

CRNA GORA
ZAVOD ZA ZAPOŠLJAVANJE CRNE GORE

IZVJEŠTAJ O RADU
ZA 2022. GODINU

Podgorica, januar 2023. godine

SADRŽAJ:

	Uvod	3
1.	STANJE I KRETANJA NA TRŽIŠTU RADA	4
1.1.	Kretanje nezaposlenosti	4
1.2.	Stopa nezaposlenosti	4
1.3.	Kvalifikaciona struktura nezaposlenih	4
1.4.	Regionalna struktura nezaposlenosti	5
1.5.	Struktura nezaposlenih prema dužini traženja zaposlenja	7
1.6.	Starosna struktura nezaposlenih	8
1.7.	Struktura nezaposlenih prema dužini radnog staža	9
1.8.	Novoprijavljeni	10
1.9.	Lica sa invaliditetom	11
1.10.	Prestanak vođenja evidencije o nezaposlenim licima	11
1.11.	Oglašavanje slobodnih radnih mjesta	14
1.12.	Zapošljavanje sa evidencije Zavoda za zapošljavanje	17
1.13.	Prava za vrijeme nezaposlenosti	18
1.14.	Zapošljavanje i rad staranaca	21
2.	PROGRAMSKE AKTIVNOSTI	24
2.1.	Stručni tretman nezaposlenih lica	24
2.2.	Profesionalna orijentacija	29
2.3.	Rad sa poslodavcima	30
2.4.	Posredovanje pri zapošljavanju u inostranstvu – EURES	32
2.5.	Sprovođenje mjera aktivne politike zapošljavanja	33
2.5.1.	Obrazovanje i osposobljavanje odraslih	35
2.5.2.	Podsticaji za zapošljavanje	38
2.5.3.	Podsticaji za preduzetništvo	39
2.5.4.	Direktno otvaranje radnih mjesta – programi javnog rada	39
2.5.5.	Pilot projekat "Aktiviranje žena"	40
2.6.	Stručno osposobljavanje lica sa stečenim visokim obrazovanjem	41
2.7.	Fond za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje lica sa invaliditetom	43
2.8.	Program grantova za samozapošljavanje	55
2.9.	Instrumenti za predpristupnu podršku	57
2.10.	Pravni poslovi	61
2.11.	Evidencije, analiza u oblasti zapošljavanja i informacioni sistem	65
2.11.1.	Evidencije u oblasti zapošljavanja	65
2.11.2.	Statistika i analize u oblasti zapošljavanja	67
2.11.3.	Informacioni sistemi	70
3.	RAD SLUŽBI I ODJELJENJA	72
3.1.	Služba za kadrovske i opšte poslove	72
3.2.	Služba za finansijske poslove i javne nabavke	78
3.3.	Odjeljenje za unutrašnju reviziju	81
4.	PRILOG	83

Uvod

U skladu sa članom 14. Statuta Zavoda za zapošljavanje Upravni odbor Zavoda usvaja godišnji izvještaj o radu Zavoda. Ovaj izvještaj za cilj ima prikaz osnovnih kretanja na tržištu rada (period u komparaciji sa uporednim periodom prethodne godine) i prikazivanje rezultata rada Zavoda u izvještajnom periodu.

Izvještaj se formira u *Sektoru za evidenciju i analizu u oblasti zapošljavanja i informacioni sistem* na osnovu izvještaja o radu koji dostavljaju rukovodioci sektora, službi i odjeljenja. Nakon usvajanja izvještaj se dostavlja ministarstvu nadležnom za poslove rada i dostupan je javnosti objavljivanjem na web sajtu Zavoda (link: [strategije-planovi-analize-i-izvjestaji](#)).

Izvještaj se sastoji od četiri dijela:

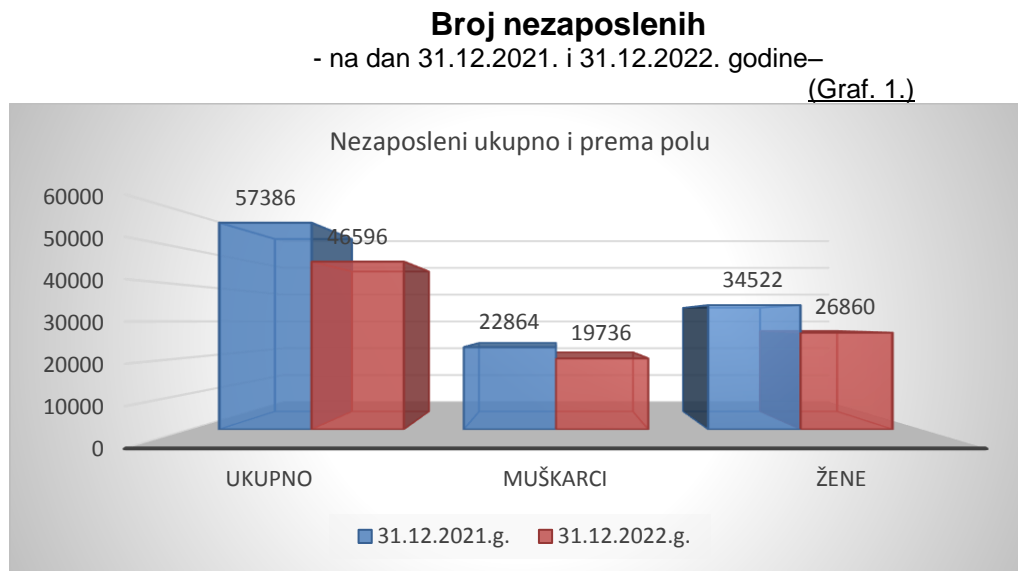
- Prvim dijelom je obuhvaćeno stanje na tržištu rada Crne Gore kroz prikaz:
  - kretanja nezaposlenosti,
  - stope nezaposlenosti,
  - kvalifikacione strukture nezaposlenih lica,
  - regionalne strukture nezaposlenosti,
  - strukture nezaposlenosti prema dužini traženja zaposlenja,
  - starosne strukture,
  - strukture nezaposlenih lica prema dužini radnog staža,
  - novoprijavljenih nezaposlenih lica,
  - lica sa invaliditetom,
  - oglašavanja slobodnih radnih mjesta,
  - zapošljavanja sa evidencije Zavoda,
  - osiguranja za slučaj nezaposlenosti i
  - zapošljavanja i rada stranaca;
- U drugom dijelu dat je prikaz Programskih aktivnosti kojima su realizovane mjere APZ u 2022. godini;
- U trećem dijelu dat je prikaz aktivnosti službi i odjeljenja u skladu sa organizacionom strukturom Zavoda;
- Četvrti dio čine tabelarni prilozi koji su osnova za izradu Izvještaja, a sadrže podatke o stanju i kretanjima na tržištu rada.

1. STANJE I KRETANJA NA TRŽIŠTU RADA

1.1. Kretanje nezaposlenosti

Na evidenciji Zavoda za zapošljavanje na dan 31. decembar 2022. godine nalazilo se 46.596 nezaposlenih lica (od toga je 26.860 žena ili 57,64%).

U odnosu na 31.12.2021. godine (57.386 lica, a od toga 34.522 žene ili 60,16%) broj nezaposlenih je smanjen za 10.790 lica ili za 18,8%.

Na evidenciji ostalih tražilaca zaposlenja na dan 31.12.2022. godine nalazilo se 226 lica (od toga 127 žena ili 56,19%), od kojih je 26 redovnih učenika (12 žena), 70 studenata osnovnih studija (37 žena) i 130 zaposlenih lica koja traže promjenu zaposlenja (79 žena).

1.2. Stopa nezaposlenosti

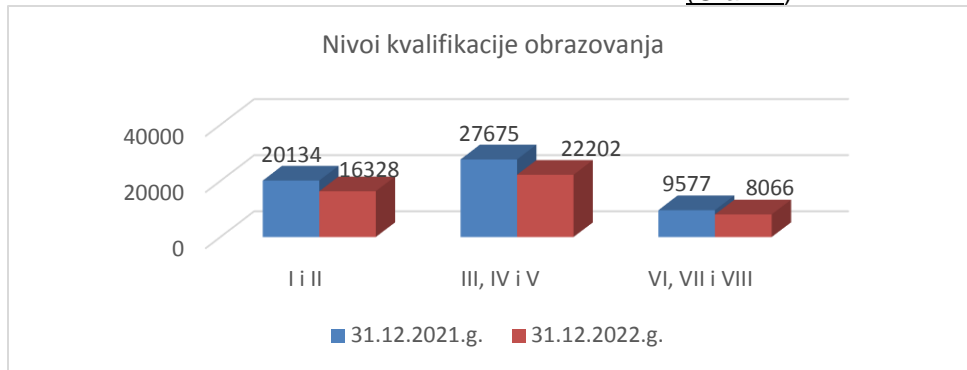
Stopa nezaposlenosti, posmatrana kao odnos broja registrovanih nezaposlenih i aktivnog stanovništva, na dan 31. decembar 2022. godine, je bila 20,08%. Na isti dan prethodne godine stopa nezaposlenosti je iznosila 24,73%.

1.3. Kvalifikaciona struktura nezaposlenih

Na evidenciji Zavoda se nalazi 16.328 lica ili 35,04% sa I i II nivoom kvalifikacija obrazovanja (31.12.2021. godine 20.134 lica ili 35,09%). Nezaposlenih sa III, IV i V nivoom kvalifikacija obrazovanja je 22.202 ili 47,65% (31.12.2021. godine 27.675 ili 48,23%), a sa VI, VII i VIII nivoom obrazovanja (visokoškolci) – 8.066 lica ili 17,31% (31.12.2021. godine 9.577 lica ili 16,69%).

Nezaposleni prema kvalifikacionoj strukturi (nivoi obrazovanja – Nacionalni okvir kvalifikacija)

- na dan 31.12.2021. i 31.12.2022. godine –
(Graf. 2.)

1.4. Regionalna struktura nezaposlenosti

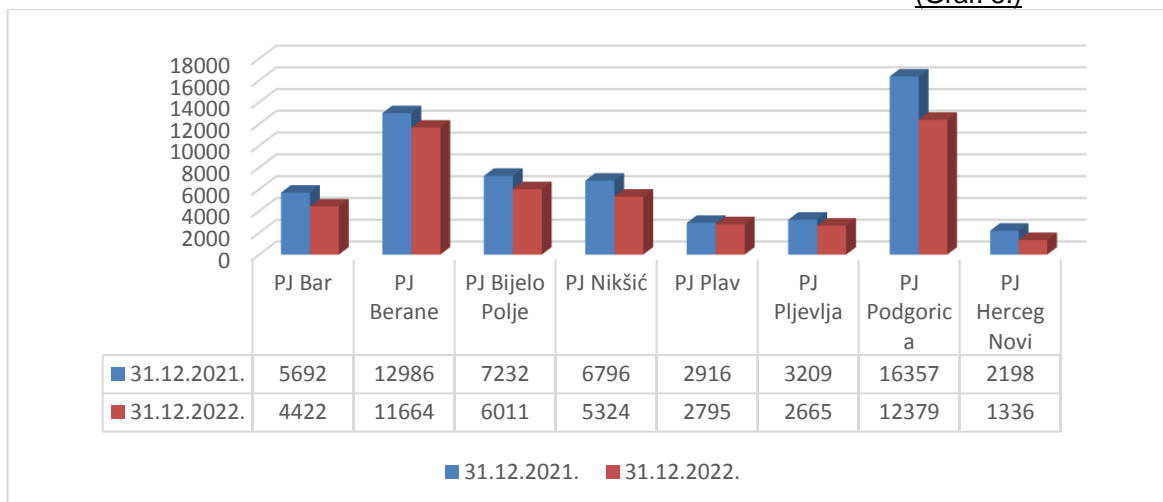
Najviše nezaposlenih, na dan 31. decembar 2022. godine, imali su Područna jedinica Podgorica, za Podgoricu, Danilovgrad, Cetinje, Tuzi i Zetu – 12.379 lica ili 26,57% (31.12.2021. godine 16.357 lica ili 28,50%), PJ Berane, za opštine Berane, Andrijevica, Rožaje i Petnjica – 11.664 lica ili 25,03% (31.12.2021. godine 12.986 lica ili 22,63%) i PJ Bijelo Polje, za opštine Bijelo Polje, Mojkovac i Kolašin – 6.011 lica ili 12,90% (31.12.2021. godine 7.232 lica ili 12,60%)

Najmanji broj nezaposlenih lica je na području Područne jedinice Herceg Novi, za opštine Herceg Novi, Kotor i Tivat 1.336 lica ili 2,87% (31.12.2021. godine 2.198 lica ili 3,83%), Područna jedinica Pljevlja, za opštine Pljevlja i Žabljak 2.665 lica ili 5,72% (31.12.2021. godine 3.209 lica ili 5,59%) i Područna jedinice Plav, za opštine Plav i Gusinje – 2.795 lica ili 6% (31.12.2021. godine 2.916 lica ili 5,08%).

Nezaposleni po područnim jedinicama

- na dan 31.12.2021. i 31.12.2022. godine –

(Graf. 3.)

Promjene broja nezaposlenih po područnim jedinicama i biroima rada

- na dan 31.12.2021. i 31.12.2022. godine –

(Tab.1.)

Rb	Područna jedinica/ Biro rada	31.12.2021.	%	31.12.2022.	%	Odnosi 4:2	
						Nom. razlika	Index
	1	2	3	4	5	6	7
1	Bar	2615	4.56	1860	3.99	-755	71.13
2	Budva	1116	1.94	913	1.96	-203	81.81
3	Ulcinj	1961	3.42	1649	3.54	-312	84.09
4	PJ Bar	5692	9.92	4422	9.49	-1270	77.69
5	Berane	5279	9.20	4515	9.69	-764	85.53
6	Andrijeвица	974	1.70	863	1.85	-111	88.60
7	Rožaje	5522	9.62	5253	11.27	-269	95.13
8	Petnjica	1211	2.11	1033	2.22	-178	85.30
9	PJ Berane	12986	22.63	11664	25.03	-1322	89.82
10	Bijelo Polje	5005	8.72	4165	8.94	-840	83.22
11	Mojkovac	1208	2.11	975	2.09	-233	80.71
12	Kolašin	1019	1.78	871	1.87	-148	85.48
13	PJ Bijelo Polje	7232	12.60	6011	12.90	-1221	83.12
14	Nikšić	6384	11.12	4982	10.69	-1402	78.04
15	Šavnik	125	0.22	93	0.20	-32	74.40
16	Plužine	287	0.50	249	0.53	-38	86.76
17	PJ Nikšić	6796	11.84	5324	11.43	-1472	78.34
18	Plav	2159	3.76	2101	4.51	-58	97.31
19	Gusinje	757	1.32	694	1.49	-63	91.68
20	PJ Plav	2916	5.08	2795	6.00	-121	95.85
21	Pljevlja	3030	5.28	2495	5.35	-535	82.34
22	Žabljak	179	0.31	170	0.36	-9	94.97
23	PJ Pljevlja	3209	5.59	2665	5.72	-544	83.05
24	Podgorica	11152	19.43	8311	17.84	-2841	74.52
25	Tuzi	1271	2.21	991	2.13	-280	77.97
26	Zeta	986	1.72	726	1.56	-260	73.63
27	Cetinje	1573	2.74	1391	2.99	-182	88.43
31	Danilovgrad	1375	2.40	960	2.06	-415	69.82
32	PJ Podgorica	16357	28.50	12379	26.57	-3978	75.68
33	Herceg Novi	937	1.63	615	1.32	-322	65.64
34	Kotor	488	0.85	322	0.69	-166	65.98
35	Tivat	773	1.35	399	0.86	-374	51.62
36	PJ Herceg Novi	2198	3.83	1336	2.87	-862	60.78
37	CRNA GORA	57386	100	46596	100	-10790	81.20

1.5. Struktura nezaposlenih prema dužini traženja zaposlenja

Zaposlenje **preko jedne godine traži 32.746 lica ili 70,28%** od ukupnog broja nezaposlenih na evidenciji Zavoda (na dan 31.12.2021. godine 31.800 lica ili 55,41%), **preko tri godine** 16.597 lica ili 35,62% nezaposlenih (31.12.2021. godine 16.921 lica ili 29,49%), **a preko 5 godina** 10.778 lica ili 23,13% (31.12.2021. godine 7.921 lica ili 13,80%).

Nezaposleni prema dužini traženja zaposlenja

- na dan 31.12.2021. i 31.12.2022. godine -

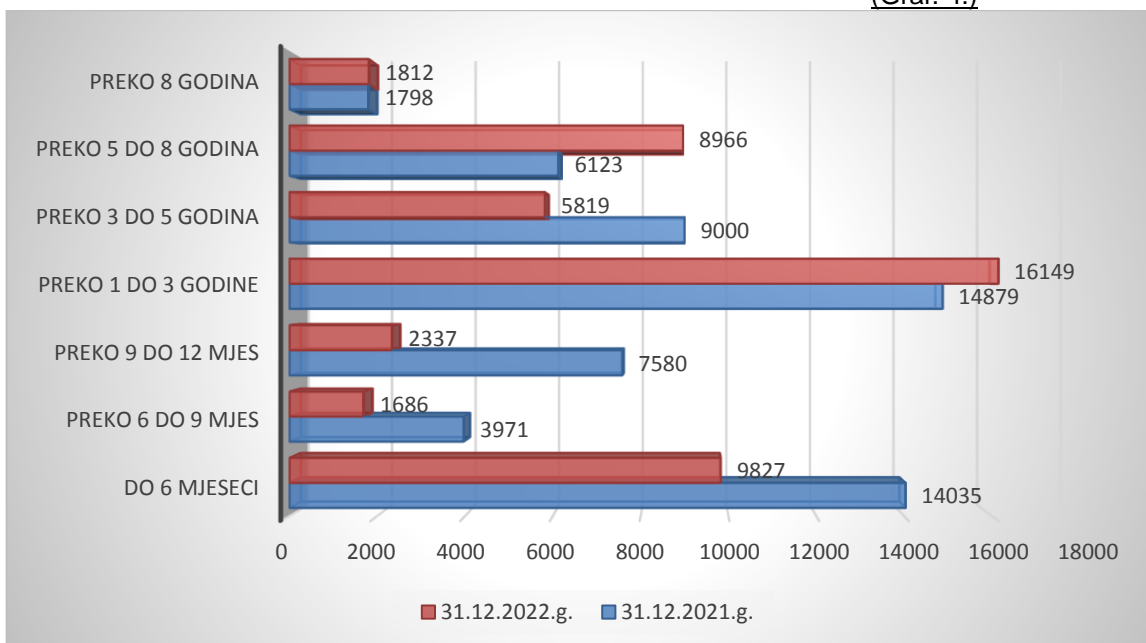
(Tab.2.)

Rb	Dužina traženja zaposlenja 1	31.12.2021. godine			31.12.2022. godine			Odnosi 5:2	
		Ukupno 2	Žene 3	Muškarci 4	Ukupno 5	Žene 6	Muškarci 7	Nom.raz. 8	Indeks 9
1	Do 6 mjeseci	14035	8145	5890	9827	5724	4103	-4208	70.02
2	Preko 6 do 9 mjes	3971	2435	1536	1686	955	731	-2285	42.46
3	Preko 9 do 12 mjes	7580	4828	2752	2337	1371	966	-5243	30.83
4	DO 1 GODINE	25586	15408	10178	13850	8050	5800	-11736	54.13
5	Preko 1 do 3 godine	14879	9120	5759	16149	9617	6532	1270	108.54
6	Preko 3 do 5 godina	9000	5893	3107	5819	3393	2426	-3181	64.66
7	Preko 5 do 8 godina	6123	3456	2667	8966	5108	3858	2843	146.43
8	Preko 8 godina	1798	645	1153	1812	692	1120	14	100.78
9	PREKO 1 GODINE	31800	19114	12686	32746	18810	13936	946	102.97
10	Ukupno:	57386	34522	22864	46596	26860	19736	-10790	81.20

Nezaposleni prema dužini traženja zaposlenja

- na dan 31.12.2021. i 31.12.2022. godine -

(Graf. 4.)

1.6. Starosna struktura nezaposlenih lica

Lica starosti do 25 godina ima 4.338 ili 9,31% (31.12.2021. godine 6.849 ili 11,93%) od ukupnog broja nezaposlenih, a preko 50 godina 15.183 ili 32,58% (na dan 31.12.2021. godine 17.503 ili 30,5%).

Nezaposleni prema godinama starosti

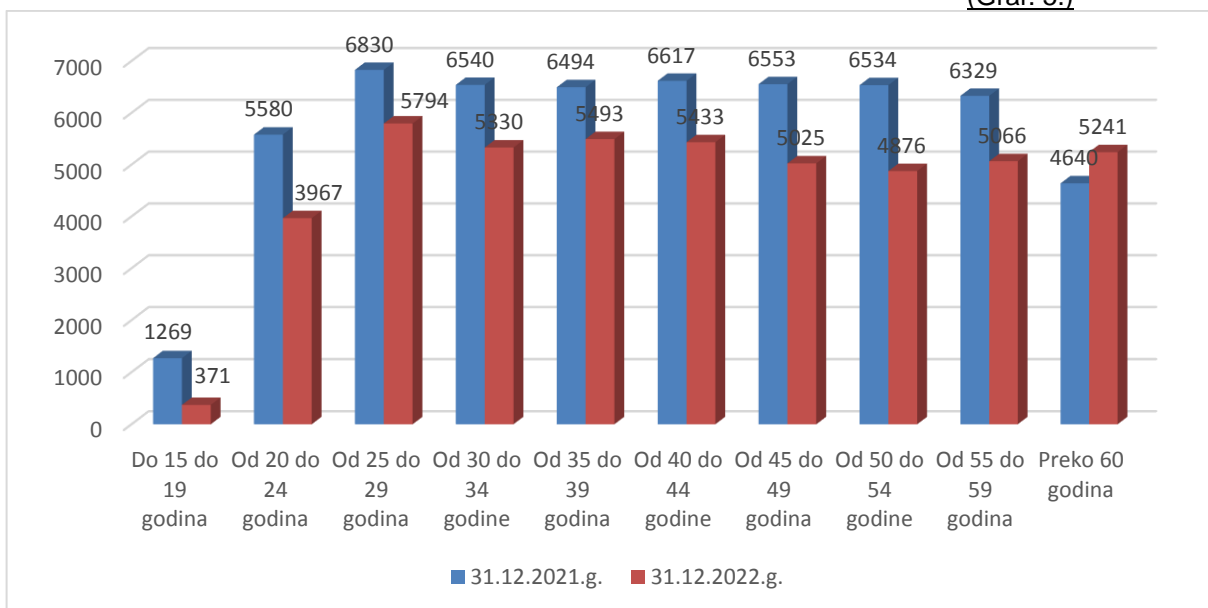
(Tab.3.)

Rb	Starosna grupa	31.12.2021. godine			31.12.2022. godine			Odnosi 5:2	
		Ukupno	Žene	Muškarci	Ukupno	Žene	Muškarci	Nom. raz.	Indeks
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Do 15 do 19 godina	1269	597	672	371	179	192	-898	29.24
2	Od 20 do 24 godina	5580	3289	2291	3967	2316	1651	-1613	71.09
3	Od 25 do 29 godina	6830	4233	2597	5794	3707	2087	-1036	84.83
4	Od 30 do 34 godine	6540	4148	2392	5330	3427	1903	-1210	81.50
5	Od 35 do 39 godina	6494	4037	2457	5493	3489	2004	-1001	84.59
6	Od 40 do 44 godine	6617	4072	2545	5433	3197	2236	-1184	82.11
7	Od 45 do 49 godina	6553	4035	2518	5025	2775	2250	-1528	76.68
8	Od 50 do 54 godine	6534	3963	2571	4876	2555	2321	-1658	74.63
9	Od 55 do 59 godina	6329	3548	2781	5066	2549	2517	-1263	80.04
10	Preko 60 godina	4640	2600	2040	5241	2666	2575	601	112.95
11	Ukupno:	57386	34522	22864	46596	26860	19736	-10790	81.20

Nezaposleni prema godinama starosti

- na dan 31.12.2021. i 31.12.2022. godine -

(Graf. 5.)

1.7. Struktura nezaposlenih prema dužini radnog staža

Prvi put traži zaposlenje, odnosno nema evidentiranog radnog staža 19.806 lica ili 42,51% (na dan 31.12.2021. godine 24.024 lica ili 41,86%). Radni staž posjeduje 26.790 lica ili 57,49% (na dan 31.12.2021. godine 33.362 lica ili 58,14%).

Nezaposleni prema dužini radnog staža

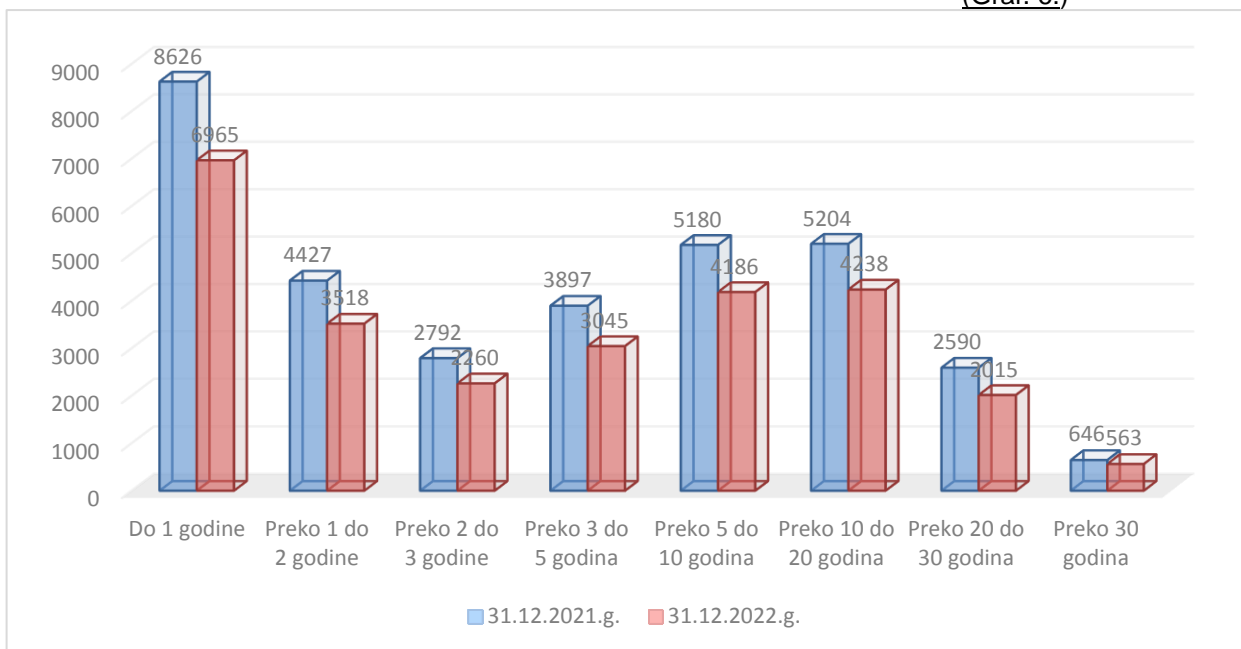
(Tab.4.)

Rb	Radni staž	31.12.2021. godine			31.12.2022. godine			Odnosi 5:2	
		Ukupno	Žene	Muškarci	Ukupno	Žene	Muškarci	Nom. raz.	Indeks
		2	3	4	5	6	7	8	9
1	Bez staža	24024	15692	8332	19806	12378	7428	-4218	82.44
2	Do 1 godine	8626	5161	3465	6965	4027	2938	-1661	80.74
3	Preko 1 do 2 g.	4427	2704	1723	3518	2081	1437	-909	79.47
4	Preko 2 do 3 g.	2792	1714	1078	2260	1355	905	-532	80.95
5	Preko 3 do 5 g.	3897	2380	1517	3045	1819	1226	-852	78.14
6	Preko 5 do 10 g.	5180	3033	2147	4186	2297	1889	-994	80.81
7	Preko 10 do 20 g.	5204	2582	2622	4238	2022	2216	-966	81.44
8	Preko 20 do 30 g.	2590	1031	1559	2015	705	1310	-575	77.80
9	Preko 30 godina	646	225	421	563	176	387	-83	87.15
10	Sa stažom	33362	18830	14532	26790	14482	12308	-6572	80.30
11	Ukupno:	57386	34522	22864	46596	26860	19736	-10790	81.20

Nezaposleni prema dužini radnog staža

- na dan 31.12.2021. i 31.12.2022. godine -

(Graf. 6.)

1.8. Novoprijavljeni

Tokom 2022. godine na evidenciju Zavoda za zapošljavanje se prijavilo **28.234 lica**. Od navedenog broja, broj lica koja se prvi put prijavljuju je 5.661 ili 20,05%, dok se 22.573 lica ili 79,95% već prijavljivalo na evidenciju Zavoda. U odnosu na 2021. godinu prijavljeno je 14.181 lice manje ili 33,43% (u 2021. godini – 42.415 novoprijavljena lica).

Pregled novoprijavljenih

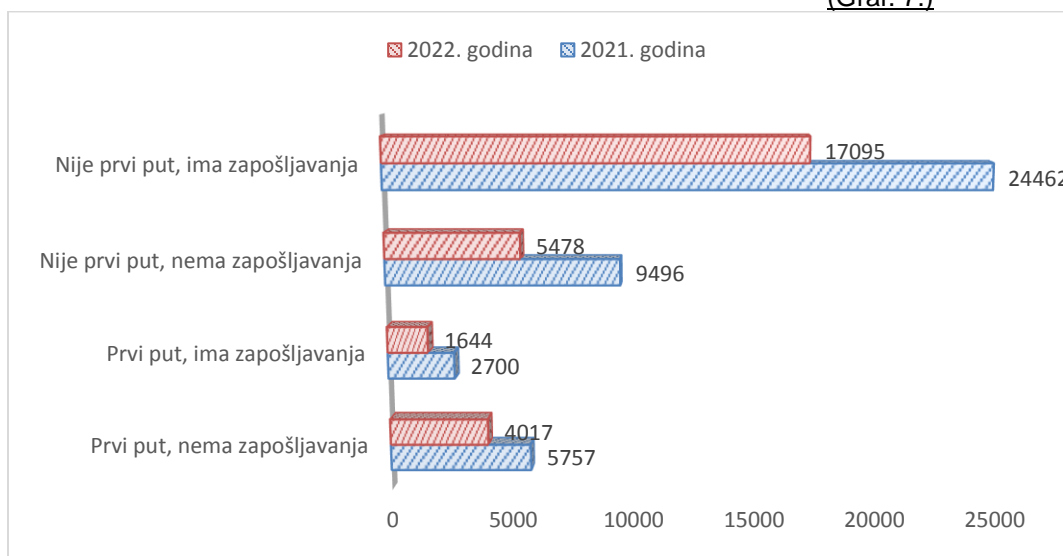
(Tab.5.)

Rb	Novoprijavljeni	1.1 – 31.12.2021.			1.1 – 31.12.2022.			Odnosi 5:2	
		Ukupno	Žene	Muškarci	Ukupno	Žene	Muškarci	Nom. raz.	Indeks
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Prvi put, nema zap	5757	3009	2748	4017	2202	1815	-1740	69.78
2	Prvi put, ima zap	2700	1314	1386	1644	972	672	-1056	60.89
3	Nije prvi put, nema zap	9496	6297	3199	5478	3372	2106	-4018	57.69
4	Nije prvi put, ima zap	24462	13742	10720	17095	9480	7615	-7367	69.88
5	UKUPNO:	42415	24362	18053	28234	16026	12208	-14181	66.57

Novoprijavljeni

- u 2021. i 2022. godini -

(Graf. 7.)

Najviše novoprijavljenih lica bilo je u Podgorici (7.367 ili 26,09%), Nikšiću (4.074 ili 14,43%) i Bijelom Polju (2.482 ili 8,79%). Najviše novoprijavljenih je u starosnoj dobi od 18 do 25 godina (5.868 ili 20,78%) i od 25 do 30 godina (5.166 ili 18,29%).

Posmatrano prema razlozima prestanka radnog odnosa, najviše novoprijavljenih je onih kojima je radni odnos prestao zbog isteka rada na određeno radno vrijeme (10.983 ili 75,02% od novoprijavljenih sa radnim stažom), zatim zbog isplaćene otpremnine zaposlenom za čijim je radom prestala potreba (842 lica ili 5,75%) i zbog zaključenog sporazuma s poslodavcem o prestanku radnog odnosa (832 ili 5,68%).

1.9. Lica sa invaliditetom

Na evidenciji Zavoda za zapošljavanje, na dan 31.12.2022. godine, nalazilo se 9.864 lica sa invaliditetom, od čega je 5.758 ili 58,37% žena.

Najviše lica sa invaliditetom je registrovano u Birou rada Berane 2.251 ili 22,82% (od čega je 1.215 žena ili 53,98%), zatim u Birou rada Rožaje 1.986 ili 20,13% (od čega je 1.324 žena ili 66,67%) i u Birou rada Bijelo Polje 934 ili 9,47% (od čega je 515 žena ili 55,14%)

Posmatrano prema nivoima obrazovanja, najviše lica sa invaliditetom je bez zanimanja i stručne spreme 4.760 ili 48,26%, zatim sa III nivoom obrazovanja 2.213 ili 22,43% i IV nivoom 2.069 ili 20,97%.

Najviše lica sa invaliditetom je po rješenju komisije za profesionalnu rehabilitaciju Zavoda – 8.944 ili 90,67%, kategorisane omladine 501 ili 5,08% i invalida rada II i III kategorije 340 ili 3,44%.

Posmatrano prema godinama starosti najviše lica sa invaliditetom je u starosnoj grupi preko 60 godina – 2.441 lica ili 24,75%, od 55 do 60 godina starosti – 2.123 lica ili 21,52% i od 50 do 55 godina 1.659 ili 16,82%.

1.10. Prestanak vođenja evidencije o nezaposlenim licima

U 2022. godini Zavod za zapošljavanje je kroz upravni postupak donošenja rješenja o prestanka vođenja evidencije o nezaposlenim licima prestao da vodi evidenciju za 37.666 nezaposlenih lica (22.927 žena ili 60,67%). U odnosu na 2021. godini urađeno je 3.532 rješenja o prestanu vođenja evidencije više ili 10,35% (u 2021. godini Zavod je donio 34.134 rješenja o prestanka vođenja evidencije o nezaposlenim licima, od čega 18.617 ili 54,54% za žene). Glavni razlozi prestanka vođenja evidenciju su: lice nije raspoloživo za rad – 17.284 ili 45,89%, kada nezaposleno lice zasnuje radni odnos na punim radnim vremenom na određeno vrijeme – 7.737 ili 20,54%, kada se nezaposleno lice samo odjavi sa evidencije organizacije za zapošljavanje – 5.980 ili 15,88%, lica na sezonskom radu 2.438 ili 6,47% i stručno osposobljavanje bez zasnivanja radnog odnosa – 2.247 ili 5,97%

Najviše prestanaka vođenja evidencije je izvršen u Birou rada Podgorica 9.716 ili 25,8%, zatim u biroima rada: Nikšić 5.159 ili 13,7%, Bijelo Polje 3.243 ili 8,61%, Berane 2.437 ili 6,47% i Bar 2.276 ili 6,04%.

Pregled prestanka vođenja evidencije¹ o nezaposlenim licima u 2022. godini
(Tab.6.)

Biro rada	Ukupno	R1	R2	R4	R14	R165	R221	R1664	OSTALI
Andrijevića	295	60	4	15	108	55	14	15	24
Berane	2437	536	11	69	493	171	999	85	73
Budva	812	153	8	28	41	234	265	52	31
Bijelo Polje	3243	1054	13	70	770	169	850	179	138
Bar	2276	355	21	42	242	282	1102	160	72
Cetinje	693	204	9	35	113	74	175	60	23
Danilovgrad	1288	174	3	14	29	69	853	36	110
Zeta	1038	200	17	31	137	34	541	52	26
Gusinje	192	47	6	2	86	4	15	17	15
Herceg Novi	1055	161	5	27	85	123	556	55	43
Kolašin	488	205	25	25	114	57	16	22	24
Kotor	598	54	1	9	116	81	274	54	9
Mojkovac	624	171	5	14	192	98	61	42	41
Nikšić	5159	1242	15	28	597	187	2694	296	100
Podgorica	9716	1631	3	124	879	70	6206	680	123
Plav	412	61	7	14	217	9	11	41	52
Petnjica	326	4	1	7	136	1	146	12	19
Pljevlja	2094	697	11	49	551	64	583	85	54
Plužine	157	65	4	5	33	0	33	0	17
Rožaje	1697	299	12	41	548	54	596	96	51
Šavnik	85	30	0	0	18	6	16	7	8
Tivat	816	101	2	10	104	118	448	25	8
Tuzi	858	67	4	4	170	10	555	36	12
Ulcinj	1192	129	12	20	194	445	256	124	12
Žabljak	115	37	3	1	7	23	19	16	9
UKUPNO=	37666	7737	202	684	5980	2438	17284	2247	1094

¹ ŠIFARNIK RAZLOGA PRESTANKA VOĐENJA EVIDENCIJE O NEZAPOSLENIM LICIMA

R1 - Kada nezaposleno lice zasnjuje radni odnos sa punim radnim vremenom na određeno vrijeme
R2 - Kada nezaposleno lice zasnjuje radni odnos sa punim radnim vremenom na neodređeno vrijeme
R4 - Kada nezaposleno lice stekne svojstvo učenika, odnosno redovnog studenta
R14 - Kada se nezaposleno lice samo odjavi sa evidencije organizacije za zapošljavanje
R165 - Lica na sezonskom radu
R221 - Lica nije raspoloživo za rad
R1664 - Stručno osposobljavanje bez zasnivanja radnog odnosa

Jedan od razloga prestanka vođenja evidencije koji je u velikoj mjeri uticao na smanjenja nezaposlenosti u 2022. godini je i primjena Zakona o dječjoj i socijalnoj zaštiti („Sl. list“, br. 42/2015 od 29.7.2015.), kojim je, između ostalog, propisano obeštećenje bivših korisnica naknada po osnovu rođenja troje i više djece. Naime, Zakonom o obeštećenju bivših korisnica naknada po osnovu rođenja troje i više djece, predviđeno je da pravo na obeštećenje imaju korisnice mjesečne naknade kojima je to pravo pripadalo u periodu od 1. januara 2016. godine do 30. juna 2017. godine, ukoliko im je ovo pravo ukinuto. Zakon je stupio na snagu 8. januara 2022. godine, zahtjevi su se podnosili u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Na evidenciji nezaposlenih na dan 31.12.2022. godine nalazilo se 1.276 bivših korisnica naknade na osnovu tzv. zakona o majkama (donošenjem izmjena i dopuna Zakona o socijalnoj i dječjoj zaštiti, a čija je primjena otpočela 1.1.2016. godine). U odnosu na isti dan prethodne godine kada ih je na evidenciji bilo 5.737, to predstavlja smanjenje od 4.463 lica.

Pregled nezaposlenih žena bivših korisnica naknade na osnovu tzv. zakona o majkama prema biroima rada:

(Tab. 7.)

Rb	Biro rada	Broj korisnica na dan 31.12.2021.	Broj korisnica koje su ostvarile pravo na naknadu u 2022. godini	Broj korisnica na dan 31.12.2022.
1	Andrijevića	136	81	55
2	Berane	833	541	292
3	Budva	26	24	2
4	Bijelo Polje	810	663	147
5	Bar	165	127	38
6	Cetinje	96	91	5
7	Danilovgrad	58	52	6
8	Zeta	123	123	0
9	Gusinje	120	90	30
10	H. Novi	31	29	2
11	Kolašin	116	103	13
12	Kotor	23	23	0
13	Mojkovac	157	106	51
14	Nikšić	574	523	51
15	Podgorica	872	772	100
16	Plav	268	179	89
17	Petnjica	56	56	0
18	Pljevlja	281	244	37
19	Plužine	32	30	2

20	Rožaje	608	283	325
21	Šavnik	12	12	0
22	Tivat	23	23	0
23	Tuzi	222	205	17
24	Ulcinj	93	83	10
25	Žabljak	0	0	0
26	Crna Gora	5737	4463	1274

1.11. Oglašavanje slobodnih radnih mjesta

U 2022. godini poslodavci su Zavodu za zapošljavanje prijavili 27.997 slobodnih radnih mjesta kroz 17.818 prijava o slobodnim radnim mjestima. U odnosu na 2021. godinu, prijavljeno je 3.878 ili 16,08% više slobodnih radnih mjesta (u 2021. godini oglašeno je 24.119 slobodnih radnih mjesta).

Od ukupnog broja prijavljenih slobodnih radnih mjesta 3.992 ili 14,26% je radni odnos na neodređeno vrijeme, dok je 24.005 ili 85,74% je radni odnos na određeno vrijeme.

Posmatrano prema vrsti radnog mjesta 9.545 ili 34,09% su novootvorena radna mjesta, a 18.452 ili 65,91% su upražnjena radna mjesta. Od ukupno prijavljenih slobodnih radnih mjesta 27.782 ili 99,23% su potrebe za radnicima, a 215 ili 0,77% su iskazane potrebe za pripravnicima.

Oglašena slobodna radna mjesta

- prema kvalifikacionoj strukturi -

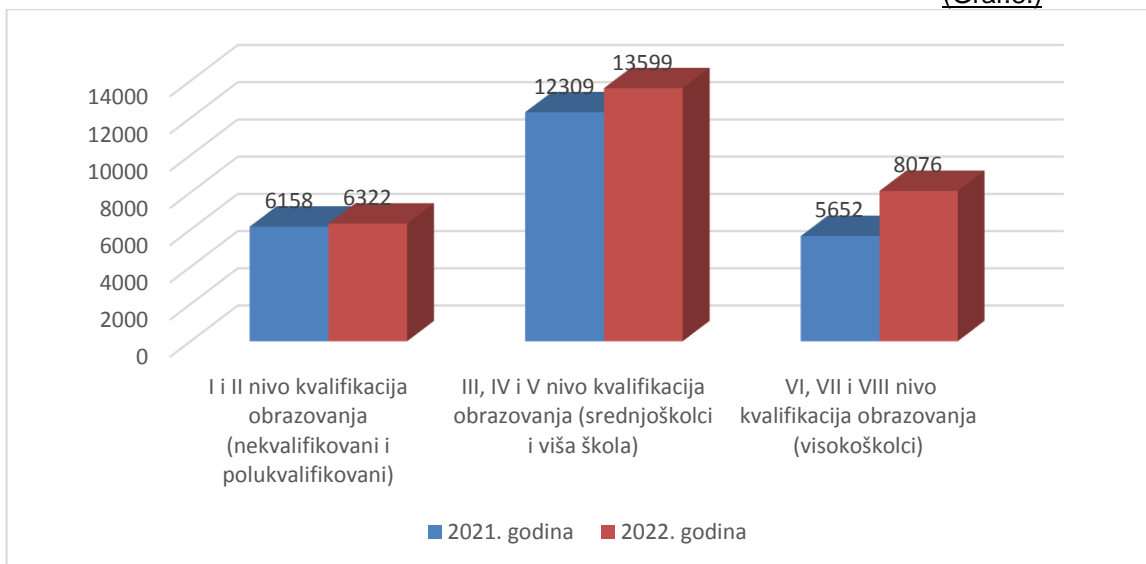
(Tab. 8.)

Rb	Oglašena slobodna radna mjesta prema kvalifikacionoj strukturi	1.1 – 31.12.2021.		1.1–31.12.2022.		Odnosi 4:2	
		Ukupno	%	Ukupno	%	Nom.raz.	Indeks
	1	2	3	4	5	6	7
1	I i II nivo kvalifikacija obrazovanja (nekvalifikovani i polukvalifikovani)	6158	25.53	6322	22.58	164	102.66
2	III, IV i V nivo kvalifikacija obrazovanja (srednjoškolci i viša škola)	12309	51.03	13599	48.57	1290	110.48
3	VI, VII i VIII nivo kvalifikacija obrazovanja (visokoškolci)	5652	23.43	8076	28.85	2424	142.89
4	UKUPNO:	24119	100	27997	100	3878	116.08

Oglašena slobodna radna mjesta

- u 2021. i 2022. godini -

(Graf.8.)

Najviše slobodnih radnih mjesta je prijavljeno za VII nivo kvalifikacija obrazovanja – 7.706 ili 25,52%, zatim IV nivo – 6.714 ili 23,98% i III nivo 6.007 ili 21,45%.

Najviše slobodnih radnih mjesta je prijavljeno u Podgorici – 7.966 ili 28,45%, Herceg Novom 3.629 ili 12,96% i Budvi 2.847 ili 10,17%.

Oglašena slobodna radna mjesta

- prema djelatnostima -

(Tab.9.)

Rb	Djelatnost	1.1 – 31.12.2021.		1.1 – 31.12.2022.		Odnosi 4:2	
		OSRM	%	OSRM	%	Nom.raz.	Indeks
	1	2	3	4	5	6	7
1	A.Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	473	1.96	268	0.96	-205	56.66
2	B.Rudarstvo	8	0.03	116	0.41	108	1450.00
3	C.Prerađivačka industrija.	683	2.83	851	3.04	168	124.60
4	D.Snabdijevanje električnom energijom, gasom, parom i klimatizacija	138	0.57	203	0.73	65	147.10
5	E.Snabdijevanje vodom; upravljanje otpadnim vodama, kontrolisanje procesa uklanjanja otpada i slične aktivnosti	481	1.99	382	1.36	-99	79.42
6	F.Građevinarstvo	1191	4.94	1607	5.74	416	134.93
7	G.Trgovina na veliko i trgovina na malo; popravka motornih vozila i motocikala	3096	12.84	3453	12.33	357	111.53
8	H.Saobraćaj i skladištenje	1171	4.86	1205	4.30	34	102.90
9	I.Usluge smještaja i ishrane	4643	19.25	5199	18.57	556	111.98
10	J.Informisanje i komunikacije	378	1.57	546	1.95	168	144.44
11	K.Finansijske djelatnosti i djelatnost osiguranja	313	1.30	304	1.09	-9	97.12

12	L.Poslovanje nekretninama	303	1.26	253	0.90	-50	83.50
13	M.Stručne, naučne, inovacione i tehničke djelatnosti	768	3.18	930	3.32	162	121.09
14	N.Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	2176	9.02	1913	6.83	-263	87.91
15	O.Državna uprava i odbrana; Obavezno socijalno osiguranje	1001	4.15	1724	6.16	723	172.23
16	P.Obrazovanje	3923	16.27	6129	21.89	2206	156.23
17	Q.Zdravstvena i socijalna zaštita	2427	10.06	1936	6.92	-491	79.77
18	R.Umjetnost,zabava i rekreacija	329	1.36	419	1.50	90	127.36
19	S.Ostale uslužne djelatnosti	615	2.55	549	1.96	-66	89.27
20	T.Djelatnost domaćinstva kao poslodavca; Djelatnost domaćinstava koja proizvode robu i usluge za sopstvene potrebe	2	0.01	7	0.03	5	350.00
21	U.Djelatnost eksteritorijalnih organizacija i tijela	0	0	3	0.01	3	-
22	UKUPNO CRNA GORA=	24119	100	27997	100	3878	116.08

Najviše prijavljenih slobodnih radnih mjesta je u sledećim djelatnostima: obrazovanje (6.129 ili 21,89%), usluge smještaja i ishrane (5.199 ili 18,57%) i djelatnosti trgovina na veliko i malo; popravka motornih vozila i motocikala (3.453 ili 12,33%).

Slobodna radna mjesta
- prema nivoima/podnivoima klasifikacije obrazovanja -
(Tab. 10.)

Rb.	Nivo/podnivo kvalifikacija obrazovanja	1.1 – 31.12.2021.		1.1 – 31.12.2022.		Odnosi 4:2	
		Ukupno	%	Ukupno	%	Nom.raz.	Indeks
		2	3	4	5	6	7
1	I-1	1138	4.72	993	3.55	-145	87.26
2	I-2	3682	15.27	3763	13.44	81	102.20
3	II	1338	5.55	1566	5.59	228	117.04
4	III	4544	18.84	6007	21.46	1463	132.20
5	IV-1	6936	28.76	6594	23.55	-342	95.07
6	IV-2	120	0.50	120	0.43	0	100.00
7	V	709	2.94	878	3.14	169	123.84
8	VI	204	0.85	273	0.98	69	133.82
9	VII-1	5171	21.44	7509	26.82	2338	145.21
10	VII-2	175	0.73	197	0.70	22	112.57
11	VIII	102	0.42	97	0.35	-5	95.10
12	Σ	24119	100	27997	100	3878	116.08

1.12. Zapošljavanje sa evidencije Zavoda za zapošljavanje

Prema povratnim informacijama dobijenim od strane Uprave prihoda i carina Crne Gore, u 2022. godini, posredstvom Zavoda za zapošljavanje zaposlenje je dobilo 16.649 lica sa evidencije nezaposlenih, od čega je 9.496 ili 57,04% žene. Najviše su zapošljavani srednjoškolci sa četvrtim nivoom klasifikacije obrazovanja – 6.066 ili 36,43%, zatim lica sa VII nivoom 4.220 ili 25,35% i srednjoškolci sa trećim nivoom klasifikacije obrazovanja – 2.660 ili 15,97%.

Najviše zapošljavanja je bilo u Podgorici – 4.660 ili 27,99%, zatim u Nikšiću – 1.650 ili 9,91% i u Budvi – 1.410 ili 8,47%.

Posmatrano prema djelatnostima poslodavaca najviše zapošljavanja je bilo u trgovini na malo i veliko, popravci motornih vozila i motocikala (3.005 ili 18,05%), zatim u uslugama smještaja i ishrane (2.525 ili 15,17%), obrazovanju (2.480 ili 14,89%) i administrativnim i pomoćnim uslužnim djelatnostima (1.762 ili 10,58%).

Pregled zapošljavanja

(Tab. 11.)

Rb	Nivo/podnivo kvalifikacija obrazovanja	1.1-31.12.2022. godine		
		Ukupno	Žene	Muškarci
		1	2	3
1	I-1	460	264	196
2	I-2	1439	755	684
3	II	220	149	71
4	III	2660	1136	1524
5	IV-1	6015	3213	2802
6	IV-2	51	13	38
7	V	226	130	96
8	VI	1342	859	483
9	VII-1	3913	2774	1139
10	VII-2	307	197	110
11	VIII	16	6	10
12	Σ	16649	9496	7153

1.13. Prava za vrijeme nezaposlenosti

Pod uslovima propisanim Zakonom o posredovanju pri zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti ("Službeni list Crne Gore", broj 24/19), nezaposleno lice može da ostvari pravo na:

- novčanu naknadu za vrijeme nezaposlenosti,
- novčanu pomoć i naknadu troškova prevoza za vrijeme obrazovanja i osposobljavanja i uključivanja u druge mjere usmjerene na povećanje zaposlenosti,
- jednokratnu novčanu pomoć i naknadu putnih i selidbenih troškova, ako zasnuje radni odnos na neodređeno vrijeme van mjesta prebivališta.

U izvještajnom periodu, u okviru prava za vrijeme nezaposlenosti, Zavod je, kao prvostepeni organ, odlučivao po zahtjevima nezaposlenih lica za ostvarivanje prava na novčanu naknadu i prava na novčanu pomoć i naknadu troškova prevoza za vrijeme obrazovanja i osposobljavanja i uključivanja u druge mjere usmjerene na povećanje zaposlenosti.

Novčana naknada za vrijeme nezaposlenosti

Nakon prestanka radnog odnosa nezaposleno lice ima pravo, po osnovu osiguranja od nezaposlenosti, na isplatu novčane naknade pod određenim uslovima.

Uslovi za ostvarivanje i prestanak, dužina trajanja, visina novčane naknade i ponovno sticanje prava na novčanu naknadu utvrđeni su Zakonom o posredovanju pri zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti.

Pravo na novčanu naknadu ima osiguranik koji prije prestanka radnog odnosa ima staž osiguranja od najmanje devet mjeseci neprekidno ili sa prekidima u posljednjih 18 mjeseci, kojem je radni odnos prestao bez njegove saglasnosti ili krivice i ako se prijavi Zavodu i podnese zahtjev u zakonom propisanom roku.

Osnovni kriterijum za utvrđivanje perioda za koje vrijeme nezaposlenom licu nakon prestanka radnog odnosa pripada novčana naknada, je prethodno ostvarena dužina staža osiguranja. Minimalni period za koji se vrši isplata novčane naknade iznosi tri mjeseca (za osiguranike sa stažom osiguranja od devet mjeseci do pet godina), a maksimalni 12 mjeseci (za osiguranike od 25 do 35 godina staža osiguranja).

Izuzetak čini nezaposleno lice, koje ima više od 35 godina staža osiguranja, kojem pravo na novčanu naknadu traje do ponovnog zaposlenja, odnosno do ispunjavanja uslova u pogledu starosne granice ili staža osiguranja za ostvarivanje prava na starosnu penziju, u skladu sa posebnim zakonom.

Novčana naknada, shodno članu 57 Zakona o posredovanju pri zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti iznosi 120% od obračunske vrijednosti koeficijentata utvrđenog zakonom i drugim propisom, što iznosi 108,00 Eur neto (sa doprinosom za penzijsko i invalidsko osiguranje 130,14 Eur).

U prelaznim i završnim odredbama Zakona o posredovanju pri zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti regulisno je pitanje stečenih prava tako da nezaposleno lice koje je do dana stupanja na snagu ovog zakona ostvarilo pravo po osnovu nezaposlenosti, u skladu sa propisima koji su važili do dana stupanja na snagu ovog zakona, nastavlja da koristi pravo u istom obimu, trajanju i iznosu i nakon stupanja na snagu ovog zakona.

Novčana naknada za korisnike koji su stekli ovo pravo po prethodnom zakonu u iznosu od 40% minimalne zarade novčana naknada od 1. januara 2022. godine iznosi 180€ neto (sa doprinosom za penzijsko i invalidsko osiguranje 216,90 Eur).

Invalidima rada II i III kategorije koji su ostvarili pravo na novčanu naknadu po Zakonu o zapošljavanju i ostvarivanju prava iz osiguranja od nezaposlenosti (prethodni zakon) u visini najniže penzije, shodno Odluci o vanrednom usklađivanju nominalnog iznosa najniže penzije od 1. januara i od 1. septembra 2022. godine, br. 53 od 08.09.2022. godine, ("Službeni list Crne Gore", br. 100/22), novčana naknada je isplaćena prema sljedećem:

- za period od 1. januara do 30. aprila 2022. godine u iznosu od 204,29 Eur (sa doprinosom za penzijsko i invalidsko osiguranje 246,16 Eur);
- za period od 1. maja do 31. avgusta 2022. godine u iznosu od 220,94 Eur (sa doprinosom za penzijsko i invalidsko osiguranje 266,23 Eur) i
- od 1. septembra 2022. godine u iznosu od 253,61 Eur (sa doprinosom za penzijsko i invalidsko osiguranje 305,60 Eur) .

Pregled isplata novčanih naknada u 2021. i 2022. godine

(Tab.12.)

Rb	Mjesec	Broj korisnika		Nominalna razlika	Indeks
		2021.	2022.		
1	Januar	12318	11918	-400	96.75
2	Februar	12334	11804	-530	95.70
3	Mart	12285	11792	-493	95.99
4	April	12106	10841	-1265	89.55
5	Maj	11947	10682	-1265	89.41
6	Jun	12144	10385	-1759	85.52
7	Jul	12295	10489	-1806	85.31
8	Avgust	12548	10406	-2142	82.93
9	Septembar	12169	10415	-1754	85.59
10	Oktobar	12110	10304	-1806	85.09
11	Novembar	11847	10479	-1368	88.45
12	Decembar	11643	10429	-1214	89.57

Na iznos isplaćene novčane naknade obračunava se i plaća doprinos za penzijsko i invalidsko osiguranje (po stopi 20,5%). Ukupna sredstva izdvojena za novčanu naknadu za 2022. godinu iznose 26.613.761,47 Eur.

U prosjeku, mjesečno je 10.829 nezaposlenih lica koristilo navedeno pravo.

U izvještajnom periodu primjenjivani su sporazumi o socijalnom osiguranju u dijelu koji se odnosi na osiguranje za slučaj nezaposlenosti.

Novčana pomoć i naknada troškova prevoza za vrijeme obrazovanja, osposobljavanja i uključivanja u druge mjere

Nezaposleno lice koje je Zavod uputio na obrazovanje, osposobljavanje i u druge mjere usmjerene na povećanje zaposlenosti, odnosno smanjenje nezaposlenosti, ima pravo na novčanu pomoć, u visini do 15% od prosječne mjesečne bruto zarade zaposlenih u Crnoj Gori, ostvarene u prethodnoj godini, prema podacima organa uprave nadležnog za poslove statistike.

Nezaposleno lice koje se, upućuje van mjesta prebivališta, odnosno boravka, ima pravo na naknadu troškova prevoza za vrijeme za koje je upućeno. Visina troškova prevoza u navedenom slučaju utvrđuje se u visini troškova javnog prevoza u drumskom i željezničkom saobraćaju.

Način ostvarivanja prava na novčanu pomoć i naknadu troškova prevoza nezaposlenih lica za vrijeme obrazovanja, osposobljavanja i uključivanja u druge mjere usmjerene na povećanje zaposlenosti, odnosno smanjenje nezaposlenosti propisan je Pravilnikom o načinu ostvarivanja novčane pomoći i naknade troškova prevoza za nezaposlena lica ("Sl. list Crne Gore", br. 58/19).

Ukupna sredstva utrošena za novčanu pomoć i naknadu troškova prevoza, za vrijeme obrazovanja, osposobljavanja i uključivanja u druge mjere usmjerene na povećanje zaposlenosti, odnosno smanjenje nezaposlenosti za 2022. godinu iznose 108.487,52 Eur.

1.14. Zapošljavanje i rad stranaca

Zapošljavanje i rad stranaca u Crnoj Gori uređeni su Zakonom o strancima („Sl. list CG“, br. 12/18, 3/19 i 86/22). Zakonom je dat okvir uvrđivanja broja dozvola za privremeni boravak i rad stranaca, odnosno definisano je da Vlada godišnje utvrđuje broj dozvola za privremeni boravak i rad stranaca – godišnju kvotu.

Odlukom o utvrđivanju godišnjeg broja dozvola za privremeni boravak i rad stranaca za 2022. godinu ("Sl. list CG" br. 132/21 od 21.12.2021. godine, stupila na snagu 29.12.2021. godine, a primjenjuje se od 1.1.2022. godine) utvrđen je broj dozvola za privremeni boravak i rad stranca za 2022. godinu u ukupnom broju od 20.454. Od ovog broja izdvojeno je 5.000 dozvola koje su se mogle dodatno rasporediti za pojedine namjene, od strane organa državne uprave nadležnog za poslove rada, u skladu sa potrebama tržišta rada.

Prema podacima iz Ministarstva unutrašnjih poslova, kao nadležnog za izdavanje dozvola za privremeni boravak i rad stranaca, u 2022. godini izdate su 29.319 dozvole za privremeni boravak i rad stranaca (18.729 u kvoti i 10.590 van kvote) što je za 8.739 ili 42,46% dozvola više u odnosu na isti period 2021. godine (20.580).

Od ukupno izdatih dozvola za strance u kvoti, posmatrano prema vrstama dozvola, 88,95% je izdato za zapošljavanje stranaca (16.659), a 11,05% za sezonsko zapošljavanje stranaca (2.070).

U utrošenim kvotama za zapošljavanje stranaca u 2022. godini, pretežno učešće (74,44%), imaju četiri djelatnosti: građevinarstvo, usluge smještaja i ishrane, ostale uslužne djelatnosti i trgovina.

Utrošenost kvote u odnosu na raspoređenu kvotu u 2022. godini je na nivou 91,66%. Utrošenost kvota prema vrstama dozvola je kod zapošljavanja stranaca – 99,33%, dok je za sezonsko zapošljavanje 56,53%.

Djelatnosti u kojima je najmanja utrošenost kvota u odnosu na raspoređenu tokom 2022. godine su: državna uprava i odbrana; obavezno socijalno osiguranje, djelatnosti eksteritorialnih organizacija i tijela (nije bilo izdatih radnih dozvola); snadbijevanje električnom energijom, gasom, parom i klimatizacija (63,33% od raspoložive kvote), djelatnost domaćinstva kao poslodavca; djelatnost domaćinstava koja proizvode robu i usluge za sopstvene potrebe (70,59% od raspoložive kvote) i usluge smještaja i ishrane (76,88% od raspoložive kvote), dok je relativno posmatrano najviše utrošena u djelatnostima: finansijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja (100% od raspoložive kvote), prerađivačka industrija (99,47% od raspoložive kvote) i građevinarstvo (99,04% od raspoložive kvote).

Na kraju 2022. godine, ostalo je neiskorišćeno 8,34% raspoređene kvote za izdavanje dozvola za privremeni boravak i rad stranca.

Pregled izdatih dozvola za privremeni boravak i rad stranaca

(Tab. 13.)

DJELATNOST	Raspoređena kvota za 2022.			Izdane radne dozvole u 2022.			Indeks utrošenosti kvota		
	Dozvole za zap. stranaca	Dozvole za sezonsko zap. stranaca	Σ	Dozvole za zap. stranaca	Dozvole za sezonsko zap. stranaca	Σ	Dozvole za zap. stranaca	Dozvole za sezonsko zap. stranaca	Σ
A.Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	350	330	680	350	292	642	100.00	88.48	94.41
B.Rudarstvo	90	0	90	71	0	71	78.89		78.89
C.Prerađivačka industrija	355	20	375	355	18	373	100.00	90.00	99.47
D.Snabdijevanje električnom energijom, gasom, parom i klimatizacija	60	0	60	38	0	38	63.33	-	63.33
E.Snabdijevanje vodom; upravljanje otpadnim vodama, kontrolisanje procesa uklanjanja otpada i slične aktivnosti	80	0	80	68	0	68	85.00	-	85.00
F.Građevinarstvo	5395	100	5495	5394	48	5442	99.98	48.00	99.04
G.Trgovina na veliko i trgovina na malo; popravka motornih vozila i motocikala	900	82	982	900	20	920	100.00	24.39	93.69
H.Saobraćaj i skladištenje	300	70	370	300	37	337	100.00	52.86	91.08
I.Usluge smještaja i ishrane	2385	2178	4563	2364	1144	3508	99.12	52.53	76.88
J.Informisanje i komunikacije	1270	20	1290	1270	0	1270	100.00	0.00	98.45
K.Finansijske djelatnosti i djelatnost osiguranja	80	0	80	80	0	80	100.00	-	100.00
L.Poslovanje nekretninama	165	20	185	165	12	177	100.00	60.00	95.68
M.Stručne, naučne, inovacione i tehničke djelatnosti	925	10	935	922	1	923	99.68	10.00	98.72
N.Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	313	18	331	312	8	320	99.68	44.44	96.68
O.Državna uprava i odbrana; Obavezno socijalno osiguranje	0	0	0	0	0	0	-	-	-
P.Obrazovanje	125	0	125	125	0	125	100.00	-	100.00
Q.Zdravstvena i socijalna zaštita	160	0	160	134	0	134	83.75	-	83.75
R.Umjetnost, zabava i rekreacija	200	40	240	200	17	217	100.00	42.50	90.42
S.Ostale uslužne djelatnosti	3600	770	4370	3599	473	4072	99.97	61.43	93.18
T.Djelatnost domaćinstva kao poslodavca; Djelatnost domaćinstava koja proizvode robu i usluge za sopstvene potrebe	13	4	17	12	0	12	92.31	0.00	70.59
U.Djelatnost eksteritorijalnih organiz. i tijela	6	0	6	0	0	0	0.00	-	0.00
UKUPNO	16772	3662	20434	16659	2070	18729	99.33	56.53	91.66

Od ukupnog broja izdatih radnih dozvola prema godinama starosti najveći broj 31,81% ili 9.327 se odnosi na lica od 31-40 godina starosti (5.821 ili 62,41% u kvoti; 3.506 ili 37,59% van kvote), 23% ili 6.742 je izdato licima od 41-50 godina starosti (3.613 ili 53,59% u kvoti; 3.129 ili 46,41% van kvote), 17,06% ili 5.002 radne dozvole su izdate licima starosti od 25-30 godina (3.875 ili 77,47% u kvoti; 1.127 ili 22,53% van kvote) i 13,36% ili 3.918 dozvole za privremeni boravak i rad stranaca je izdat licima od 51-60 godina života (2.155 ili 55 % u kvoti; 1.763 ili 44% van kvote).

Pregled izdatih dozvola za privremeni boravak i rad stranaca prema godinama starosti

(Tab. 14.)

Godine starosti	U kvoti	%	Van kvote	%	Ukupno (uk+vk)	%
15-24	2607	13.92	415	3.92	3022	10.31
25-30	3875	20.69	1127	10.64	5002	17.06
31-40	5821	31.08	3506	33.11	9327	31.81
41-50	3613	19.29	3129	29.55	6742	23.00
51-60	2155	11.51	1763	16.65	3918	13.36
61-67	638	3.41	453	4.28	1091	3.72
Preko 67	20	0.11	197	1.86	217	0.74
Ukupno:	18729	100.00	10590	100.00	29319	100.00

Posmatrano prema polu, za muškarce je izdato 72,56% dozvola za privremeni boravak i rad stranaca, od čega je u kvoti 63,54% dozvola i 36,46% van kvote.

Pregled izdatih dozvola prema polu

(Tab. 15.)

RB	Izdane dozvole za privremeni boravak i rad stranaca po polu						
	Pol	Izdane radne dozvole u kvoti	%	Izdane radne dozvole van kvote	%	Ukupno (uk+vk)	%
1	Muški	13518	72.18	7756	73.24	21274	72.56
2	Ženski	5211	27.82	2834	26.76	8045	27.44
3	Ukupno	18729	100.00	10590	100.00	29319	100.00

Kada je u pitanju zapošljavanje stranaca po zemlji porijekla, najviše dozvola za privremeni boravak i rad stranaca izdato je licima iz: Ruske federacije (7.948 ili 27,11%), Srbije (5.181 ili 17,67%), Turske (3.557 ili 12,13%), Kosova (2.042 ili 6,96%), Bosne i Hercegovine (1.808 ili 6,17%), Albanije (1.594 ili 5,44%), Sjeverne Makedonije (1.305 ili 4,45%) i Ukrajina (967 ili 3,30%), što čini 83,23% ukupnog broja izdatih radnih dozvola.

Najveći broj izdatih dozvola za privremeni boravak i rad stranaca u kvoti (87,02%) je izdato licima iz: Srbije (4.260), Ruske Federacije (3.799), Turske (3.557), Kosova (1.791), Albanije (1.501) i Bosne i Hercegovine (1.389).

Posmatrano prema opštinama sjedišta poslodavaca, većina dozvola za privremeni boravak i rad stranaca je izdato u Budvi, Podgorici, Herceg Novom, Baru, Tivtu i Kotoru – 91,37% i to u kvoti 89,49% i 94,7% van kvote.

2. PROGRAMSKE AKTIVNOSTI

2.1. Stručni tretman nezaposlenih lica

Informisanje o mogućnostima i uslovima zapošljavanja

Tokom 2022. godine Zavod za zapošljavanje je pružao usluge informisanja o mogućnostima i uslovima zapošljavanja svim nezaposlenim licima i ostalim tražiocima zaposlenja. Navedena usluga se sprovodila kroz individualno i grupno informisanje, kao i putem sajta, štampanih i elektronskih medija, oglasnih tabli, flajera i sl, putem kojih su ciljne grupe informisane o prijavljenim slobodnim radnim mjestima, mjerama aktivne politike zapošljavanja, sezonskom zapošljavanju kao vrsti radnog odnosa, kao i pravima i obavezama za vrijeme nezaposlenosti.

Savjetovanje radi povećanja zapošljivosti i zapošljavanja

Zavod za zapošljavanje je u 2022. godini pružao usluge savjetovanja radi povećanja zapošljivosti i zapošljavanja nezaposlenim licima i ostalim tražiocima zaposlenja. Usluge savjetovanja su se odnosile na izbor, traženje i prihvatanje zaposlenja, upoznavanje sa metodama i tehnikama aktivnog traženja zaposlenja, podršku u razvoju vještina upravljanja karijerom, kao i vještine potrebne za povećanje zapošljivosti i unapređenja profesionalnog razvoja. Savjetovanje se sprovodilo kao individualno i grupno.

Usluge individualnog savjetovanja pružene su svim novoprijavljenim licima, kroz prvo individualno savjetovanje, što je rezultiralo utvrđivanjem individualnog plana zapošljavanja za 32.095 lica. Osim prvog individualnog savjetovanja, realizovano je 386.225 individualnih konsultacija koje predstavljaju međusobne kontakte nezaposlenog lica i savjetnika za evidenciju i posredovanje, kroz koje su razmjenjivane informacije o aktivnostima koje su utvrđene individualnim planom zapošljavanja.

Pregled realizovanih aktivnosti

(Tab. 16)

Rb	Biro rada	Broj utvrđenih individualnih planova zapošljavanja	Broj realizovanih konsultacija	Rb	Biro rada	Broj utvrđenih individualnih planova zapošljavanja	Broj realizovanih konsultacija
1	Andrijevića	206	7.192	14	Nikšić	4.902	39.355
2	Berane	1.995	36.383	15	Podgorica	8.584	68.570
3	Budva	702	7.144	16	Plav	365	19.289
4	Bijelo Polje	2.750	35.628	17	Petnjica	165	9.004
5	Bar	1.716	14.924	18	Pljevlja	1.775	20.421
6	Cetinje	553	11.786	19	Plužine	130	2.060
7	Danilovgrad	1.171	8.151	20	Rožaje	1.489	44.622
8	Golubovci	918	6.502	21	Šavnik	58	763
9	Gusinje	145	5.894	22	Tivat	607	3.354
10	Herceg Novi	807	4.637	23	Tuzi	663	8.170

11	Kolašin	378	7.634	24	Ulcinj	943	12.389
12	Kotor	490	2.205	25	Žabljak	121	1.256
13	Mojkovac	462	8.922	26	UKUPNO	32.095	386.225

Priprema za sezonsko zapošljavanje

U cilju da se što spremnije dočeka ljetnja turistička sezona i da se posreduje što većem broju lica sa evidencije Zavoda prilikom zapošljavanja na poslovima sezonskog karaktera, Sektor za posredovanje pri zapošljavanju je sa aktivnostima pripreme za sezonsko zapošljavanje započeo u februaru mjesecu 2022. godine. Priprema je podrazumijevala informisanje, motivisanje i evidentiranje zainteresovanosti nezaposlenih lica za ovaj vid zapošljavanja, a sprovodila se kroz intezivne individualne konsultacije, putem kojih su se nezaposlena lica i ostali tražioci posla informisali o uopštenim mogućnostima sezonskog zapošljavanja i tom prilikom se prikupljale informacije o zainteresovanosti za zapošljavanje na ovim poslovima. Osim toga, gdje god je bilo potrebno, organizovala su se i grupna informisanja i informativno-motivacioni seminari, kako bi se i na taj način intezivirao proces pripreme i u što kraćem periodu informisao i motivisao što veći broj nezaposlenih lica. Na taj način informisano je skoro 4.000 nezaposlenih lica (53% žena), od kojih je zainteresovanost za sezonski rad iskazalo oko 2.600 lica (52% žena) ili 65% učesnika. U ukupnom broju učesnika, oko 10% činila su lica iz posebno osjetljivih kategorija nezaposlenih lica (pripadnici romske i egipćanske populacije i korisnici materijalnog obezbjeđenja). Informisanje ciljnih grupa odvijalo se i putem distribuiranih flajera za poslodavce i za nezaposlena lica, kao i putem sajta Zavoda za zapošljavanje.

Kako bi se ujednačio rad na nivou područnih jedinica, kada je u pitanju informisanje i motivisanje nezaposlenih lica za zapošljavanje na sezonskim poslovima, Sektor za posredovanje je sačinio uputstvo za sprovođenje procesa pripreme lica za sezonsko zapošljavanje. S ciljem unapređenja kvaliteta usluga informisanja i motivisanja sačinjen je i prosljeđen područnim jedinicama Program jednodnevnog seminara "Motivisanje nezaposlenih lica za rad na sezonskim poslovima", koncipiran tako da se može prilagoditi potrebama nezaposlenih lica, u skladu sa specifičnostima svake grupe. Osim navedenog, sačinjena je prezentacija "Sezonsko zapošljavanje 2022." koja na jednom mjestu objedinjavaju sve korisne informacije o ovom vidu zapošljavanja.

U dijelu pripreme za zapošljavanje usvojene su četiri procedure koje se odnose na unapređenje procesa rada i razvoj novih usluga, i to:

1. Predlaganje mjera u cilju razvoja usluga i unapređenja rada sa nezaposlenim licima
2. Pružanje stručne pomoći područnim jedinicama – unapređenje informisanja, savjetovanja, izrade individualnog plana zapošljavanja;

3. Predlaganje mjera za iniciranje/unapređenje informatičke podrške u oblasti rada sa nezaposlenim licima i ostalim tražiocima zaposlenja i
4. Proces pripreme nezaposlenih lica za uključivanje u programe aktivne politike zapošljavanja, projekte zapošljavanja lica sa invaliditetom i druge projekte

Sprovođenje mjera socijalne uključenosti radno sposobnih korisnika materijalnog obezbjeđenja

Saradnja Zavoda za zapošljavanje i centara za socijalni rad definisana je Zakonom o dječijoj i socijalnoj zaštiti i Pravilnikom o obliku individualnog plana aktivacije i načinu sprovođenja mjera socijalne uključenosti radno sposobnih korisnika materijalnog obezbjeđenja.

Sporazum između Zavoda za zapošljavanje Crne Gore i centara za socijalni rad o procesu socijalne aktivacije, radno sposobnih korisnika materijalnog obezbjeđenja zaključen je sa ciljem unapređenja položaja ranjivih grupa nezaposlenih lica kroz ponudu integrisanih usluga iz oba sistema. Aktivacija podrazumijeva pružanje pomoći radno sposobnim korisnicima materijalnog obezbjeđenja, koji se, kroz izradu individualnog plana zapošljavanja i individualnog plana aktivacije, usmjeravaju da prihvate programe podrške i na taj način povećaju zapošljivost i poboljšaju pristup tržištu rada. U 2022. godini, Zavod je, po zahtjevu centara za socijalni rad, učestvovao u izradi 461 individualnog plana aktivacije, od tog broja 246 planova aktivacije odnosi se na žene.

Tokom 2022. godine, aktivacija korisnika materijalnog obezbjeđenja, koji su aktivni tražioci posla, odvijala se u okviru redovnih aktivnosti Zavoda, kroz pružanje usluga informisanja, savjetovanja i motivisanja radi uključivanja u programe aktivne politike zapošljavanja i/ili posredovanja u zapošljavanju. Zavod je sa svim novoprijavljenim licima koja su ujedno korisnici materijalnog obezbjeđenja zaključio individualni plan zapošljavanja kojim su definisane aktivnosti nezaposlenog lica u cilju pripreme za zapošljavanje i/ili uključivanja u mjere aktivne politike zapošljavanja. Zaključivanju individualnog plana zapošljavanja prethodilo je prikupljanje ličnih podataka za izradu radne anamneze, savjetovanje i profilisanje nezaposlenih lica. Pored navedenog, novoprijavljena lica su neposredno informisana o pravima i obavezama koje preuzimaju prijavom u evidenciju Zavoda kao i o posledicama neispunjavanja dogovorenih aktivnosti i obaveza, u utvrđenim rokovima. Osim toga, u kontinuitetu se obavljaju konsultacije, u cilju praćenja realizacije i razmjene informacija o aktivnostima utvrđenim individualnim planom zapošljavanja.

U programima aktivne politike zapošljavanja čija realizacija je započela u 2021. godini i nastavljena u 2022. učestvovalo je 35 lica, korisnika materijalnog obezbjeđenja, što je 2,8% u odnosu na ukupan broj učesnika ovih programa, dok je u programe aktivne politike zapošljavanja, čija realizacija je započela u 2022. godini, uključeno 36 korisnika materijalnog obezbjeđenja i to:

- Javni rad – 4 lica;
- Podsticaj za zapošljavanje – 1 lice;
- Program osposobljavanja za rad kod poslodavca – 4 lica i
- Program obrazovanja i osposobljavanja odraslih – 27 lica.

U mjere profesionalne rehabilitacije uključeno je 12 lica, od kojih osam žena. Usluga posredovanja u zapošljavanju, odvijala se u skladu sa iskazanim potrebama poslodavaca i rezultirala je zapošljavanjem 146 radno sposobnih korisnika materijalnog obezbjeđenja, od kojih je 76 žena.

Projekat Aktiviraj! Integrisana socijalna zaštita i zapošljavanje kako bi se ubrzao napredak za mlade u Crnoj Gori, koji je sprovodio Sistem Ujedinjenih nacija u saradnji sa Ministarstvom rada i socijalnog staranja nastavljen je i u 2022. godini. Jedna od aktivnosti projekta, koju je sprovodio UNDP u partnerstvu sa Zavodom za zapošljavanje Crne Gore, Ministarstvom ekonomskog razvoja i Ministarstvom finansija i socijalnog staranja (nekadašnje Ministarstvo rada i socijalnog staranja) se odnosila na unapređenje usluga za aktivaciju nezaposlenih, sa fokusom na korisnike/ce socijalne zaštite. Aktivnosti su se realizovale koristeći metodologiju dizajna po mjeri korisnika (Human-centred Design) koja je pomogla da se prepoznaju i analiziraju iskustva, izazovi i prepreke što se tiče postojećih usluga i programa, a sve sa ciljem njihovog unapređenja i povećanja zapošljivosti i radne aktivacije nezaposlenih, sa fokusom na korisnike socijalne zaštite. Metodologija dizajna po mjeri korisnika se zasniva na analizi iskustava i potreba korisnika, mapiranja njihovog korisničkog iskustva i "putanje" kroz sistem, te se kroz taj proces uočava u kojem dijelu mogu da se unaprijede postojeće usluge ili da se dizajniraju nove. Krajnji rezultat procesa su konkretna rješenja u vidu unaprijeđene usluge ili programa, kao i unapređenje radne aktivacije. Kroz ovu aktivnost, 35 zaposlenih iz Centara za socijalni rad i lokalnih biroa rada iz 10 gradova i 33 korisnika materijalnog obezbjeđenja učestvovali su u procesu identifikacije problema i kreiranja rješenja. Neki od glavnih identifikovanih izazova u vezi sa radnom aktivacijom korisnika materijalnog obezbjeđenja su njihova pasivnost i nedostatak motivacije i samopouzdanja za pronalaženje posla, nedostatak potrebnih znanja i vještina, nedostatak podrške porodice, neusaglašenost politika i zakonskih rješenja u oblasti zapošljavanja i socijalne zaštite, opterećenje savjetnika i voditelja slučaja, nedovoljni kapaciteti za integrisano, individualizovano i prilagođeno pružanje usluga sektora za zapošljavanje i socijalnu zaštitu. Takođe, broj, učestalost i obim aktivnih mjera ne mogu da pokriju potrebe za aktivacijom i da dopru do svih korisnika.

Na osnovu uvida dobijenih u procesu, izrađen je prototip – pilot nove usluge koja se bazira na fokusiranom individualnom radu, tj. mentorstvu korisnika, jer je zaključeno da nedostaju kapaciteti i uslovi za intenzivniji rad sa korisnicima. Mentorstvo ima za cilj da kontinuirano i intenzivno podrži korisnike da planiraju i realizuju aktivnosti koje će im pomoći u aktivaciji i u krajnjem rezultirati povećanom zapošljivošću. Uz mentorstvo, program je uključio obuke za meke vještine (samopouzdanje, motivacija, priprema za interakciju sa poslodavcem), a na

osnovu potreba i afiniteta korisnika/ca, organizovane su prakse, obuke za vještine i podrška u razvoju biznis ideja za one korisnike koji su izrazili interesovanje za pokretanjem biznisa.

Ovaj pilot projekat je realizovala NVO "Help", u periodu od 15. februara do 31. jula 2022. godine. Projekat je uključio 84 osobe iz 10 gradova. Svih 84 osobe su dobile uslugu mentorstva, koje je dopunjeno obukama kroz praksu za njih 17, obukama za konkretne vještine za njih 15, dok je 30 korisnika/ca koristilo podršku biznis mentora za razvoj biznis ideja. Osim toga, projektom je realizovana i obuka na temu komunikacije i prevencije sagorijevanja na poslu za pružaoce usluga zapošljavanja i socijalne zaštite, u kojoj je učestvovalo 10 zaposlenih u Centrima za socijalni rad.

Sami korisnici su pozitivno ocijenili program. Najviše su cijenili podršku mentora, kako u dijelu ohrabivanja i podizanja samopouzdanja da se radno aktiviraju, tako i u dijelu njihove "istrajnosti da istaknu kvalitete i sposobnosti" učesnika, što je pored praktičnog dijela programa doprinijelo da steknu tražene vještine i entuzijazam za traženje posla. Najviše su isticali podršku i posvećenost mentora tokom cijelog procesa, koji pored toga što su davali informacije o potencijalnim poslovima u skladu sa interesovanjima, učesnike su upoznali i sa korisnim alatima za traženje posla, izradu profesionalnih biografija, pripremu za intervju, itd. Osim samog mentorstva, ono što je u najvećoj mjeri navedeno kao razlika u odnosu na ostale programe je to što je program identifikovao potrebe učesnika i sproveo obuke po njihovoj mjeri i u skladu sa oblastima u kojima žele da se radno angažuju.

Sveobuhvatna procjena sistema socijalne i dječje zaštite inicirana je od strane Vlade Crne Gore i Ministarstva finansija i socijalnog staranja uz podršku UNICEF kancelarije u Crnoj Gori. Procjena se zasniva na CODI metodologiji, koju je razvila ISPA – Međuagencijska inicijativa za procjenu socijalne zaštite, koja funkcioniše u okviru Svjetske banke. U pitanju je međunarodno prihvaćena metodologija čijom primjenom se ocjenjuje efikasnost i efektivnost sistema socijalne i dječje zaštite u zemlji. Procjena je završena sredinom 2021. godine i rezultirala je Mapom puta za usmjeravanje daljih reformskih procesa u sistemu socijalne i dječje zaštite u zemlji. Očekuje se da će ova aktivnost ukazati na pristupačnost i adekvatnost usluga socijalne i dječje zaštite i materijalnih benefita koje pruža sistem i kako ih treba prilagoditi i unaprijediti. To bi dalje trebalo ukazati na potrebu za razvojem postojećih i/ili uvođenjem dodatnih usluga u postojeći sistem.

Jedna od tema kojom se bavi ova procjena je i aktivacija radno sposobnih korisnika materijalnih davanja na tržištu rada. Zavod je tokom 2022. godine, učestvovao u pripremi **Analize integrisanog rada sektora zapošljavanja i sektora socijalne zaštite na radnoj aktivaciji radno sposobnih korisnika MO**, dao svoj puni doprinos i omogućio prikupljanje informacija kroz fokus grupe sa korisnicima, kao i intervjuima sa zaposlenima u Zavodu .

2.2. Profesionalna orijentacija

Profesionalna orijentacija je definisana kao usluga za tržište rada koja obuhvata skup različitih stručnih postupaka kojima se identifikuju mogućnosti nezaposlenog lica pri izboru zanimanja, promjeni zanimanja i donošenju odluka u vezi sa karijernim razvojem, odnosno usklađivanje individualnih potreba sa zahtjevima tržišta rada.

Stručni postupci profesionalne orijentacije podrazumijevaju informisanje o mogućnostima razvoja karijere, procjenu u cilju planiranja karijere, savjetovanje u cilju planiranja karijere i druge aktivnosti koje se odnose na planiranje i razvoj karijere.

U odnosu na metod rada dijele se na individualne i grupne postupke. Individualni podrazumijevaju u prosjeku 1 do 2 susreta savjetnika za profesionalnu orijentaciju i korisnika, dok se grupni baziraju na radioničarskom tipu rada, gdje korisnici kroz interaktivan rad razmjenjuju iskustva, usvajaju znanja i vještine. Grupni rad uključuje od 7 do 16 učesnika, dok se vremenski okvir pružanja usluga kreće od 45 do 90, odnosno 270 minuta dnevno, zavisno od strukture programa.

Prikaz korisnika usluga profesionalne orijentacije

(Tab. 17.)

Stručni postupci profesionalne orijentacije	Korisnici usluga profesionalne orijentacije					UKUPNO
	Nezaposleni	Učenici	Roditelji	Studenti	Lica koja traže promjenu zaposlenja	
Informisanje o mogućnostima razvoja karijere – grupno	2267	951		10		3228
Informisanje o mogućnostima razvoja karijere – individualno	1156	269	59	84	22	1590
Savjetovanje u cilju planiranja karijere – grupno	1085	257				1342
Savjetovanje u cilju planiranja karijere – individualno	634	222	16	34	27	933
Procjena u cilju planiranja karijere	423	195			22	640
Druge aktivnosti koje se odnose na planiranje i razvoj karijere						
SVEGA	5565	1894	75	128	71	7733

Usluge profesionalne orijentacije, u 2022. godini, kroz različite stručne postupke koristilo je 7.733 lica. Najveći broj lica koristio je usluge grupnog informisanja o mogućnostima razvoja karijere (3.228 lica) i individualnog informisanja o mogućnostima razvoja karijere (1.590). Od ukupnog broja servisiranih korisnika njih 71,96% su nezaposlena lica (5.565).

2.3. Rad sa poslodavcima

Zavod za zapošljavanje, u cilju povezivanja poslodavaca i lica koja traže zaposlenje, kontinuirano pruža sljedeće usluge:

- Posredovanje pri zapošljavanju (oglašavanje slobodnih radnih mjesta, neposredno povezivanje poslodavaca i nezaposlenih lica, odnosno ostalih tražioca zaposlenja, prethodna selekcija nezaposlenih lica i ostalih tražilaca zaposlenja, profesionalna selekcija nezaposlenih lica i ostalih tražilaca zaposlenja, posredovanje prilikom zapošljavanja u inostranstvu);
- Posjete poslodavcima;
- Pravna i tehnička pomoć prilikom zasnivanja radnog odnosa, a po potrebi i ustupanje prostora poslodavcima za obavljanje intervju sa nezaposlenima;
- Tematski sastanci, prezentacije, okrugli stolovi, sajmovi zapošljavanja i aktivnosti informisanja o promjenama i novim zakonskim rješenjima, procedurama iz oblasti

rada i zapošljavanja.

Slobodna radna mjesta

Prema Zakonu o posredovanju pri zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti, poslodavac je dužan da slobodno radno mjesto prijavi Zavodu. Zavod je dužan da slobodno radno mjesto oglasi po zahtjevu poslodavca i u slučajevima utvrđenim posebnim zakonom, na oglasnoj tabli, internet stranici Zavoda i u medijima. U 2022. godini poslodavci su Zavodu za zapošljavanje prijavili 27.997 slobodnih radnih mjesta kroz 17.818 prijave o slobodnim radnim mjestima. U odnosu na 2021. godinu prijavljeno je 16,08% više slobodnih radnih mjesta.

Posredovanje u zapošljavanju

Posredovanje u zapošljavanju je usluga Zavoda koja daje mogućnost da se na jednostavan i brz način povežu ponuda i tražnja na tržištu rada. Na osnovu zahtjeva poslodavaca za popunjavanje upražnjenih radnih mjesta, u biroima rada su se organizovale aktivnosti prethodne selekcije i profesionalne selekcije nezaposlenih lica i ostalih tražilaca zaposlenja, koji mogu zadovoljiti iskazane potrebe poslodavaca. Navedeni postupak sa izabranim kandidatima su radili savjetnici za rad sa poslodavcima. U izvještajnom periodu, Zavodu za zapošljavanje se obratio 301 poslodavac sa 817 prijave za posredovanje putem kojih je iskazana potreba za 2.272 izvršilaca što je u odnosu na prošlu godinu više za 5,67% (u 2021. godini je traženo 2.150 izvršioca). Kroz proces posredovanja (intervjui, predselekcije, selekcije) prošlo je 4.035 nezaposlenih lica, što je u odnosu na 2021. godinu više za 519 lica ili 14,76% (u prošloj godini je posredovano za 3.516 lica).

Pregled posredovanja tokom 2022. godine
(Tab. 18.)

Područna jedinica	Broj posredovanja
PJ Bar	1312
PJ Berane	195
PJ Bijelo Polje	65
PJ Herceg Novi	368
PJ Nikšić	207
PJ Podgorica	1888
UKUPNO	4035

Sezonsko zapošljavanje

Sezonsko zapošljavanje je vid zapošljavanja koji značajno utiče na ublažavanje problema nezaposlenosti jer se u toku turističke sezone na ovim poslovima godišnje angažuje veliki broj sezonskih radnika.

U izvještajnom periodu po podacima kojima raspolaže Zavod zaposleno je 2.946 sezonskih radnika, što je za 58,66% manje u odnosu na prethodnu godinu. U 2021. godini se zaposlilo 7.126 radnika na sezonskim poslovima.

Pregled zapošljavanja na sezonskim poslovima
(Tab. 19.)

PODRUČNA JEDINICA	UKUPNO ZAPOSLENIH
PJ BAR	1209
PJ BERANE	285
PJ BIJELO POLJE	353
PJ HERCEG NOVI	347
PJ NIKŠIĆ	265
PJ PLAV	4
PJ PLJEVLJA	106
PJ PODGORICA	377
UKUPNO	2946

Zavod je sa aktivnostima pripreme za sezonsko zapošljavanje započeo u februaru 2022. godine. U cilju ostvarenja što većeg broja posredovanja pri sezonskom zapošljavanju tokom ljetnje turističke sezone 2022. godine predložene su mjere i aktivnosti, dinamika i način njihovog sprovođenja. Zavod je organizovao sajmove sezonskog zapošljavanja u Podgorici i Bijelom Polju, ali i aktivno učestvovao na brojnim sajmovima u organizaciji renomiranih poslodavaca u velikom broju opština u Crnoj Gori.

2.4. Posredovanje pri zapošljavanju u inostranstvu – EURES

Crna Gora (CG) je u procesu pridruživanja Evropskoj uniji (EU). Zavod za zapošljavanje Crne Gore je u cilju potpune harmonizacije svoje metodologije rada sa metodologijama rada javnih službi za zapošljavanje EU formirao Odsjek za EURES i međunarodno posredovanje. EURES (**E**uropean **e**mployment **s**ervice) je mreža javnih službi za zapošljavanje zemalja članica Evropskog ekonomskog prostora koji su u partnerstvu s Evropskom komisijom.

Zavod za zapošljavanje je uključen u više pregovaračkih poglavlja u procesu pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji. Poglavlje koje se najviše tiče rada Zavoda i direktno utiče na njegovo funkcionisanje je pregovaračko poglavlje 2 – Sloboda kretanja radnika. Ovo poglavlje je zvanično otvoreno 11. decembra 2017. godine na Međuvladinoj konferenciji u Briselu.

Realizacija obaveza iz PPCG-a i izvještavanje o realizaciji je rađeno i tokom 2022. godine. Takođe, u sklopu ovoga su planirane predstojeće obaveza sa rokovima ispunjavanja i predlozi novih aktivnosti. Uvršteni su i obaveze u skladu sa pravnom tekovinom EU tj. CELEX-i koje treba inkorporirati u naše zakonodavstvo.

Dostavljena je informacija o realizovanim aktivnostima i statističkim podacima u oblastima iz nadležnosti Zavoda iz domena rada radne grupe za Poglavlje 2 radi izrade dvojezičnog i priloga Izvještaju Evropske komisije za Crnu Goru 2021. godinu. Crna Gora, u okviru praćenja i analize stanja u procesu evropskih integracije, dva puta godišnje informiše Evropsku komisiju (EK) o aktivnostima koje realizuje na ovom planu. U pisanoj formi se dostavljaju relevantne i precizne informacije o stanju u oblasti političkih i ekonomskih kriterijuma, odnosno o napretku u dijelu preuzimanja obaveza iz članstva za 33 pregovaračka poglavlja, koje EK koristi za izradu godišnjeg Izvještaja o Crnoj Gori.

Dostavljen je i prilog Evropskoj komisiji za Pododbor za inovacije, ljudske resurse, informatičko društvo i socijalnu politiku.

Odjeljenja za EURES i posredovanje pri zapošljavanju u inostranstvu i predstavnici Ministarstva rada i socijalnog staranja su pripremili neophodnu dokumentaciju za realizaciju TWINNING projekta, u okviru Akcionog plana 2020, namijenjenog jačanju administrativnih kapaciteta Zavoda za zapošljavanje Crne Gore u oblasti unapjeđenja mjera aktivne politike zapošljavanja, budućeg učešća u Evropskom socijalnom fondu i mobilnosti radne snage. Evropska komisija je odobrila finansiranje ovog projekta u ukupnom iznosu od 823.529,40€. Na raspisani javni poziv su se javila 3 konzorcijuma koji su se sastojali od više država EU. Predstavnice Zavoda i Ministarstva su bile članice Evaluacione komisije za ocjenu dostavljenih ponuda konzorcijuma. Evaluaciona komisija je izabrala konzorcijum države koji je ispunio propisane kriterijume na najvišem nivou. Ministarstvo rada i socijalnog staranja i Zavoda za zapošljavanje Crne Gore će navedena sredstva uložiti u unapjeđenja administrativnih i tehničkih kapaciteta ovih institucija u oblasti mjera

aktivne politike zapošljavanja, budućeg učešća u Evropskom socijalnom fondu i mobilnosti radne snage.

Strategija razvoja ženskog preduzetništva Crne Gore obuhvata podsticajne mjere za osnaživanje žena preduzetnica usmjerenih ka prevazilaženju ključnih izazova u ovoj oblasti, a koji se odnose na strukturne, ekonomske i infrastrukturne prepreke koje se odnose na pokretanje i unapređenje biznisa u vlasništvu žena. Praćenje realizaciju mjera i aktivnosti u okviru ovog dokumenta prati se kroz realizaciju Akcionog plana Strategije razvoja ženskog preduzetništva u Crnoj Gori čijom izradom koordinira Ministarstvo ekonomskog razvoja. U izradi Strategije razvoja ženskog preduzetništva u Crnoj Gori 2021-2024. godina, sa pratećim Akcionim planom za 2021-2022. godinu učestvovala je predstavnica Zavoda za zapošljavanje.

Zavod je učestvovao u kreiranju Strategije za razvoj mikro, malih i srednjih preduzeća i pratećeg Akcionog plana Strategije za razvoj mikro, malih i srednjih preduzeća za 2021. godinu u okviru kojih su predstavljeni nalazi evaluacije, pregled strateških i operativnih ciljeva i predlozi okvira politike za naredni period.

OECD regionalni program za Jugoistočnu Evropu (OECD South East Europe Regional Programme) je tokom 2022. godine je obuhvatio i Crne Goru u okviru projekta "Indeks politika malih i srednjih preduzeća 2022: Zapadni Balkan i Turska". Dokument je ponudio uvid u ambijent u kome posluju mala i srednja preduzeća u Crnoj Gori, koje se stalno mijenja, a posebno o tome kako podstaći njihov oporavak od pandemije i učiniti sektor otpornijim na sadašnje i buduće šokove. U izradi Dokumenta je učestvovala i predstavnica Zavoda.

2.5. Sprovođenje mjera aktivne politike zapošljavanja

Programom rada Zavoda za 2022. godinu planirana je realizacija programa aktivne politike zapošljavanja za 1.415 nezaposlenih lica. Ukupan broj planiranih lica uključuje i učesnike programa osposobljavanja za samostalan rad i za rad kod poslodavca čija realizacija je započela u posljednjem kvartalu 2021. godine i nastavila se u 2022. godini. Navedeno prati finansijska projekcija sredstava potrebnih za njihovo finansiranje, kao i za finansiranje učesnika programa javnog rada takođe započelih u 2021. godini koji brojčano nijesu izraženi u Programu rada.

Raspoloživa sredstva za realizaciju programa aktivne politike zapošljavanja u 2022. godini iznosila su 4.975.105 Eur. Programom rada za 2022. godinu planirana su sredstva u iznosu od 4.150.000 Eur, dok su Zaključkom Vlade Crne Gore iz februara 2022. godine odobrena i sredstva u iznosu od 825.105 Eur, za realizaciju programa osposobljavanja za rad kod poslodavca za 250 nezaposlenih lica.

U cilju sprovođenja mjera aktivne politike zapošljavanja pripremljeni su pojedinačni programi koje je Upravni odbor Zavoda usvojio u prvom kvartalu 2022. godine, čime su stvoreni uslovi za realizaciju aktivnosti predviđenih Programom rada Zavoda za 2022. godinu. Ovim programima utvrđeni su:

- uslovi koje moraju ispuniti kako, lica koja će sprovoditi programe, tako i nezaposlena lica koja će se uključiti u odnosne programe;
- ciljevi i planirani rezultati realizacije pojedinih programa;
- indikatori za mjerenje uspješnosti;
- ciljne grupe kojima su pojedini programi namijenjeni;
- kriterijumi izbora izvođača i učesnika programa;
- način sprovođenja i praćenja pojedinih programa, kao i
- obim sredstava za njihovo finansiranje.

Usvojenim programima obrazovanja i osposobljavanja, osposobljavanja za rad kod poslodavca, programa podrške za zapošljavanje mladih, podsticaja za zapošljavanje, podsticaja za preduzetništvo i programa javnog rada, za najmanje 1.128 nezaposlenih lica, utvrđena su sredstva u iznosu od 2.772.605,00€.

Odlukama o izboru izvođača programa, donešenim u II, III i IV kvartalu 2022. godine opredijeljena su sredstva u iznosu od 2.113.804,73 Eur, što je za 658.800,27 Eur manje od sredstava utvrđenih pojedinačnim programima. Opredijeljenim sredstvima stvoreni su uslovi za realizaciju programa za 1.038 lica, što je za 90 lica manje od programima planiranog broja učesnika.

U izvještajnom periodu u programe je uključeno 1.028 nezaposlenih što je 91,13% programima planiranog broja učesnika. Uključena su nezaposlena lica koja su izloženih riziku na tržištu rada, kao što su mladi, žene, lica koja traže posao duže od 12 mjeseci, pripadnici RE populacije i korisnici materijalnog obezbjeđenja porodice.

Učešće lica ženskog pola u ukupnom broju učesnika programa je 66,73%, lica do 30 godina 35,80%, lica koja traže posao duže od 12 mjeseci 32,10%, pripadnika RE populacije 1,46% i korisnika materijalnog obezbjeđenja porodice 4,77%.

Posmatrano prema nivoima obrazovanja, učešće lica bez ili sa završenom osnovnom školom je 14,69%, sa stečenim srednjim obrazovanjem 57,68%, dok lica sa stečenim visokim obrzovanjem učestvuju sa 27,63%. Učešće lica iz opština Sjevernog regiona u ukupnom broju učesnika programa je 55,25%, iz opština Središnjeg regiona 36%, a iz opština Primorskog regiona 8,75%.

Struktura učesnika sprovedenih programa ukazuje da su programi realizovani za nezaposlena lica koja pripadaju strateškim prioritetima, uz uvažavanje ravnomjernog regionalnog razvoja.

Programi aktivne politike zapošljavanja realizovani su za 857 učesnika (83,37%) učesnika, dok će se za 171 završiti u prvom kvartalu 2023. godine.

U izvještajnom periodu sprovedene su i aktivnosti u vezi nastavka realizacije programa započetih u posljednjem kvartalu 2021. godine. Nastavljena je realizacija programa javnog rada za 576 učesnika, osposobljavanja za samostalan rad za 276 i osposobljavanja za rad kod poslodavca za 261 učesnika. Navedeni programi završeni su u prvom i drugom kvartalu 2022. godine.

Utrošena sredstva za finansiranje realizacije programa započetih u posljednjem kvartalu 2021. godine, za 1.113 učesnika, kao i za finansiranje realizacije programa započetih tokom 2022. godine, za 1.028 učesnika, iznose 3.837.329, 29 Eur. Programi su realizovani u okviru raspoloživih sredstava za ove namjene sa stopom iskorišćenosti 77,13%.

Pored programa aktivne politike zapošljavanja finansiranih iz budžeta Zavoda, u saradnji sa Međunarodnom organizacijom rada realizovan je i Pilot projekat "Aktiviranje žena", za 121 nezaposlenu ženu sa djecom predškolskog uzrasta, finansiran od strane Globalnog fonda za održivi razvoj UN i Evropske komisije.

2.5.1. Obrazovanje i osposobljavanje odraslih

Obrazovanje i osposobljavanje odraslih, kao jedna od mjera aktivne politike zapošljavanja, sprovedena je u cilju povećanja zapošljivosti i zaposlenosti nezaposlenih lica sa preprekama za ulazak na tržište rada. Mjera je realizovana kroz: **(a) programe obrazovanja i osposobljavanja; (b) programe osposobljavanja za rad kod poslodavca i (c) program podrške za zapošljavanje mladih**, a u saradnji sa organizatorima obrazovanja i poslodavcima.

U izvještajnom periodu, u navedene programe uključeno je 656 od programima predviđenih 740 nezaposlenih lica (88,65%). Programi su završeni za 521 učesnika (79,42 % učesnika), dok će se za preostale učesnike završiti u 2023. godini.

Planirani rezultati utvrđeni pojedinačnim programima koji se odnose na uspješnost učesnika programa su već ostvareni. Međutim, kako realizacija programa još nije u cjelosti završena, konačna ocjena njihovog značaja za učesnike donijeće se na osnovu ukupnog broja uspješnih i zaposlenih lica, u narednom periodu.

(A) Programi obrazovanja i osposobljavanja

Programi obrazovanja i osposobljavanja realizovani su u saradnji sa licenciranim organizatorima obrazovanja za 318 nezaposlenih lica.

U programe sticanja stručnih kvalifikacija uključena su 162 lica, od kojih u program sticanja stručne kvalifikacije "računovodstveni tehničar" 87 lica, "rukovalac

građevinskim mašinama – bager” i “rukovalac građevinskim mašinama – utovarivač” 20, “kuvar jednostavnih gastronomskih proizvoda” 16, “kozmetičar za manikir i pedikir” 13, “frizer” i “pomoćni frizer za žene” 10, “gerontodomaćin/ica” 10 i u program sticanja stručne kvalifikacije “turistički vodič” 6 lica.

U programe sticanja ključnih vještina uključeno je 156 lica, od kojih 88 lica u programe učenja engleskog i njemačkog jezika, 51 lice u programe učenja rada na računaru, dok je 17 lica uključeno u obuku za vozače motornih vozila “B” i “C” kategorije.

U ukupnom broju učesnika programa obrazovanja i osposobljavanja, žene učestvuju sa 75,47% (240 lica), mladi sa 27% (86 lica), dugoročno nezaposleni sa 60,06% (191 lica), pripadnici RE populacije sa 0,31% (1 lice) i korisnici materijalnog obezbjeđenja porodice sa 10,69% (34 lica).

Posmatrano prema nivoima obrazovanja, učešće lica sa završenom osnovnom školom je 7,23% (23), sa stečenim srednjim obrazovanjem 62,26% (198), dok lica sa stečenim visokim obrazovanjem učestvuju sa 30,51% (97 lica).

Posmatrano po regionima, najviše uključenih lica je u opštinama Središnjeg regiona 166 (52,20%), zatim u opštinama Sjevernog regiona 119 (37,42%), dok je najmanje lica uključeno u opštinama Primorskog regiona 33 (10,38%).

Programi obrazovanja i osposobljavanja su završeni za 293 učesnika (92,14%), dok će se programi sticanja stručnih kvalifikacija za 25 učesnika završiti u prvom kvartalu 2023. godine.

U programe obrazovanja i osposobljavanja uključeno je 318 od planiranih 400 nezaposlenih lica (79,50%). Programom je planirano da 90% učesnika sa uspjehom završi programe obrazovanja i osposobljavanja. Ishodi realizovanih programa potvrđuju da su planirani rezultati koji se odnose na uspješnost učesnika programa, već ostvareni, jer je 98,6 % učesnika uspješno završilo programe.

(B) Programi osposobljavanja za rad kod poslodavca

U programe osposobljavanja za rad kod poslodavca uključeno je 248 lica kojima je nedostatak znanja i vještina identifikovan kao prepreka u zapošljavanju. Učesnici ovih programa su zasnovali radni odnos, u najkraćem trajanju od šest mjeseci, kod 30 poslodavaca – izvođača programa.

U ukupnom broju učesnika ovih programa lica ženskog pola učestvuju sa 45,56% (113), lica koja su u evidenciji nezaposlenih duže od 12 mjeseci sa 24,19% (66), mladi 40% (99), lica RE populacije sa 2,42% (6), dok je učešće korisnika materijalnog obezbjeđenja porodice 2,42% (6).

Posmatrano prema nivoima obrazovanja, učešće lica bez ili sa završenom osnovnom školom je 15,73% (39), sa stečenim srednjim obrazovanjem 73,39% (182), dok je učešće lica sa stečenim visokim obrazovanjem 10,88% (27).

Posmatrano po regionima, najviše uključenih lica je u opštinama Sjevernog regiona 185 (74,60%), zatim u opštinama Središnjeg regiona 46 (18,55%), dok je najmanje lica uključeno u opštinama Primorskog regiona 17 (6,85%).

Program osposobljavanja je završilo 228 učesnika, dok će se za 20 učesnika programi završiti u 2023. godini.

U programe osposobljavanja za rad kod poslodavca uključeno je 248 od planiranih 250 nezaposlenih lica (99,20%). Programom je planirano da 90% učesnika sa uspjehom završi programe osposobljavanja. Ishodi realizovanih programa potvrđuju da su planirani rezultati koji se odnose na uspješnost učesnika programa, već ostvareni. Poslodavci su sproveli programske aktivnosti i uz podršku mentora osposobili 98,24% učesnika (224) za samostalno obavljanje poslova određenih radnih mjesta.

(C) Program podrške za zapošljavanje mladih

Prepoznajući da je zapošljavanje ključni mehanizam za uspješnu integraciju mladih u društvo i da je usko povezano sa drugim aspektima života, Vlada Crne Gore donijela je Program podrške za zapošljavanje mladih. Program treba da doprinese stvaranju preduslova za ublažavanje negativnih posledica izazvanih prolongiranim zapošljavanjem mladih. Nezaposlenost mladih je jedan od ključnih problema crnogorskog tržišta rada i sa sobom nosi negativne implikacije koje se manifestuju na ekonomskom i društvenom planu.

S tim u vezi, u izvještajnom periodu, realizuju se dvije mjere iz okvira Programa podrške za zapošljavanje mladih za 90 nezaposlenih lica sa stečenim visokim obrazovanjem. Ove mjere se realizuju kroz Program *"Podrška osposobljavanju i zapošljavanju mladih na poslovima inspekcijeskog nadzora"*, u saradnji sa Upravom za inspekcijske poslove, za 60 učesnika i Program *"Mladi kao podrška razvoju poljoprivrede"*, u saradnji sa Ministarstvom poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, za 30 učesnika. Učesnici navedenih programa zasnovali su radni odnos u trajanju od devet mjeseci, u periodu od 16.05.2022. godine do 16.02.2023. godine. Svi učesnici navedenih programa su sa uspjehom završili predviđeno dvomjesečno osposobljavanje sprovedeno na radnom mjestu uz mentorstvo.

Učesnici programa »Podrška osposobljavanju i zapošljavanju mladih za poslove inspekcijeskog nadzora«, angažovani su na poslovima pružanja tehničke i administrativne pomoći službenim licima pri vršenju inspekcijeskog nadzora, dok su učesnici programa «Mladi kao podrška razvoju poljoprivrede«, angažovani na pružanju podrške savjetodavnim službama u Ministarstvu poljoprivrede,

šumarstva i vodoprivrede, pri pripremi projektnih aplikacija poljoprivrednika za dodjelu sredstava IPARD programa.

Učešće lica ženskog pola u ukupnom broju učesnika Programa podrške za zapošljavanje mladih je 65,5% (59 lica). Posmatrano po regionima, najviše uključenih lica je u opštinama Sjevernog regiona 51,12% (46 lica), u opštinama Središnjeg regiona 38,88% (35 lica), dok je najmanje lica uključeno u opštinama Primorskog regiona 10% (9 lica).

2.5.2. Podsticaji za zapošljavanje

U okviru ove mjere realizuju se programi kojima se kroz subvencionirano zapošljavanje u trajanju od tri mjeseca podstiče zapošljavanje nezaposlenih lica do 40 godina života, nezaposlenih žena ili dugoročno nezaposlenih lica u najkraćem trajanju od šest mjeseci uključujući i navedeni period subvencioniranog zapošljavanja u trajanju od tri mjeseca.

U izvještajnom periodu, započela je realizacija programa podsticaja za zapošljavanje za 52 učesnika u saradnji sa 20 poslodavaca iz privatnog sektora koji svoju djelatnost obavljaju u sektoru usluga smještaja i ishrane na teritoriji Crne Gore.

Programom je omogućeno zapošljavanje 36 žena (69,23%), 20 lica do 30 godina života (38,46%), 38 lica do 40 godina (73,08%) i 23 lica koja su bila u evidenciji Zavoda duže od 12 mjeseci (44,23%) i jednog korisnika materijalnog obezbjeđenja porodice (1,92%).

Posmatrano prema nivoima obrazovanja, subvencionirano je zapošljavanje za po osam lica bez ili sa završenom osnovnom školom i lica sa završenom visokom školom (po 15,38%), kao i za 36 lica sa završenom srednjom školom (69,24%).

Posmatrano po regionima, najviše uključenih lica je u opštinama Sjevernog regiona 51,12% (46 lica), u opštinama Središnjeg regiona 38,88% (35 lica), dok je najmanje lica uključeno u opštinama Primorskog regiona 10,0% (9 lica).

Zbog nedovoljnog interesovanja poslodavaca program se realizuje za 52 od planiranih 88 učesnika programa (59%). Zavod će u 2023. godini pristupiti redizajniranju programa u dijelu njegovog prilagođavanja aktuelnim potrebama poslodavaca s ciljem stvaranja uslova za njegovu učinkovitiju realizaciju.

2.5.3. Podsticaji za preduzetništvo

U 2022. godini nije realizovan program podsticaja za preduzetništvo. Ovaj program je trebalo realizovati, za najmanje 50 nezaposlenih lica, a po ugledu na "Program grantova za samozapošljavanje" koji se sprovodio shodno EU pravilima i finansirao iz predpristupnih fondova EU. Stoga se pristupilo njegovom prilagođavanju nacionalnom normativnom okviru kako bi se realizovao po pravilima propisanim za sprovođenje svih mjera aktivne politike zapošljavanja. To je zahtjevalo određeno vrijeme, tehničko unapređenje i timski rad na izradi, izmjeni i prilagođavanju programske dokumentacije. Navedeni razlozi doveli su do izostanka njegove realizacije.

2.5.4. Direktno otvaranje radnih mjesta – programi javnog rada

U izvještajnom periodu, u programima javnog rada zaposleno je 320 lica što je za 70 lica više od planiranog broja učesnika ovog programa. Realizacijom programa javnog rada omogućeno je zapošljavanje ovih lica na privremenim netržišnim poslovima socijalnog i drugih društveno korisnih sadržaja od javnog interesa kod 138 poslodavaca, u trajanju do četiri mjeseca. U programima javnog rada socijalnog sadržaja zaposlena su 164 lica na poslovima pružanja podrške i pomoći licima sa invaliditetom i starim licima u stanju socijalne potrebe što je za 39 lica više od planiranog broja učesnika programa ovog sadržaja. Nadalje, u programima zaštite životne sredine, obrazovnim, kulturnim i drugim društveno korisnim programima zaposleno je 156 lica.

U navedenim programima učestvovali su:

- Lica ženskog pola, sa 74,38% (238);
- Mladi do 30 godina života sa 22,81% (73);
- Dugoročno nezaposlena lica, odnosno lica koja su u evidenciji nezaposlenih duže od 12 mjeseci, sa 5,31% (17);
- Pripadnici RE populacije sa 2,3% (8) i
- Korisnici materijalnog obezbjeđenja porodice sa 2,5% (8).

Posmatrano prema nivoima obrazovanja učešće lica bez ili sa završenom osnovnom školom je 25,3% (81 lice), sa stečenim srednjim obrazovanjem 55,3%, (177 lica) dok su lica sa stečenim visokim obrazovanjem učestvovala sa 19,4% (62 lica).

Posmatrano po regionima, najviše uključenih lica bilo je iz opština Sjevernog regiona 178 (55,62%), zatim iz opština Središnjeg regiona 111 (34,7%), dok je najmanje lica iz opština Primorskog regiona 31 (9,68%).

Program je završen za 293 učesnika, odnosno 91, 56% ukupnog broja učesnika, dok će se za 27 učesnika programi završiti u prvom kvartalu 2023. godine.

Mjere za unapređenje programa

Vodeći se povećanjem stepena ostvarenja programskih ciljeva preduzete su sljedeći aktivnosti:

- Redizajnirani su programi aktivne politike zapošljavanja u svrhu omogućavanja većeg pristupa poslodavcima iz privatnog sektora, prioriteto preduzetnicima, mikro i malim preduzećima radi obezbjeđenja adekvatnih kadrova uz finansijsku podršku Zavoda.
- Redizajnirani su programi aktivne politike zapošljavanja u dijelu njihovog prilagođavanja aktuelnim potrebama poslodavaca, s ciljem stvaranja uslova za njihovu učinkovitiju realizaciju.

Sprovedenim organizacionim, tehničkim i kadrovskim unapređenjima nosilaca poslova realizacije mjera aktivne politike zapošljavanja stvoreni su preduslovi za implementaciju navedenih mjera.

2.5.5. Pilot projekat „Aktiviranje žena“

U saradnji sa Međunarodnom organizacijom rada, a u periodu od marta, odnosno septembra 2021. godine do avgusta 2022. godine, realizovan je Pilot projekat “Aktiviranje žena” u Podgorici, Bijelom Polju, Nikšiću i Beranama. Projektom su aktivirane nezaposlene žene od 25 do 34 godine sa djecom predškolskog uzrasta, dodjelom grantova i subvencionisanom obukom na radnom mjestu. Sprovođenje ovog projekta podržano je od strane Globalnog fonda za održivi razvoj UN.

Pilot projekat je realizovan za 84, od planiranih 75 nezaposlenih žena, od kojih su 45 iz Podgorice, 20 iz Bijelog Polja, 14 iz Nikšića i pet iz Berana. Za njih su sprovedene aktivnosti pripreme za uključivanje u obuku na radnom mjestu i dodijeljeni su im grantovi za aktivaciju, brigu o djeci i prevoz. Obuka na radnom mjestu je realizovana za sedam učesnica iz Podgorice, u saradnji sa pet poslodavaca, za četiri iz Bijelog Polja i tri iz Nikšića, takođe u saradnji sa pet poslodavaca.

Ukupno utrošena sredstva za finansiranje realizacije Pilot projekta “Aktiviranje žena” u Podgorici, Bijelom Polju, Beranama i Nikšiću iznose 72.230,20 Eur, od kojih je 52.225,47 Eur utrošeno tokom 2022. godine.

U toku je realizacija Pilot projekta “Aktiviranje žena” u primorskim opštinama, koji se takođe sprovodi u saradnji sa Međunarodnom organizacijom rada, počev od decembra 2021. godine. Sprovođenje ovog projekta je podržano od strane Evropske komisije.

U projekat je uključeno 37, od planiranih 80 nezaposlenih žena, od 25 do 49 godina života, sa djecom predškolskog uzrasta. Projektom je obuhvaćeno 16 žena iz

Bara, 10 iz Budve, 9 iz Ulcinja i dvije iz Herceg Novog. Učesnicama projekta dodijeljeni su grantovi za aktivaciju, brigu o djeci i prevoz.

U toku je realizacija obuke na radnom mjestu za dvije učesnice kod dva poslodavca iz Bara. Zbog nedovoljnog interesovanja poslodavaca koji svoju djelatnost obavljaju u primorskim opštinama za realizaciju obuka na radnom mjestu u toku su aktivnosti na planu njihovog animiranja od strane Unije poslodavaca kao partnera u realizaciji projekta.

Utrošena sredstva za Pilot projekat "Aktiviranje žena" u primorskim opštinama iznose 26.310,90 Eur.

2.6. Stručno osposobljavanje lica sa stečenim visokim obrazovanjem

Program stručnog osposobljavanja lica sa stečenim visokim obrazovanjem realizovao se deseti put za redom za 2021/2022. godinu, u skladu sa Zakonom o stručnom osposobljavanju lica sa stečenim visokim obrazovanjem ("Sl. list Crne Gore", br. 38/12) i Pravilnikom o načinu objavljivanja javnog poziva, postupku i kriterijumima za stručno osposobljavanje ("Sl. listu Crne Gore", br. 46/12) . Pravo na stručno osposobljavanje imaju lica sa stečenim visokim obrazovanjem koja nemaju radno iskustvo u određenom nivou obrazovanja i nalaze se na evidenciji Zavoda za zapošljavanje Crne Gore. U skladu sa Zakonom i podzakonskim aktima Program se realizuje kroz šest faza i to: prijava poslodavaca, prijava korisnika, povezivanje korisnika i poslodavaca, upućivanje korisnika kod poslodavaca, potpisivanje ugovora i početak stručnog osposobljavanja.

Javni poziv poslodavcima da uzmu učešća u Programu objavljen je 10.09.2021. godine od strane Zavoda za zapošljavanje Crne Gore, za poslodavce iz privatnog sektora i Uprave za kadrove, za poslodavce iz javnog sektora, u dnevnom listu "Pobjeda", kao i na web stranicama Vlade Crne Gore, Uprave za kadrove i Zavoda za zapošljavanje Crne Gore. Poslodavci su iskazali veliko interesovanje za Program, što je rezultiralo oglašavanjem 12.560 slobodnih radnih mjesta za stručno osposobljavanje, od čega je javni sektor oglasio 4.227 slobodnih mjesta, a za privatni sektor 8.333 slobodna mjesta. Elektronsko uparivanje visokoškolaca i poslodavaca izvršeno je na osnovu prosječne ocjene u toku studiranja i izabranih preferenci od strane korisnika. Svi visokoškolci koji su dobili priliku, nakon dva kruga elektronskog uparivanja, da se stručno osposobljavaju počeli su 15. januara 2022. godine. U izvještajnom periodu, program stručnog osposobljavanja sprovodi se za 2.723 lica sa stečenim visokim obrazovanjem (1.223 lica u javnom i 1.500 lica u privatnom sektoru).

Korisnici programa se stručno osposobljavaju, u trajanju od devet mjeseci, shodno Zakonu o stručnom osposobljavanju lica sa stečenim visokim obrazovanjem, primaju naknadu u neto iznosu od 50% prosječne neto zarade u Crnoj Gori u prethodnoj godini. Izmjenom člana 10 pomenutog Zakona ("Sl. list Crne Gore", br.

86/2022. godine), korisnik ima pravo na mjesečnu naknadu u neto iznosu od 450 Eur (od 10. avgusta 2022. godine). Sredstva namijenjena za realizaciju programa iznosila su osam miliona eura. Učešće lica ženskog pola u ukupnom broju uključenih lica u program stručnog osposobljavanja je 1.719, odnosno 63,13%.

Poslodavci su najviše tražili kvalifikacije iz oblasti prava, ekonomskih nauka (ekonomija, računovodstvo, finansije i bankarstvo), građevinarstva, turizma, elektronike, telekomunikacija i računara, engleskog jezika i književnosti, učiteljskog studija, novinarstva i arhitekture. Posmatrano po regionima, u opštinama Sjevernog regiona u program je uključeno 475 lica ili 17,45%, iz Središnjeg regiona broj korisnika Programa je 1.686 ili 61,92%, dok je u opštinama Primorskog regiona uključeno 562 korisnika ili 20,63%.

Učesnici programa stručnog osposobljavanja

(Tab. 20.)

Rb	Opština	Broj učesnika programa	Rb	Opština	Broj učesnika programa
1	Andrijevića	9	13	Nikšić	235
2	Bar	159	14	Plav	32
3	Berane	115	15	Pljevlja	66
4	Bijelo Polje	123	16	Plužine	4
5	Budva	70	17	Petnjica	2
6	Cetinje	44	18	Podgorica	1.354
7	Danilovgrad	36	19	Rožaje	80
8	Gusinje	8	20	Šavnik	2
9	Herceg Novi	87	21	Tivat	61
10	Kolašin	17	22	Tuzi	13
11	Kotor	54	23	Ulcinj	131
12	Mojkovac	14	24	Žabljak	7
			25	UKUPNO	2.723

Program stručnog osposobljavanja lica sa stečenim visokim obrazovanjem realizovaće se za jedanaestu generaciju korisnika u 2022/2023. godini.

Program je počeo objavljivanjem Javnog poziva 10.09.2022. godine poslodavcima da uzmu učešća u Programu od strane Uprave za kadrove za poslodavce iz javnog sektora i Zavoda za zapošljavanje Crne Gore, za poslodavce iz privatnog sektora u dnevnom listu "Pobjeda", kao i na web stranicama Vlade Crne Gore, portala e-uprave, Uprave za kadrove i Zavoda za zapošljavanje Crne Gore.

Poslodavci su oglasili potrebu za 16.569 mjesta za stručno osposobljavanje, od čega javni sektor 4.454, a privatni sektor za 12.121 korisnika.

Nakon dva kruga elektronski sprovedenog povezivanja korisnika i poslodavaca 2.743 visokoškolca je dobilo priliku da se stručno osposobi kod biranog poslodavca, u privatnom 1.577, a javnom sektoru 1.166 visokoškolaca. Poslodavci su kao i u prethodnom periodu najviše tražili kvalifikacije iz oblasti ekonomije, prava, računovodstva, finansija i bankarstva, elektronike, telekomunikacija i računara, turizma, građevine, arhitekture i grafičkog dizajna.

2.7. Fond za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje lica sa invaliditetom

Zakonom o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju lica sa invaliditetom, propisano je, da se u Zavodu za zapošljavanje Crne Gore organizuje Fond za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje lica sa invaliditetom i da se sredstva Fonda prvenstveno obezbjeđuju iz posebnog doprinosa, koji uplaćuju poslodavci koji nijesu ispunili propisanu kvotu pri zapošljavanju lica sa invaliditetom. Ova sredstva se uplaćuju u Budžet Crne Gore.

Sredstva Fonda, shodno Zakonu mogu se koristiti, za: mjere i aktivnosti profesionalne rehabilitacije za nezaposlena i zaposlena lica sa invaliditetom, sufinansiranje posebnih organizacija za zapošljavanje, programe aktivne politike zapošljavanja u kojima učestvuju lica sa invaliditetom, subvencije, finansiranje grant šema i novčane pomoći za učesnike u mjerama profesionalne rehabilitacije.

Uslijed nagomilanih neizmirenih obaveza iz prethodnog perioda, novi menadžment Zavoda je preduzeo niz aktivnosti u cilju unaprijeđenja rada Fonda: efikasniju organizaciju rada, povećan broj izvršilaca, intenzivnije uključivanje Sektora za prava za vrijeme nezaposlenosti i pravne poslove u poslove Fonda kao i određena informatička unapređenja.

U narednom periodu planirana je digitalizacija Zavoda za zapošljavanje Crne Gore, a u okviru nje značajan segment čini i digitalizacija Fonda. Ona će omogućiti dodatno unapređenje rada i efikasniji rad, a sve u cilju kvalitetnijeg zadovoljavanja potreba krajnjih korisnika.

Za realizaciju programa profesionalne rehabilitacije i zapošljavanja lica sa invaliditetom, u 2022. godini, utrošeno je 16,371,122.07 Eur i to za:

• subvencije zarade	14,460,908.84
• subvencije (učešće u finansiranju ličnih troškova asistenta u radu)	489,623.27
• subvencije (prilagođavanje radnog mjesta i uslova rada)	64,488.17
• finansiranje grant šema	873,778.05
• programe profesionalne rehabilitacije	370,361.14
• novčane pomoći polaznicima programa	37,821.54
• naknade članovima komisija za profesionalnu rehabilitaciju i Savjeta Fonda	74,141.06

Zapošljavanje lica sa invaliditetom

U skladu sa članom 36 Zakona o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju lica sa invaliditetom ("Sl. list CG", br. 49/2008, 73/2010, 39/2011 i 55/2016), poslodavac koji zaposli lice sa invaliditetom ima pravo na subvencije koje se odnose na:

- bespovratna sredstva za prilagođavanje radnog mjesta i uslova rada za zapošljavanje lica sa invaliditetom;
- kreditna sredstva pod povoljnim uslovima za kupovinu mašina, opreme i alata potrebnog za zapošljavanje lica sa invaliditetom;
- učešće u finansiranju ličnih troškova asistenta (pomagača u radu) lica sa invaliditetom;
- subvencije zarade lica sa invaliditetom koje se zaposli.

Subvencije zarade za zaposlena lica sa invaliditetom

Fondu za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje lica sa invaliditetom, u 2022. godini, podnijeto je 1.488 zahtjeva za priznavanje prava na subvenciju zarade za zapošljavanje lica sa invaliditetom, od čega se 264 zahtjeva odnosilo na produženje ovog prava. Od ukupnog broja podnijetih zahtjeva, 712 se odnosilo na zaposlene muškarce sa invaliditetom, dok se 776 odnosilo na zaposlene žene sa invaliditetom.

Od 1.488 zahtjeva, 819 se odnosilo na lica sa invaliditetom koja su zaposlena na određeno vrijeme, a 669 zahtjeva se odnosilo na lica sa invaliditetom koja su zasnovala radni odnos na neodređeno vrijeme.

Najviše zahtjeva za ostvarivanje prava na subvenciju zarade pristiglo je iz sjeverne regije (755), zatim iz središnje regije (553) i primorske regije (180).

Od ukupnog broja razmatranih zahtjeva na Savjetu Fonda (1.192), njih 20 je neosnovano, iz razloga što u trenutku podnošenja zahtjeva zaposleni nije bio zaposlen kod poslodavca na osnovu Ugovora o radu za koji je podnešen zahtjev za subvenciju zarade), dok su 1.172 zahtjeva za ostvarivanje prava na ovu vrstu subvencije odobreno u skladu sa odredbama članova 37 i 37a Zakona o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju lica sa invaliditetom.

Na dan 31.12.2022. godine, 1.727 poslodavaca ostvaruje pravo na subvenciju zarade za **2.970** lica sa invaliditetom (muškarci – 1.438; žene – 1.532). Na određeno vrijeme zaposleno je 718 lica sa invaliditetom, dok su 2.252 lica zaposlena na neodređeno vrijeme.

Broj poslodavaca koji ostvaruje pravo na subvenciju zarade se na kraju 2022. godine u odnosu na kraj 2017. godinu uvećao za više od 7 puta (707,01%), a broj

zaposlenih lica sa invaliditetom koji ostvaruju to pravo je veći za više od 8 puta (831,03%).

Za posljednje 3 godine se broj poslodavaca i broj zaposlenih lica sa invaliditetom koji ostvaruju pravo na subvenciju zarade više nego udvostručio (poslodavaca više za 110,61%, zaposlenih više za 111,09%):

(Tab. 21.)

Na dan	Subvencija zarade za zaposlena lica sa invaliditetom					
	Broj poslodavaca	Lančani index	Nominalni rast	Broj zaposlenih	Lančani index	Nominalni rast
31.12.2017.	214			319		
31.12.2018.	421	1,97	207	660	2,07	341
31.12.2019.	820	1,95	399	1407	2,13	747
31.12.2020.	1141	1,39	321	2040	1,45	633
31.12.2021.	1540	1,35	399	2474	1,21	434
31.12.2022.	1727	1,12	187	2970	1,20	496
Procenat 2022:2017	807,01			931,03		
Procenat 2022:2019	210,61			211,09		
Prosječno uvećanje 2017-2022			303			530

Broj poslodavaca korisnika prava na subvenciju zarade se u periodu 2017 – 2022. godina u prosjeku godišnje nominalno povećao za više od 300, dok se broj zaposlenih lica sa invaliditetom u prosjeku povećao za više od 500 korisnika na godišnjem nivou. Iz tabelarnog pregleda se vidi da se i broj poslodavaca i broj zaposlenih osoba sa invaliditetom korisnika prava na subvenciju zarade iz godine u godinu uvećava i da takav trend treba očekivati i u narednom periodu.

Bespovratna sredstva za prilagođavanje radnog mjesta i uslova rada

Tokom 2022. godine od 30 poslodavca Fondu za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje lica sa invaliditetom podnijeto je 60 zahtjeva za ostvarivanje prava na bespovratna sredstva za prilagođavanje radnog mjesta i uslova rada.

Od ukupnog broja na Savjetu Fonda razmatranih zahtjeva (41), pravo na bespovratna sredstva za prilagođavanje radnog mjesta i uslova rada ostvarilo je 29 poslodavaca za 40 zaposlenih lica sa invaliditetom.

Učešće u finansiranju ličnih troškova asistenta (pomagača u radu)

U 2022. godini 40 poslodavca podnijelo je 57 zahtjeva za ostvarivanje subvencije – učešće u finansiranju ličnih troškova asistenta (pomagača u radu) zaposlenom licu sa invaliditetom.

Pravo na ovu subvenciju u 2022. godini ostvarilo je 29 poslodavca za 42 zaposlena lica sa invaliditetom (muškarci – 23; žene – 19). Na određeno vrijeme 13 lica sa invaliditetom zasnovalo je radni odnos, dok je 29 lica zasnovalo radni odnos na neodređeno vrijeme.

Na dan 31.12.2022. godine, 88 poslodavaca ostvaruje pravo na subvenciju – učešće u finansiranju ličnih troškova asistenta (pomagača u radu) za 157 zaposlenih lica sa invaliditetom (muškarci – 88; žene – 69). Na određeno vrijeme zaposleno je 25 lica, dok su 132 lica zaposlena na neodređeno vrijeme.

Finansiranje projekata zapošljavanja lica sa invaliditetom – grant šeme

Član 39 Zakona o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju lica sa invaliditetom propisuje da se sredstva Fonda, između ostalog, mogu koristiti i za finansiranje grant šema.

U skladu sa tim, usvojen je Pravilnik o postupku i metodologiji za finansiranje grant šema (“Sl. list CG”, br. 28/14, 16/16 i 21/19) kojim se propisuje da Zavod najmanje jednom godišnje objavljuje javni poziv za finansiranje projekata zapošljavanja lica sa invaliditetom – grant šema.

Dana 25.11.2021. godine, odlukom broj 07-16497 od 24.11.2021. godine, Zavod je raspisao javni poziv za finansiranje projekata zapošljavanja lica sa invaliditetom, u iznosu od 1.000.000 Eur.

Odlukom Upravnog odbora Zavoda br. 01/22-4120 od 15.03.2022. godine, a po osnovu navedenog javnog poziva, odobreno je finansiranje 20 projekata, ukupne vrijednosti 954.321,03 Eur.

Kroz ove projekte je predviđeno uključivanje 170 lica sa invaliditetom, od čega je predviđeno da 131 lice bude zaposleno tokom trajanja projekta, a 51 lice sa invaliditetom nakon završetka projekta, u najkraćem trajanju od devet mjeseci. Svi predloženi projekti imaju za rezultat zapošljavanje nakon završetka projekta.

Od 20 odobrenih projekata, realizacija 17 projekata teče planiranom dinamikom, kod 2 projekta realizacija je otpočela sa zakašnjenjem, dok je podnosilac jednog projekta odustao od realizacije. Ukupno isplaćena sredstva po ovom osnovu u 2022. godini su 873.778,05 Eur.

Sprovođenje projekata prate nadležne komisije. Realizacija ovih projekata završava se 25.3.2023. godine, nakon čega su svi izvođači u obavezi da, u roku od 30 dana od dana završetka projekta, dostave završne izvještaje.

Dana 28.12.2022. godine, odlukom broj 07/22 – 24470 od 28.12.2022. godine, Zavod je raspisao javni poziv za finansiranje projekata zapošljavanja lica sa invaliditetom, u iznosu od 1.000.000 Eur. Svi grantovi se dodjeljuju u iznosu od 30.000 do 50.000 Eur. Projekat ne može da traje kraće od 6 i duže od 12 mjeseci. Projektne aktivnosti koje se mogu finansirati iz granta su:

- Mjere aktivne politike zapošljavanja u koje spadaju:
  - Program obrazovanja i osposobljavanje odraslih;
  - Program osposobljavanja za rad kod poslodavca;
  - Program osposobljavanja za samostalan rad;
- Mjere i aktivnosti profesionalne rehabilitacije;
- Prilagođavanje radnog mjesta i uslova rada;
- Otvaranje novih radnih mjesta za lica sa invaliditetom;
- Nabavka opreme i materijala u svrhu otvaranja novih radnih mjesta;
- Otklanjanje barijera pristupu radnom mjestu;
- Zapošljavanje lica sa invaliditetom;
- Aktivnosti usmjerene na podizanje svijesti javnosti, a prije svega poslodavaca, o mogućnostima i benefitima zapošljavanja lica sa invaliditetom;
- Druge mjere i aktivnosti kojima se omogućava zapošljavanje lica sa invaliditetom.

Krajnji rok za podnošenje prijava je 10. februar 2023. godine do 15 časova.

Komisija za profesionalnu rehabilitaciju

U skladu sa Zakonom o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju lica sa invaliditetom, u Zavodu za zapošljavanje Crne Gore obrazovana je prvostepena komisija za profesionalnu rehabilitaciju.

Izvještaj o radu prvostepenih komisija

Prvostepene komisije za profesionalnu rehabilitaciju obrazovane su u područnim jedinicama Zavoda u Podgorici, Nikšiću, Pljevljima, Beranama, Bijelom Polju, Herceg Novom, Baru i Plavu.

Prvostepenu komisiju, u stalnom sastavu čine: doktor specijalista medicine rada (predsjednik), doktor medicine druge specijalnosti i službenik Zavoda koji obavlja poslove profesionalne rehabilitacije. Komisija može, u cilju davanja mišljenja, tražiti dopunu dokumentacije koja se pribavlja od ljekara druge specijalnosti, odnosno stručnog lica odgovarajućeg profila. Ovo u zavisnosti od zdravstvenih i drugih

smetnji lica kojem se utvrđuje procenat invaliditeta, preostala radna sposobnost, odnosno mogućnost zaposlenja i uključivanja u mjere i aktivnosti profesionalne rehabilitacije.

Stručne i administrativne poslove za potrebe prvostepene komisije obavlja službenik Zavoda.

Utvrđivanje procenta invaliditeta

Komisija za profesionalnu rehabilitaciju utvrđuje procenat invaliditeta sagledavajući medicinske, ali i socijalne i druge kriterijume, kojima se utvrđuju sposobnosti lica sa invaliditetom neophodne za uključivanje na tržište rada, odnosno mogućnost njegovog zapošljavanja. To znači da se invaliditet ne određuje samo u okviru medicinskog modela (oštećenja i bolesti), već u interakciji sa različitim barijerama, koje mogu da spriječe lica sa invaliditetom da efikasno i ravnopravno učestvuje u društvu sa licima bez invaliditeta.

Radi utvrđivanja procenta invaliditeta, Komisiji se može obratiti:

- Nezaposleno lice koje ima status lica sa invaliditetom, ali nema utvrđen procenat invaliditeta, u cilju utvrđivanja visine subvencije zarade kod budućeg poslodavca;
- Nezaposleno lice koje nema status lica sa invaliditetom, u cilju utvrđivanja statusa i procenta invaliditeta, radi utvrđivanja visine subvencije zarade kod budućeg poslodavca;
- Zaposleno lice koje ima zdravstvena i druga ograničenja, a nije mu prije zapošljavanja utvrđen status lica sa invaliditetom (iz člana 6 Zakona o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju lica sa invaliditetom), niti mu je u toku zaposlenja utvrđena invalidnost (u smislu člana 30 stav 2 Zakona o penzijskim i invalidiskom osiguranju), u cilju utvrđivanja statusa, radi uključivanja u mjere i aktivnosti profesionalne rehabilitacije i zadržavanja zaposlenja, odnosno napredovanja u njemu.

U 2022. godini, prvostepene komisije su donijele nalaz i mišljenje o utvrđenom procentu invaliditeta za 1.163 lica.

Broj rješenja o utvrđenom procentu invaliditeta, koja su donijeta na osnovu mišljenja komisije za profesionalnu rehabilitaciju, po područnim jedinicama:

(Tab. 22.)

Redni broj	Područna jedinica	Broj rješenja o utvrđenom procentu invaliditeta
1	Područna jedinica Berane	401
2	Područna jedinica Bijelo Polje	317
3	Područna jedinica Bar	58
4	Područna jedinica Plav	29
5	Područna jedinica Pljevlja	43

6	Područna jedinica Podgorica	200
7	Područna jedinica Nikšić	87
8	Područna jedinica Herceg Novi	28
UKUPNO:		1.163

Uključivanje lica u programe profesionalne rehabilitacije, utvrđivanje preostale radne sposobnosti i mogućnosti zaposlenja

Na osnovu mišljenja komisije za profesionalnu rehabilitaciju, vrši se uključivanje lica sa invaliditetom i drugih teže zapošljivih lica u programe profesionalne rehabilitacije, kroz koje im se utvrđuje preostala radna sposobnost i nakon toga se usmjeravaju, obučavaju, pripremaju i osposobljavaju za određeni posao.

Priznavanje prava na profesionalnu rehabilitaciju

Komisija za profesionalnu rehabilitaciju, daje mišljenje o potrebi uključivanja u mjere i aktivnosti profesionalne rehabilitacije kod:

- **nezaposlenog lica sa invaliditetom**, i to prvenstveno u mjere: 1. savjetovanje, podsticanje i motivisanje lica sa invaliditetom na aktivno traženje zaposlenja i 2. utvrđivanje preostale radne sposobnosti, a kasnije Komisija, po potrebi, daje predlog o uključivanju i u druge mjere i aktivnosti – cilj: procjena radne sposobnosti i ocjena mogućnosti zaposlenja;
- **zaposlenog lica sa invaliditetom** u odgovarajuće mjere i aktivnosti profesionalne rehabilitacije – cilj: zadržavanje zaposlenja, napredovanja ili promjene profesionalne karijere, utvrđivanje visine subvencije zarade;
- **teže zapošljivog lica sa evidencije** Zavoda, kojem nije utvrđen status lica sa invaliditetom, ali ima potrebu za uključivanjem u profesionalnu rehabilitaciju – cilj: postizanje konkurentnosti na tržištu rada.

U 2022. godini komisije su donijele 232 mišljenja o potrebi uključivanja lica u mjere i aktivnosti profesionalne rehabilitacije:

(Tab. 23.)

Rb	Prvostepena komisija	Mišljenja o potrebi uključivanja lica u mjere i aktivnosti profesionalne rehabilitacije
1	Prvostepena komisija za profesionalnu rehabilitaciju PJ Berane	42
2	Prvostepena komisija za profesionalnu rehabilitaciju PJ Bijelo Polje	41
3	Prvostepena komisija za profesionalnu rehabilitaciju PJ Bar	14
4	Prvostepena komisija za profesionalnu rehabilitaciju PJ Plav	0
5	Prvostepena komisija za profesionalnu rehabilitaciju PJ Pljevlja	19
6	Prvostepena komisija za profesionalnu rehabilitaciju PJ Podgorica	97
7	Prvostepena komisija za profesionalnu rehabilitaciju PJ Nikšić	13
8	Prvostepena komisija za profesionalnu rehabilitaciju PJ Herceg Novi	6
UKUPNO		232

Utvrđivanje preostale radne sposobnosti i mogućnosti zaposlenja

Za prethodno navedene kategorije lica, Komisija daje i mišljenje o preostaloj radnoj sposobnosti i mogućnosti zaposlenja. Mišljenja se daju na osnovu izvještaja ovlašćenih izvođača profesionalne rehabilitacije, nakon realizacije potrebnih mjera.

U 2022. godini, prvostepene komisije donijele su mišljenje o preostaloj radnoj sposobnosti za 262 lica:

(Tab. 24.)

Rb	Prvostepena komisija	Utvrđivanje preostale radne sposobnosti
1	Prvostepena komisija za profesionalnu rehabilitaciju PJ Berane	44
2	Prvostepena komisija za profesionalnu rehabilitaciju PJ Bijelo Polje	38
3	Prvostepena komisija za profesionalnu rehabilitaciju PJ Bar	12
4	Prvostepena komisija za profesionalnu rehabilitaciju PJ Plav	0
5	Prvostepena komisija za profesionalnu rehabilitaciju PJ Pljevlja	31
6	Prvostepena komisija za profesionalnu rehabilitaciju PJ Podgorica	77
7	Prvostepena komisija za profesionalnu rehabilitaciju PJ Nikšić	53
8	Prvostepena komisija za profesionalnu rehabilitaciju PJ Herceg Novi	7
UKUPNO		262

U izvještajnom periodu, komisije su donijele ocjene o mogućnosti zaposlenja za 150 lica:

(Tab. 25.)

Rb	Prvostepena komisija	Ocjena o mogućnosti zaposlenja
1	Prvostepena komisija za profesionalnu rehabilitaciju PJ Berane	0
2	Prvostepena komisija za profesionalnu rehabilitaciju PJ Bijelo Polje	0
3	Prvostepena komisija za profesionalnu rehabilitaciju PJ Bar	47
4	Prvostepena komisija za profesionalnu rehabilitaciju PJ Plav	0
5	Prvostepena komisija za profesionalnu rehabilitaciju PJ Pljevlja	8
6	Prvostepena komisija za profesionalnu rehabilitaciju PJ Podgorica	18
7	Prvostepena komisija za profesionalnu rehabilitaciju PJ Nikšić	27
8	Prvostepena komisija za profesionalnu rehabilitaciju PJ Herceg Novi	50
UKUPNO		150

Profesionalna rehabilitacija

Profesionalna rehabilitacija je proces koji se realizuje sa ciljem osposobljavanja lica sa invaliditetom za socijalnu i radnu integraciju.

Obuhvata mjere i aktivnosti koje omogućavaju da se lica na odgovarajući način pripreme za tržište rada, osposobe za rad, zadrže zaposlenje, u njemu napreduju ili promijene profesionalnu karijeru.

U skladu sa Zakonom o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju lica sa invaliditetom („Sl. list Crne Gore“, br. 49/08, 73/10, 39/11 i 55/16) profesionalna rehabilitacija obuhvata 14 mjera:

- Mjera 1: Savjetovanje, podsticanje i motivisanje lica sa invaliditetom na aktivno traženje zaposlenja;
- Mjera 2: Utvrđivanje preostale radne sposobnosti;
- Mjera 3: Pomoć u prihvatanju vlastite invalidnosti i upoznavanje sa mogućnostima uključivanja u osposobljavanje i rad;
- Mjera 4: Pomoć u izboru odgovarajućih profesionalnih ciljeva;
- Mjera 5: Razvijanje socijalnih spretnosti i vještina;
- Mjera 6: Pomoć prilikom traženja odgovarajućeg radnog mjesta;
- Mjera 7: Analiza konkretnog radnog mjesta i radnog okruženja lica sa invaliditetom;
- Mjera 8: Izrada plana prilagođavanja radnog mjesta i radnog okruženja za lice sa invaliditetom;
- Mjera 9: Izrada plana potrebne opreme i sredstava za rad za lice sa invaliditetom;
- Mjera 10: Osposobljavanje za rad na konkretnom radnom mjestu;
- Mjera 11: Praćenje i stručna pomoć prilikom osposobljavanja i obrazovanja;
- Mjera 12: Praćenje lica sa invaliditetom na radnom mjestu nakon zaposlenja;
- Mjera 13: Evaluacija uspješnosti procesa rehabilitacije za pojedino lice sa invaliditetom;
- Mjera 14: Ocjenjivanje radnih rezultata zaposlenog lica sa invaliditetom.

U toku 2022. godine u mjere i aktivnosti profesionalne rehabilitacije uključeno su 430 lica sa invaliditetom, kod tri izvođača: Pamark – 170 lica, ZOPT – 216 lica i Centar za profesionalnu rehabilitaciju – 44 lica.

(Tab. 26.)

Rb	Prvostepena komisija za profesionalnu rehabilitaciju	Broj uključenih lica u mjere i aktivnosti profesionalne rehabilitacije							
		PAMARK		ZOPT		Centar za profesionalnu rehabilitaciju		Ukupno	
		Ukupno	Žene	Ukupno	Žene	Ukupno	Žene	Ukupno	Žene
1	PJ Berane	33	15	0	0	0	0	33	15
2	PJ Bijelo Polje	53	39	0	0	0	0	53	39
3	PJ Bar	13	9	0	0	0	0	13	9
4	PJ Plav	0	0	0	0	0	0	0	0
5	PJ Pljevlja	0	0	19	16	0	0	19	16
6	PJ Podgorica	71	47	47	26	44	29	162	102
7	PJ Nikšić	0	0	110	84	0	0	110	84
8	PJ Herceg Novi	0	0	40	18	0	0	40	18
UKUPNO		170	110	216	144	44	29	430	283

Od ukupno 430 uključenih 65,81% su lica ženskog pola (283 žena).

Osim lica sa invaliditetom iz evidencije nezaposlenih Zavoda, u mjere i aktivnosti profesionalne rehabilitacije, u skladu sa zakonom, uključuju se i zaposlena lica sa invaliditetom za koje je poslodavac podnio zahtjev za ostvarivanje prava na subvenciju za bespovratna sredstva za opremanje radnog mjesta zaposlenog lica sa invaliditetom i subvenciju za učešće u finansiranju ličnih troškova pomagača u radu lica sa invaliditetom. Tako se, kroz određene mjere, nakon analize konkretnog radnog mjesta i radnog okruženja lica sa invaliditetom, izrađuje plan prilagođavanja radnog mjesta i radnog okruženja i plan potrebne opreme i sredstava za rad za lice sa invaliditetom i utvrđuje potreba za asistentom, tj. pomagačem u radu.

Proces profesionalne rehabilitacije počinje uključivanjem lica sa invaliditetom u mjere 1 i 2, koje se odnose na savjetovanje, podsticanje i motivisanje lica sa invaliditetom na aktivno traženje zaposlenja (mjera 1), u okviru koje se prepoznaju smetnje, sposobnosti i potencijali i upoznaje socijalno okruženje uključenog lica i na utvrđivanje preostale radne sposobnosti (mjera 2), kao najvažnije mjere profesionalne rehabilitacije, u okviru koje tim stručnjaka kod izvođača profesionalne rehabilitacije (doktor medicine rada, psiholog, tehnolog, radni terapeut i drugi) vrši procjenu svih faktora bitnih za utvrđivanje radne sposobnosti pojedinca (socijalni faktori, zdravstveno stanje, ocjena profesionalnih i obrazovnih faktora, radno funkcionisanje pojedinca). Kao rezultat navedenog procesa, donosi se nalaz o preostaloj radnoj sposobnosti pojedinca, koja treba da omogući kvalitetnije posredovanje u zapošljavanju i/ili opredijeli dalje uključivanje u mjere i aktivnosti profesionalne rehabilitacije. U izvještajnom periodu, u mjere 1 i 2 (savjetovanje, podsticanje i motivisanje lica sa invaliditetom na aktivno traženje zaposlenja i utvrđivanje preostale radne sposobnosti) uključeno je 239 lica sa invaliditetom (158 žena ili 66,11%).

Broj uključenih lica u mjere 1 i 2 po opštinama
(Tab. 27.)

Rb	Opštine	Mjere 1 i 2	
		Ukupno	Žene
1	Berane	33	15
2	Bijelo Polje	24	19
3	Bar	12	8
4	Budva	1	1
5	Pljevlja	34	28
6	Podgorica	82	53
7	Danilovgrad	5	2
8	Zeta	3	1
9	Tuzi	1	1
10	Nikšić	36	28
11	Herceg Novi	8	2
12	UKUPNO	239	158

Realizacija mjera 3, 4, 5 (pomoć u prihvatanju vlastite invalidnosti i upoznavanje sa mogućnostima uključivanja u osposobljavanje i rad; pomoć u izboru odgovarajućih profesionalnih ciljeva i razvijanje socijalnih spretnosti i vještina), za cilj ima produblivanje motivacije za reintegraciju lica u socijalno i radno okruženje, informisanje, savjetovanje i unapređivanje komunikacije pojedinca sa radnim i širim okruženjem. U navedene mjere u izvještajnom periodu, uključena su 73 lica sa invaliditetom (49 žena ili 67,12%),

Broj uključenih lica u mjere 3, 4 i 5 po opštinama
(Tab. 28.)

Rb	Opštine	Mjere 3, 4 i 5	
		Ukupno	Žene
1	Bijelo Polje	8	5
2	Pljevlja	9	5
3	Podgorica	15	9
4	Danilovgrad	1	0
5	Zeta	1	1
6	Tuzi	1	1
7	Nikšić	32	25
8	Herceg Novi	6	3
9	UKUPNO	73	49

U mjeru 6 (pomoć prilikom traženja odgovarajućeg radnog mjesta), koja za cilj ima podršku pri pronalaženju odgovarajućeg radnog mjesta, imajući u vidu karakteristike lica sa invaliditetom, poput nivoa obrazovanja, radne sposobnosti, njegovih interesovanja, motivacije i ograničenja, uključeno je 60 lica sa invaliditetom (43 žene ili 71,67%).

Broj uključenih lica u mjeru 6 po opštinama
(Tab. 29.)

Rb	Opštine	Mjera 6	
		Ukupno	Žene
1	Pljevlja	8	7
2	Podgorica	21	14
3	Zeta	1	1
4	Tuzi	1	1
5	Nikšić	23	17
6	Herceg Novi	6	3
7	UKUPNO	60	43

U mjere 7, 8 i 9 (analiza konkretnog radnog mjesta i radnog okruženja lica sa invaliditetom; izrada plana prilagođavanja radnog mjesta i radnog okruženja za lica sa invaliditetom; izrada plana potrebne opreme i sredstava za rad za lica sa invaliditetom), uključena su 43 lica sa invaliditetom (27 žena ili 62,79%).

Broj uključenih lica u mjere 3, 4 i 5 po opštinama
(Tab. 30.)

Rb	Opštine	Mjere 7, 8 i 9	
		Ukupno	Žene
1	Berane	1	0
2	Bijelo Polje	11	8
3	Bar	2	2
4	Budva	1	1
5	Pljevlja	8	6
6	Podgorica	15	8
7	Nikšić	3	2
8	Herceg Novi	2	0
9	UKUPNO	43	27

U mjeru 10: osposobljavanje na konkretnom radnom mjestu, u izvještajnom periodu, uključeno je jedno lice sa invaliditetom (0 žena) iz evidencije Biroa rada Pljevlja. U pitanju je mjera profesionalne rehabilitacije koja se realizuje kod poslodavaca i koja ima za cilj da omogući i olakša uvođenje pojedinca u rad, na određenom radnom mjestu, uz program osposobljavanja koji je prilagođen pojedincu, njegovim sposobnostima i mogućnostima. Nakon perioda osposobljavanja, čija dužina zavisi od postignutih ciljeva definisanih u planu osposobljavanja, učesnici zaključuju ugovor o radu sa poslodavcem.

U mjeru 12: praćenje lica sa invaliditetom na radnom mjestu nakon zaposlenja, s ciljem pomoći pojedincu i njegovom radnom okruženju da bude uspješan u obavljanju zadataka, u izvještajnom periodu, uključeno je 29 lica sa invaliditetom (14 žena ili 48,28%), i to iz evidencije Biroa rada Herceg Novi 10 lica (3 žene), Biroa rada Podgorica 9 lica (4 žene), Biroa rada Nikšić 6 lica (4 žene), Biroa rada Tivat 2 lica (jedna žena), Biroa rada Danilovgrad 1 lice (jedna žena) i Biroa rada Tuzi 1 lice (jedna žena).

Izvođači profesionalne rehabilitacije su u izvještajnom periodu izvršili evaluaciju uspješnosti procesa rehabilitacije za pojedino lice sa invaliditetom (mjera 13) za 82 lica sa invaliditetom (62 žene ili 75,61%).

Broj uključenih lica u mjeru 13 po opštinama
(Tab. 31.)

Rb	Opštine	Mjera 13	
		Ukupno	Žene
1	Bar	47	36
2	Pljevlja	5	3
3	Podgorica	4	4
4	Nikšić	8	7
5	Herceg Novi	18	12
6	UKUPNO	82	62

Ova mjera je važna jer podstiče izvođače profesionalne rehabilitacije ka usmjerenosti na rezultate, kako u oblasti prepoznavanja potreba, tako i rezultata, u korist pojedinca i poslodavaca. Rezultat ove mjere je detaljna analiza procesa profesionalne rehabilitacije po pojedincu, koja treba da omogući korekcije svih nepravilnosti i nedostataka.

U toku 2022. godine, u radnom odnosu je bilo 41 lice sa invaliditetom (31 žena ili 75,61%), kojima je, kroz proces profesionalne rehabilitacije, u prethodnom periodu, utvrđena preostala radna sposobnost.

Pregled zaposlenih lica po opštinama
(Tab. 32.)

Rb	Opštine	U radnom odnosu	
		Ukupno	Žene
1	Berane	1	0
2	Bijelo Polje	9	7
3	Bar	2	2
4	Budva	1	1
5	Pljevlja	9	8
6	Podgorica	17	12
7	Nikšić	2	1
8	UKUPNO	41	31

2.8. Program grantova za samozapošljavanje

U 2022. godine nastavljeno je sprovođenje Programa grantova za samozapošljavanje (Ugovor o direktnom grantu, CFCU/MNE/086), koji sprovodi Zavod, a kojim koordiniraju Ministarstvo finansija i socijalnog staranja (CFCU) i Ministarstvo ekonomskog razvoja Crne Gore. Ugovor između Zavoda za zapošljavanje Crne Gore, Ugovaračke institucije (Ministarstva finansija – CFCU) i Delegacije Evropske unije u Crnoj Gori potpisan je 02.09.2019. godine, vrijednost projekta je 3,5 miliona eura, a njegovo trajanje je, prema posljednjem aneksu Ugovora o direktnom grantu, 3 godine i 3 mjeseca.

U izvještajnom periodu su završene aktivnosti drugog od 3 javna poziva za podnošenje predloga projekata od strane nezaposlenih (*Poziv za dodjelu bespovratnih sredstava za samozapošljavanje – Poziv 2019*), dok su nastavljene aktivnosti na *Pozivu 2021*. Programa grantova za zapošljavanje završen je uspješno 02.12.2022. godine.

Kao što je navedeno iznad, u ovom izvještajnom periodu nastavljene su aktivnosti na *Pozivu 2020*, za koji su ugovori o grantu potpisani sa 215 korisnika tokom decembra 2020. godine i januara 2021. godine. Za grant projekte u okviru *Poziva 2020* dodijeljeno je ukupno 1.592.469,58 Eur, i svim korisnicima grantova je u toku izvještajnog perioda prenijeta druga (završna) tranša sredstava u iznosu od

maksimalno 20%, a na osnovu opravdanosti utrošenih sredstava za koje su korisnici bili da, uz izvještaje dostave i dokaze o namjenskom korišćenju sredstava granta.

Takođe su u prvoj polovini godine nastavljene aktivnosti po osnovu Poziva 2021, gdje se korisnicima granta po ovom pozivu (njih 158) isplatilo 80% dobijenih sredstava u iznosu od 943.690,40 Eur. Trajanje grant projekata je definisano na period od 10 mjeseci, odnosno do kraja oktobra 2022. godine. Prije potpisivanja ugovora, svaki korisnik granta registrovao je svoj biznis u Centralnom registru privrednih subjekata Crne Gore, deponovao svoj potpis kod banke, obezbijedio potvrdu za poslodavce od Uprave prihoda i carina Crne Gore, i dostavio sve navedeno relevantnim koordinatorima za samozapošljavanje u područnim jedinicama Zavoda. Svaki korisnik granta je na datum potpisivanja ugovora o grantu dostavio i ličnu mjenicu kao obezbjeđenje.

Statistički presjek potpisanih ugovora o grantu na *Pozivu 2021* pokazuje da je 65 (41,13%) ugovora potpisano u sjevernom regionu, 76 (48,10%) u centralnom, a 18 (11,39%) u južnom regionu Crne Gore. Posmatrano prema polu, od 158 korisnika, 51 (32,28%) potpisnik ugovora je osoba muškog pola, a 107 (67,72%) žene.

Starosna struktura je sljedeća: 113 (71,07%) osobe (od kojih su 73 žene) ima do 35 godina, dok 45 (28,48%) osoba (od kojih 34 žene) ima više od 35 godina.

Prema prethodnom trajanju nezaposlenosti, od 158 korisnika, 95 (60,13%) osoba (57 žena i 38 muškaraca) bilo je na evidenciji nezaposlenih duže od 1 godine.

Prema ekonomskoj djelatnosti registrovanih preduzeća, struktura je sljedeća: Zanatstvo i usluge – 60, Prerađivačka industrija – 22, Trgovina – 22, Informacije i komunikacije – 14, Poljoprivreda i ribarstvo – 11, Finansijske, tehničke i poslovne usluge – 25, Zdravstvena i socijalna zaštita – 5, Ugostiteljstvo i turizam – 6, Građevinarstvo – 8, i Obrazovanje, nauka, kultura i informisanje - 11.

Prema vrsti biznis organizacija, 122 (77,22%) preduzeće registrovano je kao društvo sa ograničenom odgovornošću, 35 (22,15%) preduzeća registrovano je kao preduzetnik, 1 (0,63%) registrovano je kao privatna zdravstvena ustanova, i 1 (0,63%) je registrovano kao sportska organizacija.

U prvoj polovini godine regionalni paneli sproveli su jednu predviđenu terensku posjetu korisnicima grantova na *Pozivu 2021* dok je operativni tim pregledao prvi set narativnih i finansijskih izvještaja o napretku i korisnicima grantova dostavio sugestije, komentare, i eventualne dodatne zahtjeve.

U skladu sa ugovornim obavezama, navedenim u Ugovoru o direktnom grantu, Zavod je u toku 2022. godine dostavio institucijama koje koordiniraju sprovođenjem Programa grantova za samozapošljavanje tri periodična izvještaja o sprovođenju Programa: Izvještaj br. 4. za period od 03.09.2021–02.03.2022.

godine, Izvještaj br. 5. za period od 03.03.2021–02.09.2022. godine. i Izvještaj br. 6. za period od 02.09.2021–02.12.2022. godine.

U toku decembra 2022. godine, a nakon pregledanih završnih izvještaja korisnika Grantova za samozapošljavanje iz Poziva 2021. godine (njih 158), izvršeno je plaćanje preostalog iznosa sredstava i time su se ispunile obaveze Zavoda prema korisnicima.

Takođe, u decembru, je započeta revizija ovog programa od strane nezavisnog Revizorskog tijela zaduženog za kontrolu trošenja sredstava dobijenih iz EU fondova.

2.9. Instrumenti za predpristupnu podršku

(A) Akcioni plan za IPA 2020

Tokom protekle tri godine, počev od 2018. godine, sprovedeno je planiranje sektorske IPA podrške Crnoj Gori za oblasti obrazovanja, zapošljavanja i socijalne politike, pod nazivom Akcioni dokument "Podrška pametnom i inkluzivnom rastu – zapošljavanje i socijalna inkluzija" IPA 2020. Predstavnicima Sektora za projekte učestvovali su u radu radne grupe za finalizaciju Akcionog dokumenta za IPA 2020. U izvještajnom periodu je Jedinica za implementaciju projekata u Ministarstvu ekonomskog razvoja otpočela sa pripremom tenderske dokumentacije za ugovor o uslugama "Jačanja kapaciteta Zavoda za zapošljavanje pri implementaciji aktivnih mjera za zapošljavanje, budućeg učešća u ESF i olakšavanje mobilnosti radne snage" koji je dio Akcionog dokumenta. Ministarstvo za ekonomski razvoj, kao i Zavod za zapošljavanje će biti odgovorni za sprovođenje tvining projekta "Jačanja kapaciteta Zavoda za zapošljavanje pri implementaciji aktivnih mjera za zapošljavanje, budućeg učešća u ESF i olakšavanje mobilnosti radne snage". Twinning projekat će omogućiti razmjenu znanja i učenje dobre prakse od strane partnera iz EU, koji imaju relevantno znanje, a sve u cilju dostizanja definisanih ciljeva. Ovaj projekat je u toku 2022. godine dobio pozitivno mišljenje od strane Evropske komisije i započete su pripremne aktivnosti (odabir članova koji će ga implementirati). Vrijednost twinning projekta je 823.529,41 Eur, od čega je finansijski doprinos EU 700.000,00 Eur, dok je 123.529,41 Eur kofinansiranje od strane Crne Gore.

(B) MoVET EU – Mobilnost za VET u Evropi (Mobility for VET in Europe)

Zavod za zapošljavanje Crne Gore učesnik je konzorcijuma, koji predvodi partner iz Italije ENAIP NET, a koji sprovodi projekat MoVET – Mobility for VET in Europe (Mobilnost za VET u Evropi). Projekat "MoVET – Mobilnost za VET u Evropi" se ko-finansira kroz ERASMUS+ program Evropske unije – EAC/S54/2019 Drugu pilotsku šemu za mobilnost u VET-u za Zapadni Balkan. Konzorcijum se sastoji od 12 partnera: 6 partnera iz zemalja Zapadnog Balkana – Albanije, Kosova i Crne

Gore i 6 partnera iz zemalja EU. Koordinator projekta je ENAIP NET, italijanska mreža za pružanje usluga stručnog osposobljavanja i zapošljavanja. Projekat je formalno započeo 01.01.2021. godine i njegovo predviđeno trajanje je 48 mjeseci.

Cilj projekta je da se primijeni pristup unapređenju vještina i razvoju kapaciteta na više nivoa, posvećen organizatorima stručnog obrazovanja i osposobljavanja i institucijama tržišta rada, radi identifikovanja strategije za internacionalizaciju svakog od partnera iz zemalja Zapadnog Balkana, kao i razvoj Modela za održivo upravljanje mobilnošću (Sustainable Management Mobility Model – SMMM). Strateške smjernice projekta odnose se na: 1) mobilnost kao sredstvo internacionalizacije, na način pozicioniranja aktivnosti mobilnosti u širu akciju internacionalizacije i stalnog unapređenja sistema stručnog obrazovanja i osposobljavanja; i 2) umrežavanje radi boljeg zadovoljenja potreba tržišta rada, na način što će se uključiti ključni akteri da bi se razvoj stručnog obrazovanja i osposobljavanja povezali sa strategijama društvenog i ekonomskog razvoja teritorije obuhvaćene projektom.

U izvještajnom periodu je održano nekoliko sastanaka radi definisanja narednih zadataka prema projektnim radnim paketima, kao i vremenskog okvira, održana je trodnevna radionica u prostorijama Zavoda za zapošljavanje Crne Gore, gdje su predstavnici partnera iz država članica Evropske unije prezentirali sistem stručnog osposobljavanja u njihovim zemljama, informisali o konkretnim primjerima (najbolje prakse) i utvrdili metodologiju koje se treba pridržavati u cilju izrade strateškog dokumenta koji će ukazati na neophodne aktivnosti u cilju izjednačavanja metodologija stručnog obrazovanja kod zemalja kandidata za članstvo EU i onih koje su već članice. U okviru ovog perioda su predstavnice odjeljenja posjetile Grčku radi prisustva sastanku konzorcijuma radi pojašnjenja izvještavanja i dogovora oko daljih programskih aktivnosti i podjele zadataka u okviru istih.

(C) Garancija za mlade

Garancija za mlade uvedena je u zemljama Evropske unije 2013. godine kako bi se uhvatila u koštac sa uticajem finansijske i ekonomske krize na kvantitet i kvalitet zapošljavanja mladih u EU, sa 14 miliona mladih od 15 do 29 godina starosti koji nisu zaposleni, niti u sistemu obrazovanja ili obuke (15,9 procenata). U oktobru 2020. Evropska komisija je sagledala rezultate postignute od 2014. godine i ojačala Garanciju za mlade širenjem njenog opsega i naglašavanjem dostupnosti, kvalitetnih ponuda i prikupljanja i praćenja podataka.

U našem kontekstu, pojačana garancija za mlade uključena je u rezultate Investicionog plana EU za Zapadni Balkan. To je obaveza koju su prihvatile države članice EU da osiguraju da svi mladi ljudi do 30 godina starosti dobiju **kvalitetnu ponudu**:

1. zaposlenja,
2. kontinuiranog obrazovanja (i obuke),
3. šegrtovanja ili

4. stažiranja,
u roku od četiri mjeseca od trenutka kada postaju nezaposleni ili napuste obrazovni sistem.

Svakodnevnom implementacijom ovog projekta rukovodi Koordinator, jedinica osnovana u okviru Ministarstva ekonomskog razvoja.

Drugi partneri su imenovali kontakt osobu koje je u stalnom kontaktu sa koordinatorom. Zadaci kontakt osoba su da prate realizaciju intervencija iz plana implementacije Garancije za mlade u njihovoj nadležnosti (obrazovanje, socijalna zaštita, proaktivno djelovanje...).

Javne službe za zapošljavanje (JSZ) svake zemlje učesnice, a među njima i ZZZCG su glavni partner u implementaciji sistema za pružanje usluga Garancije za mlade (GM) i one odrađuju:

1. Registraciju mladih lica iz NEET grupe u šemu za realizaciju usluga GM;
2. Realizaciju pripremnih usluga (profiliranje, savjetovanje, karijerno usmjeravanje, individualno planiranje zapošljavanja, uparivanje sa slobodnim radnim mjestima, digitalne vještine);
3. Pružanje kvalitetne ponude zapošljavanja, kontinuiranog obrazovanja, stažiranja i šegrtovanja;
4. Sistem za praćenje GM (priliv/odliv, realizacija ponuda u roku od 4 mjeseca, status mladih lica iz NEET grupe pri propratnim aktivnostima).

Glavni izazovi sa kojima ZZZCG treba da se suoči (kao i ostali javni servisi za zapošljavanje) su:

- ✓ Osigurati pravovremeno uvođenje reformi politike koje zahtijeva GM (različita dinamika intervencija kroz programske politike je izazvala nekoliko problema u zemljama EU);
- ✓ Povećan tok rada u JSZ uz zahtjev za pažljivo planiranje ljudskih i finansijskih resursa potrebnih za upravljanje pružanjem usluga (od registracije do praćenja)
- ✓ Realizacija kvalitetnih ponuda u roku od četiri mjeseca;
- ✓ Kompleksni sistem praćenja, koji zahtijeva promjene načina na koji JSZ prikuplja i upravlja podacima, kao i načina prikupljanja i izvještavanja o dostignućima kroz politike;
- ✓ Strategije proaktivnog djelovanja i poteškoće u uključivanju neaktivnih mladih ljudi, uz rizik da GM cilja samo nezaposlene mlade ljude.

Ispred ZZZCG kontakt osoba je načelnica Odeljenja za projekte. U izvještajnom periodu (krajem maja 2022. godine) je održan i dvodnevni seminar u Tirani (Albanija) gdje je predstavnica ZZZCG zajedno sa predstavnicima MRSS aktivno učestvovala na izradi implementacionog plana uvođenja aktivnosti u skladu sa ovim Programom.

Ostale aktivnosti Odjeljenja za projekte

Zaposleni Odjeljenja za projekte su u toku 2022. godine aktivno učestvovali u svojstvu članova 3 Komisije u okviru Konkursa raspisanog od strane ZZZCG – Sektora za aktivne mjere zapošljavanja za:

1. Direktni javni rad;
2. Samostalni rad i
3. Rad kod poslodavca
4. Podrška preduzetništvu (grantovi za samozapošljavanje)

Takođe, zaposleni Odjeljenja za projekte intenzivno održavaju postojeće i nalaze nova partnerstva u regionu za pisanje i implementaciju IPA projekata na koje ZZZCG ima pravo da aplicira. U toku 2022. godine, zajedno sa partnerom APPK iz Prištine je izrađena projektna ideja za prekograničnu saradnju MNE-KOS i predata za evaluaciju od strane EU i CFCU.

ZZZCG je u 2021. godini, za člana radnih grupa za pripremu i vođenje pregovora za poglavlja **19. (Socijalna politika i zapošljavanje)** i **22. (Regionalna politika i koordinacija strukturnih instrumenata)** imenovao načelnicu Odjeljenja za projekte.

Pregovaračka grupa je zadužena za stručni i tehnički nivo pregovora sa institucijama i državama članicama Evropske unije, za sva pregovaračka poglavlja pravne tekovine Evropske unije. Pregovaračka grupa razmatra i utvrđuje prijedloge pregovaračkih pozicija i za svoj rad odgovara Vladi.

Članovi radnih grupa za pripremu i vođenje pregovora učestvuju u analitičkom pregledu i ocjeni usklađenosti zakonodavstva Crne Gore sa pravnom tekovinom Evropske unije, učestvuju u izradi prijedloga pregovaračke pozicije, prate realizaciju obaveza iz pregovaračke pozicije, učestvuju u izradi, realizaciji i izvještavanju o realizaciji akcionih planova i drugih dokumenata od značaja za pristupanje Crne Gore Evropskoj uniji, prate i izvještavaju o realizaciji završnih mjerila za oblast pravne tekovine Evropske unije koja se odnosi na dato pregovaračko poglavlje, učestvuju u izradi i reviziji Programa pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji, prate i izvještavaju o realizaciji Programa pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji, učestvuju na sastancima pododbora za stabilizaciju i pridruživanje, u ekspertskim misijama i vrše druge poslove od značaja za pregovore, uz podršku organa državne uprave i drugih organa i institucija.

U toku ovog izvještajnog perioda su održani inicijalni sastanci obje radne grupe (po jedan sastanak za oba Poglavlja).

2.10. Pravni poslovi

Tokom 2022. godine vođeni su sudski postupci pred Osnovnim sudovima u Crnoj Gori (Podgorica, Nikšić, Bijelo Polje i Berane), pred Upravnim sudom, pred Višim sudom u Bijelom Polju i Privrednim sudom u Podgorici, po tužbama i žalbama tužioca ili tuženog i to iz različitih pravnih osnova (radni sporovi, sporovi za naplatu kredita, pojedinačni sporovi po osnovu privatizacije, sporovi radi raskida ugovora zbog neispunjavanja ugovorene obaveze o dodjeli granta za sprovođenje projekta, sporovi za naknadu štete zbog neisplaćenih subvencija zarada lica sa invaliditetom...).

Tužbeni zahtjevi za naknadu štete iz radnog odnosa koje su zaposleni u Zavodu za zapošljavanje Crne Gore pokrenuli tokom 2021. i 2022. godine, predati su u rad Advokatskoj kancelariji sa kojom je Zavod zaključio ugovor o pravnom zastupanju.

Osnov tužbenih zahtjeva koje je pokrenulo sedam zaposlenih proizilazi iz Odluke o obrazovanju Centralne komisije za objavljivanje javnog poziva za dodjelu grantova i praćenje projekata za čiju realizaciju se dodjeljuju grantovi br. 02-1619 od 19.02.2016. godine. Navedena Odluka donijeta je na period od 2 godine, a istom odlukom predviđena je i visina naknade za članove komisije u visini od 40% prosječne bruto zarade u Crnoj Gori u prethodnoj godini, po usvajanju izvještaja o napretku, a naknada u iznosu od 50% prosječne bruto zarade u Crnoj Gori u prethodnoj godini, po usvajanju završnih izvještaja o realizaciji projekta.

Zavod nije postupio po konkretnoj Odluci i nije izvršio isplatu naknade članovima komisije, pa je navedeni broj zaposlenih pokrenuo postupak pred Agencijom za mirno rješavanje radnih sporova. Međutim, zbog visine iznosa, Upravni odbor Zavoda na sjednici održanoj dana 15.06.2021. godine je donio Zaključak da se postupak pred Agencijom obustavi i uputio zainteresovane osobe da postupak nastave pred nadležnim sudom. Na osnovu nalaza i mišljenja vještaka ekonomsko finansijske struke urađenih za potrebe postupka pred Agencijom od 30.11.2020. godine, ukupno potraživanje za sedam zaposlenih sa osnovnim dugom i zakonskom zateznom kamatom iznosilo je 778.467,45 Eur.

U postupcima koji su pred sudom pokrenuti od strane istih lica izvršeno je vještačenje za tri zaposlena u ukupnom iznosu od 558.148,21 Eur sa glavnim potraživanjem i zakonskom zateznom kamatom. Postupak još uvijek nije prvostepeno okončan.

Takodje, jedan bivši zaposleni je pokrenuo četiri postupka za naknadu štete za rad u komisijama gdje je u tri predmeta imenovan Odlukom starješine organa za člana komisije, dok je jedan postupak pokrenuo na osnovu naloga direktora. Od navedena četiri postupka samo je u jednom izvršeno vještačenje po vještaku ekonomsko finansijske struke u iznosu od 54.826,69 Eur i isti je odbijen od strane Osnovnog suda u Podgorici kao neosnovan. Na ovako donijetu presudu bivši

zaposleni je uložio žalbu koja je odbijena kao neosnovana od strane Višeg suda u Podgorici u decembru mjesecu 2022. godine.

Takodje, postupak koji je pokrenut od strane zaposlenog iz osnova korišćenja sopstvenog automobila u službene svrhe, čije je potraživanje iznosilo 448,23 Eur, odbijeno je od strane prvostepenog suda. Zaposleni je podnio žalbu na odbijajuću presudu, o čemu Viši sud još uvijek nije odlučio.

Polovinom 2022. godine četiri zaposlene su nakon obustavljanja postupka pred Agencijom za mirno rješavanje radnih sporova, pokrenule postupak pred Osnovnim sudom u Podgorici za naknadu štete za rad u radnoj grupi za kontinuirano ažuriranje web sajta zzzcg za period od 2008-2015. godine, a na osnovu Odluka donijetih od strane direktora.

Prema nalazu i mišljenju vještaka ekonomsko finansijske struke koji je uradjen za potrebe postupka pred Agencijom dana 7.04.2022. godine, ukupno potraživanje za četiti zaposlene u neto iznosu obračunato je u visini od 59.718,18 Eur. Kako su nalazu prigovorili i jedna i druga strana u postupku, nijesmo mogli postići sporazum, već su zaposleni pokrenule postupak pred sudom.

Zaposlena u Zavodu za zapošljavanje podnijela je tužbeni zahtjev radi naknade štete iz radnog odnosa, a čiji osnov zasniva na Kolektivnom ugovoru ZZZCG, Zakonu o državnim službenicima i namještenicima CG, Uredbi o naknade troškova zaposlenih u javnom sektoru. U navedenom predmetu još uvijek nije zakazano pripremno ročište. U slučaju da sud usvoji tužbene zahtjeve, očekuje se da će i drugi zaposleni koji su bili članovi komisija, pokrenuti postupak za naknadu štete iz istih osnova pred Agencijom za mirno rješavanje radnih sporova ili Centrom za alternativno rješavanje sporova.

Takodje, u toku su postupci od strane zainteresovanih lica koji su pokrenuti protiv Zavoda za zapošljavanje Crne Gore radi naknade nematerijalne štete usled pada na stepenicama, nemogućnosti ostvarivanja prava na novčanu naknadu, naknada nematerijalne štete zbog neomogućavanja pristupa u službenim prostorijama Zavoda licu sa invaliditetom, naknadu štete na ime dospjele, a ne isplaćene kamate za mjesečne dospjele subvencije, radi poništaja izjave za žirante, ovjere podataka za žirante i mjenice koje se odnose na ugovor o kreditu, a koji je tužilac zaključio sa Zavodom za zapošljavanje Crne Gore.

Zavod za zapošljavanje nastavlja vođenje postupaka za naplatu kredita za samozapošljavanje koji su odobreni posredstvom tri banke, a sa kojima je prethodno zaključen Ugovor o komisionom plasmanu kredita.

S obzirom da smo u prethodnom periodu za Podgoričku banku AD Podgorica podnijeli nadležnim sudovima u Crnoj Gori predloge za izvršenje koji su ulaganjem prigovora od strane dužnika prešli u parnicu, broj predmeta pred sudovima se povećao.

Ovo se odnosi na predmete vraćene Zavodu za zapošljavanje na osnovu Odluke Vlade Crne Gore, s obzirom na to da je Zavod zaključio vansudsko poravnanje sa Podgoričkom bankom AD Podgorica.

Očekuje se pokretanje novih izvršnih postupaka, kojima će se tražiti naplata na novčanim potraživanjima žiranata, ovdje solidarnim dužnicima, kao i postupaka za prodaju nepokretnosti koje služe kao obezbjeđenje potraživanja po ugovorima o fiduciji sa Zavodom za zapošljavanje. Navedeni poslovi su trajnog karaktera, pa se u pojedinim fazama postupka nalaze pred različitim sudovima.

Zavod je krajem 2021. godine raskinuo Ugovor o komision plasmanu kredita sa Prvom bankom AD Podgorica i zaključio Sporazum o regulisanju prava između Zavoda za zapošljavanje Crne i Prve banke AD Podgorica, br. 02/22-3343 od 07.03.2022. godine. Radi preduzimanja radnji iz navedenog ugovora, Zavod je angažovao advokatsku kancelariju, s obzirom na to da isti nema dovoljno administrativnih kapaciteta u Odsjeku za pravne poslove. Zaposleni u Odsjeku za pravne poslove su advokatskoj kancelariji dostavljali kompletnu dokumentaciju na zahtjev suda, kopirali istu, slali naloge za plaćanje predujma javnim izvršiteljima, Kancelariji za finansijske poslove, dostavljali analitičke kartice o stanju duga za korisnike kredita. S obzirom da je navedenoj advokatskoj kancelariji istekao Ugovor o pravnom zastupanju dana 30.11.2022. godine, Zavod je organizovao sastanak sa menadžmentom Prve banke radi zaključivanja novog ugovora o komisionom plasmanu kredita. U toku su pregovori o uslovima za zaključenje ugovora i primopredaji dokumentacije.

Postupci za naknadu štete koji su predati Agenciji za mirno rješavanje radnih sporova ili Centru za alternativno rješavanje sporova, a pokrenuti od strane zaposlenih u Zavodu u skladu sa odredbom člana 140 Zakona o državnim službenicima i namještenicima, Odsjek za pravne poslove je zaključivao poravnanja, odnosno sporazume u skladu sa postojećim pravosnažnim i izvršnim presudama osnovnih sudova. U podnijetim predlozima, a koje je Zavod smatrao neosnovanim ili nije postojala sudska praksa, postupci su obustavljeni.

Tokom 2022. godine Odsjeku za pravne poslove je pristigao veći broj predloga iz Centra za alternativno rješavanje sporova i tužbenih zahtjeva predatih Osnovnom sudu u Podgorici iz osnova neisplaćenih subvencija zarada za zapošljavanje lica sa invaliditetom. Nakon pristiglih predloga i tužbenih zahtjeva Odsjek je slao naloge Fondu za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje lica sa invaliditetom da u što kraćem roku izmire dugovanja, a sa podnosiocima predloga odnosno tužbenih zahtjeva je zaključivao ugovore o vansudskom poravnanju, u skladu sa Preporukom DRI.

Odsjek za pravne poslove je tokom 2022. godine skenirao i slao traženu dokumentaciju Upravi policije, odnosno Sektoru za borbu protiv kriminala – Specijalnom policijskom odjeljenju a po Zahtjevu Specijalnog državnog tužioca u predmetu Ktr-S. broj 244/21 od 06.08.2021. godine, koji je formiran u vezi

novinskih članaka objavljenim na portalima »Vijesti« i »Pobjeda«, dana 05.08.2021. godine, a vezano za naše obraćanje javnosti o zloupotrebama u Zavodu za zapošljavanje.

Iz osnova privatizacije i dalje se vode pojedinačni postupci, iako se taj proces smatra završenim. Pravni osnov u ovim sporovima je uglavnom poništaj ugovora o kupoprodaji akcija, naknada štete ili utvrđivanje broja ili vrijednosti akcija manjinskih akcionara. Preostali sporovi se, u zavisnosti od faze u postupku, vode pred različitim sudovima, a po vanrednim pravnim sredstvima pred Vrhovnim sudom Crne Gore. U određenom broju slučajeva ne može se na potpuno izvjestan način utvrditi vrijeme okončanja spora ni konačan ishod.

Broj predmeta iz osnova privatizacije i transformacije se mijenja i smanjen je u odnosu na prethodni period. Međutim, broj predmeta iz drugih osnova se povećava, u kojima se Zavod za zapošljavanje pojavljuje u svojstvu oštećenog, zatim fizička dioba imovine u preduzećima koja su transformisana i u kojima je Zavod za zapošljavanje akcionar (po osnovu vlasništva nad akcijama). Takođe, aktivni su sporovi u upravnom i drugim postupcima, naročito kod Direkcije za nekretnine, iz osnova eksproprijacije.

Tokom 2022. godine zaposleni u Zavodu su pokrenuli oko 200 predloga pred Centrom za alternativno rješavanje sporova radi naknade štete zbog povrede prava na privatnost. Nakon donošenja zaključka od strane Upravnog odbora ZZZCG, postupci su obustavljeni, a zainteresovani zaposleni postupak mogu pokrenuti pred nadležnim sudom.

Direktor Zavoda je dana 24.11.2022. godine donio odluku o formiranju radne grupe za izradu Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Zavoda za zapošljavanje Crne Gore. Predlog Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Zavoda za zapošljavanje Crne Gore je upućen nadležnim institucijama radi davanja mišljenja.

Što se tiče slobodnog pristupa informacijama u 2022. godine pristiglo nam je 72 zahtjeva za slobodan pristup informacijama, od kojih je svaki pristigli zahtjev riješen. Napominjemo da je broj zahtjeva u odnosu na isti period prethodne godine skoro duplo veći. Svi zahtjevi su riješeni u zakonskom roku.

2.11. Evidencije, analiza u oblasti zapošljavanja i informacioni sistem

2.11.1. Evidencije u oblasti zapošljavanja

Radi sagledavanja stanja i kretanja na tržištu rada Zavod vodi evidencije u oblasti zapošljavanja. Vođenjem evidencija u oblasti zapošljavanja obezbjeđuju se podaci za istraživanja, praćenje stanja i kretanja na tržištu rada, realizaciju mjera aktivne politike zapošljavanja i utiče na efikasno funkcionisanje svih organizacionih jedinica Zavoda.

U 2022. godini Odsjek za evidencije u oblasti zapošljavanja je bio u stalnoj komunikaciji sa područnim jedinicama i svim biroima rada i pružao stručnu pomoć u vezi vođenja evidencija. U narednom periodu je planirana digitalizacija informacionog sistema Zavoda za zapošljavanje Crne Gore, pa ćemo unaprijediti i informacioni sistem koji se odnosi na nezaposlena lica i ostale tražioce zaposlenja kako bi olakšali rad savjetnicima i korisnicima naših usluga.

Odsjek za evidencije u oblasti zapošljavanja je u 2022. godini zajedno sa sektorima i područnim jedinicama Zavoda za zapošljavanje Crne Gore, a u saradnji sa Međunarodnom organizacijom rada kroz projekat "Ublažavanje uticaja kovid-19 na svijet rada u Crnoj Gori" sa ciljem poboljšanja odgovora na negativne uticaje pandemije kako bi se poboljšao pristup i efikasnost usluga klijentima tokom i nakon krize kovid, pripremao predprijave za nezaposlena lica, ostale tražioce zaposlenja, slobodna radna mjesta i subvencije za lica sa invaliditetom. U narednom periodu ovaj proekat će biti implementiran pod nazivom **Platforma za online prijavljivanje**, a koji će biti finansiran od strane Fonda za dobro upravljanje vlade Velike Britanije.

I u 2022. godini nastavljeno je učešće u aktivnostima u sklopu projekta "Ublažavanje učinaka Covid-19 u svijetu rada u Crnoj Gori", koji implementira Međunarodna organizacija rada u saradnji sa britanskim Good Governance fondom (United Kingdom Foreign and Commonwealth Office – FCO i UK Department for International Development - DfID) od avgusta 2020. godine.

Za potrebe rada Zavoda, održavanje konzistentnosti i razvoj funkcionisanja klasifikacija, šifarskih i podšifarskih sistema u oblasti obrazovanja i zanimanja u okviru integracionog informatičkog sistema, kontinuiranom i integrisanom podrškom omogućena je jedinstvena primjena ovih sistema u svim područnim jedinicama u oblasti evidencije, posredovanja, oglašavanja i statističkog izveštavanja. Planirane aktivnosti u izvještajnom periodu realizovane su u skladu sa definisanim ciljevima. Određeni poslovi u ovoj oblasti realizovani su u saradnji sa Odsjekom za informacioni sistem.

Šifarnik zanimanja i stručnih sprema dopunjen je novim zanimanjima/kvalifikacijama u IV, VI, VII i VIII nivou obrazovanja u skladu sa strukturom šifarnika za sva lica koja su u

evidenciji Zavoda. Javne isprave (diplome i uvjerenja) kojim, lica, tražioci zaposlenja, u procesu prijavljivanja Zavoda potvrđuju stečenu kvalifikaciju nivoa obrazovanja, su osnov za klasifikovanje, razvrstavanje, definisanje šifarskog koda i implementaciju u bazu podataka. U okviru ovog šifarnika dostupno je 4.700 klasifikacionih jedinica.

Takođe, Šifarnik posebnih znanja i vještina dopunjen je u kategoriji Sticanje stručne kvalifikacije i Sticanje znanja i vještina, ključnih vještina i kompetencija. Osnov za klasifikovanje, razvrstavanje u određene kategorije šifarskih sistema u okviru Zavodove baze podataka i definisanje šifarskog koda su javne isprave (sertifikati i potvrde). U okviru svih kategorija ovog šifarnika dostupno je 326 klasifikacionih jedinica.

Standardna klasifikacija zanimanja – SKZ dopunjena je novim zanimanjima/kvalifikacijama IV, VI, VII i VIII nivoa obrazovanja, te u smislu adaptivnih rješenja u okviru integralnog informacionog sistema, klasifikacione jedinice su implementirane u skladu sa strukturom SKZ-a. U okviru SKZ-a dostupno je 4.700 klasifikacionih jedinica.

Za primjenu u procesu rada klasifikacije i šifarnici dostupni su u aplikativnom programu Evidencija nezaposlenih lica – ENL i Statistika i izvještavanje.

U Sektoru za evidencije, analizu u oblasti zapošljavanja i informacioni sitgem je, u izvještajnom periodu, obrađeno 67 zahtjeva za dostavljanje stručnog mišljenja u oblasti obrazovanja. Shodno Zakonu o obrazovanju odraslih prije utvrđivanja predloga programa obrazovanja nadležni savjet pribavlja mišljenje nadležnih organa državne uprave, a na zahtjev Centra za stručno obrazovanje. Na osnovu dostavljenih materijala pripremljenih programa obrazovanja i zahtjeva za stručno mišljenje, u izvještajnom periodu obrađeno je 29 predmetnih zahtjeva i dostavljeno Centru za stručno obrazovanje. U navedenom periodu, na osnovu dostavljenih materijala nacrti standarda zanimanja i zahtjeva za stručno mišljenje, obrađeno je 38 predmetnih zahtjeva i dostavljeno Centru za stručno obrazovanje.

U cilju unapređenja stanja i rada Odjeka za evidencije u oblasti zapošljavanja, tokom 2022. godine, radilo se na podizanju kvaliteta propisanih evidencija, prvenstveno evidencije o nezaposlenim licima i ostalim tražiocima zaposlenja. Sa kolegama iz područni jedinica i birao rada dogovoren je način kontrole unosa podataka u aplikacije, kao i vođenje prvostepenog upravnog postupka propisanih evidencija, prvenstveno evidentiranja novoprijavljenih lica na evidenciju Zavoda i prestanka vođenja evidencije o nezaposlenim licima i ostalim tražiocima zaposlenja. U cilju unapređenja rada, u saradnji sa Međunarodnom organizacijom rada, otpočelo se sa digitalizacijom pojedinih procesa rada kojom će se unaprijediti dio informacionog sistema koji se odnosi na rad sa nezaposlenim licima i ostalim tražiocima zaposlenja. Očekujemo da se navedena digitalizacija realizuje tokom 2023. godine.

2.11.2. Statistika i analize u oblasti zapošljavanja

U okviru domena rada Odsjeka za statistiku i analizu u oblasti zapošljavanja, tokom 2022. godine realizovane su aktivnosti i poslovi koji se odnose na:

- pripremu sadržaja statističkih izvještaja na osnovu evidencija;
- koncipiranje izvještaja (nedjeljni, mjesečni, kvartalni, polugodišnji itd.) koji se odnose na tržište rada;
- pripremu metodologija i uputstava za uvođenje novih ili inoviranje postojećih izvještaja;
- usaglašavanje statističkih izvještaja na osnovu kojih se utvrđuju pojedini indikatori na tržištu rada, sa izvještajima Eurostata, MOR-a;
- ostvarivanje saradnje sa institucijama koje se bave statističkim izvještavanjem, kao i sa institucijama koje uređuju oblast statistike;
- praćenje propisa koji se odnose na oblast statistike tržišta rada;
- analizu stanja i kretanja na tržištu rada;
- analizu kretanja izdatih radnih dozvola za strance.

Početak 2022. godine u okviru Odsjeka za statistiku i analizu u oblasti zapošljavanja sprovedeno je istraživanje **»Nezaposlenost mladih u Crnoj Gori«**. Mladi su pokretačka snaga svakog društva i njihovo aktivno učešće u društveno – socijalnom životu predstavlja generator rasta i razvoja svake države. Nezaposlenost mladih je jedan od najvećih problema današnjice koji pogađa ne samo pojedinca nego i čitavu zajednicu. Analizu nezaposlenosti mladih osoba, kao ekonomski i socijalni problem, nameće njihova visoka stopa nezaposlenosti kako u Crnoj Gori tako i u zemljama okruženja. Bez obzira da li su u pitanju zemlje koje su u tranziciji ili razvijene zemlje, statistički podaci ukazuju da je stopa nezaposlenosti mladih znatno veća od ukupne stope nezaposlenosti. Došlo se do **zaključka da je stopa nezaposlenosti mladih u Crnoj Gori visoka u svim starosnim dobima i obrazovnim grupama mladih**, što ih čini izuzetno ugroženom društvenom grupom. Oko četvrtinu ukupne nezaposlenosti čine mladi, što predstavlja izazov, kako ekonomski, tako i socijalni, čije rešavanje zahtijeva sistemski pristup.

U 2022. godini urađena je **Analiza ponude, tražnje i zapošljavanja na tržištu rada** u Crnoj Gori u 2021. godini, kao jedna od analitičko-faktografskih osnova za predstojeće dimenzioniranje upisnih kvota za školsku/ studijsku 2022/2023. godinu. Analizom su sagledani obim i struktura ponude i tražnje, prijavljivanje na evidenciju nezaposlenih lica iz školskog sistema i sa tržišta rada, obim i struktura tražnje i obim i struktura zapošljavanja. Odnosi ponude, tražnje i zapošljavanja razmatrani su na makro, regionalnom i mikro nivou, kao i na nivou kvalifikacija, grupa zanimanja i zanimanja.

U 2022. godini je urađeno istraživanje **Deficitarna zanimanja na tržištu rada u Crnoj Gori u 2021. godini**. Istraživanje je koncipirano tako da obuhvati dva aspekta. S jedne strane, korišćeni podaci koje Zavod vodi kroz zakonom propisane evidencije o nezaposlenim licima i prijavljenim slobodnim radnim mjestima od strane

poslodavaca, sa druge, na osnovu podataka o izdatim radnim dozvolama za rad i zapošljavanje stranaca koje vodi MUP Crne Gore. Cilj istraživanja deficitarnih zanimanja u Crnoj Gori jeste da pruži neophodne podatke o deficitarnim kadrovima, njihovim promjenama, kako na nivou školske spreme, tako i na nivou pojedinih djelatnosti, kao i poređenje sa drugim podacima posredno vezanim za deficitarna zanimanja kao što su zapošljavanje stranaca, oglašen slobodna radna mjesta i zaposlena lica sa evidencije nezaposlenih Zavoda, što sve omogućava pravilno donošenje zaključaka i predloga mjera za ublažavanje postojećeg nesklada na tržištu rada.

U 2022. godini je urađena je **Analiza uticaja pandemije novog korona virusa COVID-19 na tržište rada**. Cilj analize u da prikaže uticaj pandemije novog korona virusa Covid-19 na kretanja na tržište rada u Crnoj Gori. Analiza je rađena za period od 15. marta 2020. godine, dana kada je zvanično proglašena pandemija novog korona virusa u Crnoj Gori, do dana izrade analize, odnosno do 29. novembra 2022. godine. Pandemija izazvana virusom Covid-19 u značajnoj mjeri je uticala na negativna kretanja na tržištu rada i dovela u pitanje reprezentativnost pokazatelja stanja, analize i kretanja u odnosu na godine u kojima nije bila prisutna. Kretanja zabilježena u 2022. godini, u odnosu na stanje na tržištu rada u 2020. i 2021. godini, pokazuje pozitivne trendove i oporavak tržišta rada, što pokazuju podaci o povećanoj tražnji iskazanoj kroz prijavljena slobodna radna mjesta, zapošljavanju sa evidencije Zavoda, smanjenju broja novoprijavljenih lica na evidenciju Zavoda i dr. Međutim navedeni pokazatelji, ipak ukazuju na to da stanje na tržištu rada još uvijek nije na nivou predpandemijske 2019. godine.

Predstavnici Sektora za evidencije, analizu u oblasti zapošljavanja i informacioni sitgem su prisustvovali regionalnim događajima i bili aktivni učesnici RCC ESAP-2. Platforma za zapošljavanje i socijalna pitanja (ESAP 2) je regionalni projekat koji finansira Evropska unija, a sprovode ga zajednički Savjet za regionalnu saradnju (RCC) i Međunarodna organizacija rada (ILO). ESAP-2 je nastavak originalnog ESAP projekta sprovedenog u regionu od 2016. do 2019. godine i ima za cilj da se nadoveže na svoja dostignuća. Glavni korisnici RCC-ovog dijela projekta su ministarstva za rad i socijalna pitanja i javne službe za zapošljavanje šest zemalja Zapadnog Balkana. ESAP 2 je zvanično pokrenut u januaru 2020. godine, započevši fazu implementacije kroz svoje 3 glavne komponente:

- (i) Neformalno zapošljavanje i rad na crno;
- (ii) Politika i mere zapošljavanja i
- (iii) Angažman Zapadnog Balkana u zapošljavanju i socijalnoj politici Evropske unije.

Pored toga, ESAP-2 je podržala upoređivanje uspješnosti između JSZ na Zapadnom Balkanu i njihov poboljšani dijalog kroz implementaciju „vježbi komparativnog učenja“ (benclearning) među javnim službama za zapošljavanje, slijedeći iskustva Mreže javnih službi za zapošljavanje zemalja Evropske unije.

U okviru ovog projekta predstavnici svih šest javnih službi za zapošljavanje su bili u obavezi da popune Upitnik za samoprocjenu koji će prezentovati u svojoj državi. Prilikom izrade Upitnika za samoprocjenu u Zavodu učestvovalo je više sektora i službi. Upitnik za samoprocjenu Zavoda za zapošljavanje Crne Gore je prezentovan 21. i 22. juna 2022. godine, gdje su osim predstavnika Sektora za evidencije, analizu u oblasti zapošljavanja i informacioni sistem bili prisutni predstavnici Sektora za posredovanje pri zapošljavanju, koji su odgovarali na mnogobrojna pitanja učesnika drugih javnih službi Zavoda.

U 2022. godine, u saradnji sa ostalim organizacionim jedinicama Zavoda, izrađeni su mjesečni statistički izvještaji, mjesečni statistički bilteni, kvartalni izvještaji, izvještaj o radu stanju i kretanjima na tržištu rada kao i Program rada Zavoda.

U saradnji sa Odsjekom za informacioni sistem urađeni su novi statistički izvještaji, kako bi smo adekvatno odgovorili na zahtjeve za podacima, kako državnih, tako i drugih institucija i javnosti.

U okviru Odsjeka za statistiku i analizu u oblasti zapošljavanja vrši se priprema podataka za izradu statističkog biltena Centara javnih službi za zapošljavanje Jugoistočne Evrope kao i kontinuirano praćenje stanja i kretanja na tržištu rada i projekcije trendova.

U cilju unapređenja stanja i rada Odsjeka za analizu i statistiku u oblasti zapošljavanja, tokom 2022. godine, u saradnji sa Odsjekom za informacioni sistem, radilo se na izradi novih statističkih izvještaja koji su koncipirani prema potrebama za izvještavanjem menadžmentu Zavoda, nadležnom ministarstvu, medijima i ostalim zainteresovanim licima o stanju i kretanjima na tržištu rada. Postojeći statistički izvještaji su, prema potrebi, dopunjavani sa novim "filterima", pomoću kojih je moguće preciznije izvještavati prema pojedinim karakteristikama nezaposlenih lica kao što su starosne grupe, nivoi kvalifikacije obrazovanja, radno iskustvo, kao i preciznije izvještavati prema specifičnim grupama nezaposlenih lica, kao što su lica sa invaliditetom, RE populacija i dr. Takođe, zaposleni u Odsjeku su, u okviru projekta ESAP-2, kroz vježbe komparativnog učenja, učesovali u razmjenu iskustava sa javnim službama zapošljavanja zemalja Zapadnog Balkana i zemalja Evropske unije. Stečena znanja i iskustva, u velikoj mjeri, su doprinijela kvalitetnijem radu zaposlenih u Odsjeku, prvenstveno u dijelu kreiranja statističkih izvještaja prema metodologijama javnih službi zapošljavanja Evropske unije i potrebnih analiza tržišta rada.

2.11.3. Informacioni sistemi

(A) Tehnička infrastruktura

Informacioni sistem Zavoda raspolaže sa preko 450 računara (stonih, servera i prenosivih računara) i preko 300 uređaja za štampu (štampača, kopir aparata i multifunkcionalnih uređaja). Sve organizacione jedinice Zavoda su povezane u jedinstvenu računarsku mrežu. Prosječna starost računara je 10 godina.

U izvještajnom periodu, osim nabavke firewall uređaja, nije realizovana nabavka računara i računarske opreme po osnovu objedinjenih nabavki koju sprovodi Uprava za imovinu te nabavke nove računarske opreme nije bilo.

Poslovi održavanja tehničke infrastrukture informacionog sistema su bili svedeni na preventivno i korektivno održavanje, dok su se aktivnosti na perfektivnom održavanju odnosile na: Znavljanje postojeće opreme putem povećanja postojećih kapaciteta (RAM memorije i diska), u cilju poboljšanja performansi; Računarska mreža je unaprijeđena tako što je 8 mrežnih čvorišta pokriveno sa upravljivim L2 switchevima novije generacije. Mreža je segmentirana i kreirano je kontrolisano mrežno okruženje sa definisanim pravilima; Kreirana su dva nova ESXI hypervisor-a a preostali fizički serveri migrirani na iste te je sada 90% vitalne serverske opreme virtualizovano; Kreirano je i implementirano novo Firewall CheckPoint okruženje te je bezbjednost podignuta na veći nivo; Kreirano je novo AC/DC okruženje.

Treba napomenuti da je zbog upražnjenosti radnih mjesta u PJ Podgorica i PJ Herceg Novi obim posla znatno bio uvećan na teret sistem inženjera iz Centralne službe.

(B) Programska infrastruktura

U okviru Informacionog sistema Zavoda egzistira veliki broj programskih aplikacija koje pokrivaju sve segmente poslovnog sistema zapošljavanja. Programske aplikacije i baza podataka su centralizovane na državom nivou, čime je obezbijeđena jedinstvenost podataka u realnom vremenu.

Pored svakodnevnih aktivnosti na preventivnom i korektivnom održavanju sistemskog i aplikativnog dijela IS-a, izradi sigurnosnih kopija vitalnih djelova sistema, administraciji email naloga i sl., u Službi su, u kontinuitetu, provođene aktivnosti na pripremi i izradi različitih statističkih izvještaja, koji pokrivaju sve poslovne procese sistema zapošljavanja. Održavanje aplikacija kod kojih zahtijevana znanja prevazilaze kapacitete sopstvenog stručnog kadra i ulaze u domen usko specijalističkih je predmet outsourcing-a i povjereno je stručnim kompanijama.

Za potrebe realizacije „IPA2020” projekta aktivno smo učestovali u pripremi dokumentacije kako tehničkih specifikacija tako i izrade Tor-a. Uradjena je

specifikacija za izmjenu online modula kao i više prezentacija demo verzija istih. Realizovana je interoperabilnost registara između ZZZCG-a, MUP-a i UP-a u pravnom smislu, u tehničkom smislu je napravljen koncept za razmjenu podataka. Pružali smo podršku u toku implementacije sistema za arhiviranje dokumentacije za potrebe Fonda OSI. Započeli smo aktivnosti koje se odnose na implementaciju ISO standarda 9001 i 27001.

Aktivnosti za primjenu šifarnika, koji su u upotrebi u informacionom sistemu Zavoda, realizovane su u skladu sa planiranim. Šifarnici iz oblasti obrazovanja i zanimanja modifikovani su novim klasifikacionim jedinicama u skladu sa sistemom klasifikovanja i šifriranja.

Pregled prijavljenih problema po organizacionim cjelinama

(Tab. 33.)

Rb.	Organizaciona cjelina	Broj prijavljenih problema	Broj riješenih problema	Broj neriješenih problema
1	PJ Podgorica	64	62	2
2	PJ Žabljak	59	59	0
3	PJ Nikšić	216	216	0
4	PJ Herceg Novi	27	26	1
5	PJ Bijelo Polje	147	147	0
6	PJ Berane	28	28	0
7	PJ Bar	173	173	0
8	Centralna služba	408	400	8
			Ukupno:	1122

3. RAD SLUŽBI I ODJELJENJA

3.1. Služba za kadrovske i opšte poslove

Služba za kadrovske i opšte poslove je obavljala aktivnosti u okviru svojih nadležnosti, propisanih Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Zavoda za zapošljavanje Crne Gore.

Služba za kadrovske i opšte poslove je radila na donošenju pojedinačnih akata vezanih za regulisanje radno pravnih statusa zaposlenih, formiranju i ažuriranju personalnih dosija, vođenju kadrovske evidencije, sprovođenju postupka ocjenjivanja, unosu i ažuriranju podataka iz kadrovske evidencije u administrativno–finansijski podsistem informacionog sistema Zavoda, prijavljivanju i odjavljivanju zaposlenih nadležnoj instituciji, izdavanju uvjerenja, izrada rješenja za godišnje odmore, redovno ažuriranje podataka za sajt Zavoda, sprovođenje ispitnih postupaka i obavještanje zaposlenih o rezultatima istog, itd.

Služba je sprovela postupak ocjenjivanja državnih službenika i namještenika za predhodnu godinu, shodno odbredbama Zakona o državnim službenicima i namještenicima ("Sl. list CG", br. 2/18, 34/19 i 8/21). Na osnovu Rješenja o ocjenjivanju izvršen je unos podataka svih zaposlenih u program kadrovske informacionog sistema (KIS).

Tokom izvještajnog perioda donijeta su rješenja o utvrđivanju prava na jubilarnu nagradu zaposlenih koji su stekli ovo pravo shodno odredbama Granskog kolektivnog ugovora za oblast uprave i pravosuđa ("Sl. list Crne Gore", br. 18/15), kao i rješenja za godišnje odmore za sve zaposlene, za tekuću godinu.

Tokom izvještajnog perioda ažurirani su podaci u Kadrovskoj evidenciji (KIS) svih zaposlenih i službenici Službe su završili obuku za rad na novom sistemu za centralizovani obračun zarada. Cilj obuke je bio osposobljavanje ovlašćenih lica u potrošačkim jedinicama koja rade na poslovima vezanim za obračun zarada i poslovima evidencije podataka u KIS-u za sticanje praktičnog znanja neophodnog za samostalno obavljanje aktivnosti obračuna zarada putem novog sistema prije neposredne primjene istog u realnim uslovima i za preuzimanje podataka iz KIS-a putem razvijenog interfejsa u novom Sistemu za centralizovani obračun zarada.

Shodno odredbama člana 149 stav 2 Zakona o državnim službenicima i namještenicima, nakon pribavljene saglasnosti ministarstva nadležnog za poslove finansija, direktor Zavoda za zapošljavanje Crne Gore je, donio Kadrovski plan na 2022. godinu.

Kadrovski plan je pripremljen u skladu sa Uredbom o sadržaju, postupku i načinu pripreme i izmjene kadrovskog plana za organe državne uprave i službe Vlade ("Sl. list CG, br. 50/18).

Upravni odbor Zavoda za zapošljavanje Crne Gore je na sjednici održanoj dana 12.10.2022. godine imenovao je vršioca dužnosti za direktora Zavoda za zapošljavanje Crne Gore, do imenovanja direktora Zavoda za zapošljavanje Crne Gore, u skladu sa zakonom, a najduže do šest mjeseci.

U izvještajnom periodu objavljena su dva konkursa, dva interna oglasa za dva radna mjesta i osam javnih oglasa za 14 radnih mjesta.

Procedura izbora nije okončana za tri javna oglasa i jedan interni oglas za ukupno 5 izvršilaca.

Broj novozaposenih u navedenom periodu je 7 zaposlenih na neodređeno vrijeme i 2 na određeno (v.d. direktor i pomoćnik direktora).

Za 6 službenika Zavoda je prestao radni odnos (na osnovu sporazuma o prestanku radnog odnosa, po sili zakona zbog navršenih 67 godina života i dr.). Takođe, utvrđen je prestanak prava na naknadu po prestanku funkcije za 6 korisnika ovog prava.

Služba za kadrovske i opšte poslove je učestvovala u izradi Predloga novog Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta odnosa.

Na dan 31.12.2022. godine, broj zaposlenih u Zavodu za zapošljavanje Crne Gore je 308.

Tokom 2022. godine ukupan broj zaposlenih koji su prošli određene programe obuka iznosi 9 lica, 4 muškarca i 5 žene. Zainteresovanost za određene programe obuka u 2022. godini iznosi 2,7% od ukupnog broja zaposlenih.

Specifične programe obuke 4 lica tematski se odnose na sledeću oblast:

- Metodologija sprovođenja angažmana uvjeravanja, praktično i detaljno predstavljanje i objašnjenje svake faze, a posebno faze planiranja, sve kroz studiju slučaja (2M) 2 lica ;
- Organizaciona nezavisnost funkcije unutrašnje revizije, objektivnost unutrašnjih revizora, dužna profesionalna pažnja i etičnost unutrašnjih revizora, globalni okvir kompetencija unutrašnje revizije (IIA) sa posebnim osvrtom na upravljanje rizicima (2M) – 2 lica.

Opšti program obuke državnih službenika i namještenika – 3 lica:

- Javne nabavke – 1 lice;
- Analiza potreba za stručnim osposobljavanjem, odnosno usavršavanjem – 2 lica.

Ostale obuke:

- Centralizovani obračun zarada COZ za 2 lica.

Medijske i promotivne aktivnosti

Programske aktivnosti Zavoda za zapošljavanje Crne Gore i kretanja na tržištu rada praćene su kroz medijske i promotivne aktivnosti, usmjerene prema svim ciljnim javnostima, što je obuhvatilo:

- promociju vrijednosti Zavoda, vizije i misije, jasno definisanje prioriteta i vidova procesa komuniciranja s javnošću;
- informisanje javnosti o planiranim i realizovanim aktivnostima, kao i izvještavanje sa sjednica Upravnog odbora ZZZCG;
- komunikaciju između organizacionih jedinica Zavoda koja se odnosi na javne nastupe;
- precizno definisanje aktivnosti medijskog nastupa za sve projekte koje Zavod realizuje u cilju blagovremenog i detaljnog informisanja o svojim aktivnostima, mjerama i programima;
- organizovanje konferencija za medije i ostalih vidova medijskih događaja;
- pisanje i distribuciju saopštenja za javnost i ostalih press materijala za medije;
- intenzivnu saradnju sa medijima, dvosmjernu komunikaciju vezano za aktuelna pitanja;
- rezervaciju i utvrđivanje termina gostovanja u radio i TV emisijama;
- dnevno uređivanje i ažuriranje web sajta Zavoda;
- kreiranje i realizaciju dvosmjerne komunikacije na Facebook-u;
- pripremu Press-klipinga u vidu izvještaja za direktora i informacije iz djelokruga rada službe za informisanje;
- obradu prezentacija aktivnosti Zavoda za potrebe zaposlenih, radi učešća na stručnim skupovima;
- učešće u realizaciji svih događaja koje organizuje Zavod.

Od mnogoprojnih aktivnosti medijskog praćenja, tokom izvještajnog perioda, najznačajnije aktivnosti bile su:

- krajem februara – održavanje sajмова zapošljavanja u Bijelom Polju i Nikšiću, u organizaciji Porto Montenegro i Hotela Regent Porto Montenegro, kojima su prisustvovali predstavnici Zavoda;
- u martu – održavanje sajama sezonskog zapošljavanja i slobodnih radnih mjesta u tivatskoj kompaniji Adriatic Marinas i Hotelu Regent Porto Montenegro; sajmovi zapošljavanja koji su održani u saradnji sa Karisma Hotels & Resorts u Podgorici, Nikšiću, Bijelom Polju, Beranama i Ulcinju, kao i tradicionalni Sajam »Summer job 2022« u Podgorici;
- sredinom marta – potpisivanje ugovora o dodjeli grantova za 20 projekata za podršku zapošljavanja lica sa invaliditetom;

- krajem aprila – aktivno učešće predstavnika ZZZCG na regionalnom događaju pod nazivom »Zapadni Balkan: Žene na tržištu rada i jače javne službe za zapošljavanje«, koji je organizovan u okviru programa Platforma za zapošljavanje i socijalna pitanja/ESAP2 kojeg realizuje Savjet za regionalnu saradnju. Pored toga, medijski je ispraćeno i održavanje info dana u Zavodu za zapošljavanje Crne Gore: Obuka i edukacija za deficitarna zanimanja u okviru projekta industrije knjiga (Training and Education for Deficit Occupations within the Book Industry);
- početkom maja – učešće predstavnika Zavoda za zapošljavanje Crne Gore na 12. Kongresu WAPESa – Svjetske asocijacije javnih službi zapošljavanja, koji je održan u Talinu u Estoniji;
- sredinom maja – održavanje radionice projektnog tima ZZZCG, u sklopu projekta MOVET;
- krajem juna – održavanje Validacione radionica za online kurseve javnih službi zapošljavanja, koja je realizovana u okviru projekta Promovisanje rješenja inkluzivnog tržišta rada na Zapadnom Balkanu u organizaciji Međunarodne organizacije rada;
- sredinom oktobra – posjeta predstavnika ZZZCG Briselu i Luksemburgu, u okviru poslovne delegacije Privredne komore Crne Gore;
- krajem oktobra – učešće predstavnika Zavoda na trodnevnoj regionalnoj konferenciji o ekonomiji Montenegro 2022 u organizaciji Privredne komore, na kojoj je razgovarano o (ne)zapošljavanju na Zapadnom Balkanu, o Balkanu i Evropi u 2023. godine, EU inicijativama, ulozi dijaspore u ekonomskom razvoju; (ne)usklađenosti obrazovnog sistema i tržišta rada, kao i digitalnoj transformaciji poslovnih modela;
- početkom novembra – informisanje ciljnih javnosti o početku prijavljivanja korisnika za učešće u jedanaestom ciklusu Programa stručnog osposobljavanja lica sa stečenim visokim obrazovanjem;
- krajem novembra – radna posjeta predstavnika Agencije za promociju zapošljavanja Kosova. Pored planova za dalju saradnju, razgovaralo se i o aktivnostima koje treba sprovesti unutar zajedničkog EU projekta MOVET u kojem su obje institucije partneri sa još 8 partnera iz Italije, Španije, Njemačke, Grčke i Albanije, kao i o aktivnostima koje treba preduzeti prilikom pripreme zajedničkog projekta u okviru IPA prekogranične saradnje Crna Gora – Kosovo;
- krajem novembra – posjeta eksperata **SOCIEUX+** koji su predstavili svoj Program i ponudili ekspertske usluge u oblasti rada, zapošljavanja i socijalne zaštite, koje će biti kreirane u skladu sa iskazanim potrebama Zavoda kroz obrazac zahtjeva za tehničku saradnju;
- početkom decembra – učešće delegacije Zavoda na konferencijama Centra javnih službi za zapošljavanje jugoistočne Evrope (CPESSEC) u Skoplju na kojima je razgovarano o iskustvima u implementaciji EU projekta Garancija za mlade i o vještinama koje će biti potrebne mladima u budućnosti;
- krajem decembra – raspisivanje Poziva za finansiranje projekata zapošljavanja lica sa invaliditetom – Grant šema u vrijednosti od

1.000.000,00 Eur, pravnim i fizičkim licima, koji doprinose unapređenju profesionalne rehabilitacije i zapošljavanja lica sa invaliditetom.

Do kraja izvještajnog perioda realizovana su brojna gostovanja predstavnika Zavoda u raznim TV i radio emisijama, na zahtjev novinara.

Pripremljeno je, snimljeno i emitovano osam emisija »PutokaZZZ«, u kojima su promovisane aktivnosti i programi koje realizuje Zavod.

Za potrebe što boljeg informisanja javnosti, štampan je promotivni materijal, urađene su brošure za sezonsko zapošljavanje za poslodavce i nezaposlene.

Međunarodna saradnja

Predstavnici Zavoda za zapošljavanje Crne Gore su učestvovali na 12. Kongresu Svjetske asocijacije javnih službi zapošljavanja/WAPES, koji je održan u Talinu/Estonija od 25. do 29. aprila. Domaćini Kongresa su bili Eesti Töötukassa – javna služba za zapošljavanje Estonije i WAPES.

Svjetski kongres WAPES-a se održava svake tri godine u drugoj zemlji članici. Ovaj, 12. Kongres, bio je zakazan za kraj novembra 2021, ali je zbog jačanja pandemije COVID-19 u tom periodu njegovo održavanje odloženo za kraj aprila 2022. godine.

U okviru Svjetskog kongresa održana je Generalna skupština na kojoj su članovi donijeli začajne odluke i izabrali novi Upravni odbor. WAPES-om će i u narednom trogodišnjem periodu predsjedavati ANAPEC – javna služba za zapošljavanje Maroka, nastavljajući mandat koji je započet 2018. godine. Izabrani potpredsjednici WAPESa su Mali, Sjedinjene Američke Države, Koreja, Tunis i Francuska, a pored ovih zemalja, u Upravnom odboru WAPESa su: Obala Slonovače, Demokratska Republika Kongo, Kongo, Urugvaj, Japan, Belgija, Bosna i Hercegovina, Estonija, Holandija, Švedska i Švajcarska. Za interne revizore su imenovani Benin i Mauritanija, a za blagajnika Švajcarska.

Tokom posljednja dva dana, predstavnici Zavoda su učestvovali na radionicama i prisustvovali prezentacijama koje su obrađivale aktuelnu i projektovanu situaciju na tržištu rada u regionima WAPES-a; inovacije na tržištu rada, ulogu socijalnih partnera u postizanju optimalnih uslova u novom normalnom stanju uslijed pandemije COVID-19; pripremljenost, upravljanje i oporavak javnih službi za zapošljavanje u kriznim situacijama; ugled, vidljivost i povjerenje u JSZ u društvu, itd. Uspostavljeni su dragocjeni kontakti sa partnerskim javnim službama za zapošljavanje iz Regiona Evropa i šire.

Direktorska i stručna konferencija Centra javnih službi za zapošljavanje zemalja Jugoistočne Evrope/ CPESSEC održane su u Skopju/Republika Sjeverna Makedonija od 5. do 7. decembra. Na konferencijama su se okupili direktori i stručnjaci iz javnih službi za zapošljavanje zemalja članica kako bi razgovarali i

razmijenili iskustva o implementaciji programa EU Garancija za mlade, kao i o vještinama koje će biti potrebne mladima u budućnosti. Delegacija Zavoda je održala više bilateralnih sastanaka sa kolegama iz partnerskih službi i dogovorila intenziviranje saradnje u predstojećem periodu, u cilju unapređenja situacije na tržištu rada i poboljšanja kvaliteta u pružanju usluga klijentima javnih službi za zapošljavanje.

Stručni radnici Zavoda su tokom godine učestvovali u pripremama za održavanje Direktorske konferencije i Stručne konferencije kroz učešće u izradi statističkog biltena CPESSECa koji obuhvata podatke o tržištu rada deset zemalja članica, za period od deset prethodnih godina.

Predstavnici zaposlenih u Zavodu su učestvovali na međunarodnom donatorskom seminaru »Nova finansijska pomoć EU – regionalne mogućnosti & obuka za pisanje projekata«, koji je održan na Zlatiboru/ Republika Srbija u periodu 18–21. maja 2022. godine, kao i na međuregionalnom »Forumu javnih finansija«, koji je održan u Ohridu/Republika Sjeverna Makedonija u periodu 26-29. Septembar 2022. godine.

Zaposleni u Sektoru za evidencije, analize u oblasti zapošljavanja i informacioni sistem su bili učesnici u aktivnostima međusobne procjene javnih službi za zapošljavanje/JSZ zemalja Zapadnog Balkana koje su se održavale u okviru projekta Platforma za zapošljavanje zemalja Jugoistočne Evrope/ESAP2. Projekat je realizovao Savjet za regionalnu saradnju uz podršku Evropske unije. Ovi događaji su održani u Bosni i Hercegovini (31.05. i 1.06.), Republici Sjevernoj Makedoniji (8.06. i 9.06.), na Kosovu (30.06. i 1.07.), u Albaniji (20-22.07.), u Republici Srbiji (7-9.09). U Crnoj Gori je aktivnost međusobne procjene JSZ održana 21. i 22. juna. Tom prilikom je prezentovan Upitnik za samoprocjenu ZZZCG, u čijoj pripremi je učestvovalo je više sektora i službi. U Zagrebu/Hrvatska je od 24. do 27. oktobra održana Finalna konferencija na kojoj su sumirani rezultati prethodno održanih radionica. Kroz Projekat ESAP-2, koji je nastavak projekta ESAP-1, podržano je upoređivanje uspješnosti između JSZ na Zapadnom Balkanu i njihov poboljšani dijalog kroz implementaciju vježbi komparativnog učenja/benclearning između javnih službi za zapošljavanje, slijedeći iskustva Mreže javnih službi za zapošljavanje Evropske unije/EUPES. Delegacija Zavoda je u periodu od 10. do 14. oktobra boravila u Briselu/Belgija i u Luksemburg kao dio poslovne delegacije koju je organizovala Privredna komora Crne Gore sa Belgijom i Luksemburgom. Tom prilikom su uspostavljeni kontakti i načelno dogovorena saradnja sa regionalnom Flamanskom javnom službom za zapošljavanje.

Zavod je, u okviru delegacije Privredne komore Crne Gore, bio predstavljen na 28. Sajmu KLIK EXPO, koji je održan početkom decembra u Tirani/Albanija, pod nazivom »Misli globalno, prihvati digitalno«.

Krajem decembra su predstavnici Zavoda učestvovali na završnoj konferenciji projekta »Putevi razvoja karijere (PCD) – Priprema mladih iz Albanije i Crne Gore za mogućnosti razvoja karijere u sektoru turizma« **koja je održana u Skadru/Albanija**. Projekat je finansirala Evropska unija u okviru IPA Programa prekogranične saradnje Crna Gora – Albanija 2014-2020.

Tokom izvještajnog perioda je organizovano 18 redovnih i šest elektronskih sjednica Upravnog odbora Zavoda za zapošljavanje Crne Gore.

3.2. Služba za finansijske poslove i javne nabavke

(A) Finansijsko poslovanje

Zakonom o Budžetu za 2022. godinu, Zavodu za zapošljavanje Crne Gore, je opredijeljeno 52.321.305,22 eura, od čega je na četiri potprograma utrošeno 51.115.202,46 eura i to na:

- 1) Potprogram **Pasivne mjere tržišta rada** (novčana naknada nezaposlenim licima) utrošeno je 26.613.855,53 eura;
- 2) Potprogram **Profesionalne rehabilitacije** utrošeno je 16.296.980,11 eura, u okviru koga su sredstva utrošena na tri aktivnosti i to:
  - a. subvencije poslodavcima koji zaposle lica sa invaliditetom u utrošeno je 15.015.019,38 eura;
  - b. grant šeme koje se odnose na zapošljavanje lica sa invaliditetom utrošeno je 873.778,05 eura i
  - c. mjere profesionalne orijentacije utrošeno je 408.182,68 eura.
- 3) Potprogram **Mjere aktivne politike zapošljavanja** utrošeno je 4.354.133,99 eura, u okviru koga su sredstva utrošena na četiri aktivnosti i to:
  - a. Direktno otvaranje radnih mjesta utrošeno je 918.479,87 eura;
  - b. Obrazovanje i oposobljavanje odraslih u utrošeno je 2.935.570,20 eura;
  - c. Podrška programu za samozapošljavanje – IPA, budžetska podrška, utrošeno je 444.128,99 eura i
  - d. Podsticaj za zapošljavanje 55.954,93 eura.
- 4) Potprogram **Stručni i operativni poslovi Zavoda za zapošljavanje** utrošeno je 3.850.232,83 eura.

(B) Javne nabavke

Planom javnih Zavoda za zapošljavanje Crne Gore za 2022. godinu, opredijeljen je budžet za javne nabavke sa procijenjenom vrijednošću od 498.578,00 eura.

Od tog iznosa na nabavku roba planirano je 18.849,97 eura, 445.848,03 eura za nabavku usluga i 33.880,00 eura za izvođenje radova.

U skladu sa Zakonom o javnim nabavkama ("Sl. list CG", br. 74/19), Planom javnih nabavki Zavoda za zapošljavanje Crne Gore za 2022. godinu i odlukama ovlaštenog lica Zavoda za zapošljavanje do 31.12.2022. godine, pokrenuto je 15 i realizovano je 14 postupaka javnih nabavki (realizacija postupka nabavke usluga arhiviranja je u toku).

Predmetni postupci javnih nabavki provedeni su u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama metodom otvorenog postupka javnih nabavki (javni poziv, javni tender), i kroz postupak jednostavne nabavke.

U otvorenom postupku putem javnog nadmetanja pokrenuto je 6, a realizovano je 5 postupka javnih nabavki i to: poštanske usluge, usluge čišćenja, usluge oglašavanja i marketinga, usluge održavanja programske opreme (softvera), i usluge obrazovanja odraslih po partijama (66 partija), realizacija postupka nabavke usluga arhiviranja je u toku.

Ugovorena vrijednost nabavke putem otvorenog postupka, sa uračunatim PDV-om iznosi 189.470,82 eura.

Kroz postupak jednostavne nabavke (procijenjene vrijednosti veće od 5.000 eura) je pokrenuto je 6 postupka javnih nabavki, i svi su realizovani i to nabavka: sredstava za čišćenje, usluga zaštitara, usluga održavanje službenih vozila po partijama, usluga održavanje opreme po partijama, usluga održavanje softvera po partijama i izvođenje građevinskih radova.

Ugovorena vrijednost jednostavne nabavke (procijenjene vrijednosti veće od 5.000 eura), sa uračunatim PDV-om iznosi 74.401,01 euro.

U navedenom periodu vršene su nabavke profakturom, ili zaključivanjem ugovora, (vrijednost predračuna/profakture, ili ugovora je manja od 5.000 eura), shodno Zakonu o javnim nabavkama, ukupne vrijednosti sa uračunatim PDV-om 94.945,49 eura.

Ukupna vrijednost javnih nabavki, sa uračunatim PDV-om, realizovanih putem: otvorenog postupka, jednostavne nabavke, procijenjene vrijednosti veće od 5.000 eura, i procijenjene vrijednosti manje od 5.000 eura, iznosi 358.817,32 eura.

(C) Registra rizika Zavoda za zapošljavanje Crne Gore

Sprovedene su aktivnosti na identifikaciji novih i analizi postojećih rizika na nivou Zavoda za zapošljavanje Crne Gore s obzirom na događaje koji mogu negativno uticati na izvršenje ciljeva institucije.

(D) Izrada i izmjena procedura Centralne službe ZZZCG i procedura područnih jedinica ZZZCG

Zakonom o upravljanju i unutrašnjim kontrolama u javnom sektoru definisana je obaveza Zavoda za zapošljavanje Crne Gore da uspostavi sistem finansijskog upravljanja i kontrole. Uzimajući u obzir navedeno, postojeće procedure usaglašene su sa pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji i usvojene su nove procedure objedinjene u Knjigu procedura Centralne službe Zavoda za zapošljavanje i Knjigu procedura Područnih jedinica Zavoda za zapošljavanje Crne Gore.

(E) Plana integriteta

U skladu sa Zakonom o sprječavanju korupcije procijenjena je efikasnost i efektivnost plana integriteta. Procjena je izvršena kroz popunjeni upitnik koji je dostavljen Agenciji za sprječavanje korupcije. Takođe, u skladu sa obavezujućim instrukcijama, izrađen je i dostavljen izvještaj o sprovođenju plana integriteta.

(F) Redovne aktivnosti iz oblasti privatizacije

Aktivnosti iz oblasti privatizacije su se odnosile na redovnu komunikacija sa preduzećima u kojima je Zavod jedan od akcionara a to su: AD "Ulcinjaska rivijer" Ulcinj, AD "Marina" Bar, AD "Barska plovidba" Bar, AD 13. jul "Plantaže" Podgorica, AD "Montepranzo Bokaproduk" Tivat, AD "Luka Kotor" Kotor, AD "Budvanska rivijera" Budva i Hoteli "Sveti Stefan" Budva. Održane su Skupštine akcionara i izabrani predstavnici u odborima direktora u onim društvima gdje je Zavod imao to pravo u skladu sa Zakonom o privrednim društvima.

3.3. Odjeljenje za unutrašnju reviziju

Odjeljenje za unutrašnju reviziju Zavoda za zapošljavanje Crne Gore je u skladu sa Godišnjim planom broj 18-657, od 29.12.2021. godine obavilo je sledeće revizije:

Revizija realizacije datih preporuka

Ciljevi revizije, bili su:

- Procjena nivoa realizacije i načina izvršenja datih revizorskih preporuka.
- Promovisanje statusa i funkcije interne revizije, kao alata za dobro upravljanje.
- Podizanje nivoa razumijevanja revizorskog angažovanja, sa ciljem podizanja kvaliteta sprovođenja budućih revizija.
- Unapređenje vođenja elektronske evidencije i praćenja realizacije preporuka.

Plan revizorskog angažovanja, bio je zasnovan na analizi nivoa sprovođenja preporuka u dužem vremenskom periodu. Prolaskom kroz sve organizacione cjeline, pokušali smo identifikovati slabosti na nivou funkcionisanja cijelog sistema.

Osnovne slabosti identifikovane su u sferi nedostatka internih akata. Kroz detaljne nalaze i zaključaka, date su tri preporuke, usmjerene na jačanje internih kontrola.

Revizija programa "Osposobljavanje za rad kod poslodavca"

Revizija je izvršena u Sektoru za mjere aktivne politike zapošljavanja i podsticaj preduzetništva, u komunikaciji sa menadžmentom i službenicima vezanim za ovaj proces.

Revizijom su obuhvaćeni su svi postupci u procesu funkcionisanja sistema organizovanja programa osposobljavanja za rad kod poslodavca.

Cilj revizije je bio:

- Potvrditi usklađenost aktivnosti u sistemu organizovanja programa osposobljavanja za rad kod poslodavca.
- Potvrditi usklađenost realizacije programa sa zakonskom i podzakonskom regulativom, kao i internim aktima.
- Pregled adekvatnosti i efektivnosti kontrola, u procesu organizovanja i ostvarenja programa Osposobljavanje za rad kod poslodavca.

U postupku revizije date su četiri preporuke, jedna visokog i tri srednjeg rizika. Date preporuke su vezana za jačanje internih kontrola, kao i podizanje nivoa praćenja i izvještavanja toka programa. Preporukama su sugerisane i izmjene određenih uslova na samom programu a u cilju podizanja pristupačnosti programa.

Sve preporuke su usaglašene i prihvaćene od strane menadžmenta revidirane organizacione jedinice i potvrđene od strane Direktora.

Revizija Jednostavnih nabavki

Revizija je izvršena u Službi za finansijske poslove i javne nabavke, u komunikaciji sa menadžmentom i svim službenicima vezanim za ovaj proces.

Revizija je obuhvatila korake procesa organizovanja jednostavnih nabavki, od pokretanja postupka, do potpisivanja ugovora sa odabranim ponuđačima. Revizija je obuhvatiti i proceduru praćenja realizacije ugovora jednostavnih nabavki.

Ciljevi revizije:

- Procjena adekvatnosti sistema kontrola u procesu organizovanja i realizacije jednostavnih nabavke.
- Procjena usklađenosti postupka nabavki sa važećom zakonskom regulativom i internim procedurama.

Proces se odvija efikasno i usklađeno sa relevantnom regulativom. Dinamika izvršenja jednostavnih nabavki, prati potrebe kontinuiranog snabdijevanja robama i korištanja usluga, dok, u finansijskom smislu, potrošnja prati planirani okvir.

Na osnovu pregleda dokumentacije i intervju sa učesnicima u procesu, nijesmo identifikovali rizike koji bi doveli u pitanje funkcionisanje realizacije jednostavnih nabavki, pa nijesu dale revizorske preporuke.

Odjeljenje za unutrašnju reviziju Zavoda, pored prethodno navedenih aktivnosti, imalo je aktivnu saradnju sa Direktoratom za harmonizaciju Ministarstva finansija, u smislu obavznog izvještavanja, kontrole tehnologije rada unutrašnje revizije, kontinuiranog stručnog usavršavanja i drugih aktivnosti vezane za funkcioniranje Odjeljenja za unutrašnju reviziju Zavoda.

PRILOG

**Nezaposleni
– po opštinama i polu –**

(Tab. 34.)

Rb	Opština	31.12.2021.			31.12.2022.			Nominalna razlika			Index		
		Σ	Žene	Muški	Σ	Žene	Muški	Σ (5-2)	Žene (6-3)	Muški (7-4)	Σ (5:2)	Žene (6:3)	Muški (7:4)
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1	Andrijevića	974	515	459	863	417	446	-111	-98	-13	88.60	80.97	97.17
2	Berane	5279	2970	2309	4515	2417	2098	-764	-553	-211	85.53	81.38	90.86
3	Budva	1116	727	389	913	606	307	-203	-121	-82	81.81	83.36	78.92
4	Bijelo Polje	5005	3090	1915	4165	2360	1805	-840	-730	-110	83.22	76.38	94.26
5	Bar	2615	1721	894	1860	1209	651	-755	-512	-243	71.13	70.25	72.82
6	Cetinje	1573	866	707	1391	737	654	-182	-129	-53	88.43	85.10	92.50
7	Danilovgrad	1375	868	507	960	590	370	-415	-278	-137	69.82	67.97	72.98
8	Zeta	986	629	357	726	443	283	-260	-186	-74	73.63	70.43	79.27
9	Gusinje	757	425	332	694	368	326	-63	-57	-6	91.68	86.59	98.19
10	H. Novi	937	568	369	615	389	226	-322	-179	-143	65.64	68.49	61.25
11	Kolašin	1019	543	476	871	420	451	-148	-123	-25	85.48	77.35	94.75
12	Kotor	488	298	190	322	186	136	-166	-112	-54	65.98	62.42	71.58
13	Mojkovac	1208	694	514	975	529	446	-233	-165	-68	80.71	76.22	86.77
14	Nikšić	6384	3875	2509	4982	2904	2078	-1402	-971	-431	78.04	74.94	82.82
15	Podgorica	11152	7011	4141	8311	5185	3126	-2841	-1826	-1015	74.52	73.96	75.49
16	Plav	2159	1174	985	2101	1040	1061	-58	-134	76	97.31	88.59	107.72
17	Petnjica	1211	697	514	1033	550	483	-178	-147	-31	85.30	78.91	93.97
18	Pljevlja	3030	1874	1156	2495	1539	956	-535	-335	-200	82.34	82.12	82.70
19	Plužine	287	140	147	249	112	137	-38	-28	-10	86.76	80.00	93.20
20	Rožaje	5522	3224	2298	5253	2910	2343	-269	-314	45	95.13	90.26	101.96
21	Šavnik	125	58	67	93	33	60	-32	-25	-7	74.40	56.90	89.55
22	Tivat	773	453	320	399	257	142	-374	-196	-178	51.62	56.73	44.38
23	Tuzi	1271	798	473	991	586	405	-280	-212	-68	77.97	73.43	85.62
24	Ulcinj	1961	1197	764	1649	984	665	-312	-213	-99	84.09	82.21	87.04
25	Žabljak	179	107	72	170	89	81	-9	-18	9	94.97	83.18	112.50
26	Crna Gora	57386	34522	22864	46596	26860	19736	-10790	-7662	-3128	81.20	77.81	86.32

Nezaposleni

– po opštinama, biroima rada, stepenima stručne spreme² i polu –

(Tab. 35.)

Opština	Σ	Ž	I	I ž	II	II ž	III	II Iž	IV	IV ž	V	Vž	VI-1	VI-1 ž	VI-2	VI-2 ž	VII-1	VII-1 ž	VII-2	VII-2 ž	VIII	VIII ž
Andrijevica	863	417	322	174	14	3	200	77	284	144	0	0	2	2	0	0	40	17	1	0	0	0
Berane	4515	2417	1499	828	97	61	956	451	1514	828	3	1	55	27	0	0	377	211	14	10	0	0
Budva	913	606	160	96	27	18	156	104	304	214	2	1	35	24	0	0	217	145	11	4	1	0
Bijelo Polje	4165	2360	1296	770	145	74	967	423	1058	696	16	2	42	19	0	0	620	359	20	17	1	0
Bar	1860	1209	496	318	59	37	289	144	475	328	6	1	47	27	0	0	472	344	16	10	0	0
Cetinje	1391	737	349	157	35	18	213	99	468	256	2	1	14	5	0	0	292	195	18	6	0	0
Danilovgrad	960	590	239	145	27	21	239	124	300	196	4	0	7	2	0	0	141	99	3	3	0	0
Zeta	726	443	186	129	32	15	152	65	235	146	3	0	4	2	0	0	113	85	1	1	0	0
Gusinje	694	368	351	216	1	0	108	33	156	73	3	1	3	1	0	0	62	39	9	5	1	0
H. Novi	615	389	75	46	37	16	119	55	144	105	0	0	35	19	0	0	195	138	10	10	0	0
Kolašin	871	420	276	128	19	12	208	88	265	126	4	1	8	1	0	0	88	61	3	3	0	0
Kotor	322	186	27	10	6	4	54	18	81	53	0	0	13	2	0	0	138	97	3	2	0	0
Mojkovac	975	529	235	148	21	14	363	155	263	147	1	0	7	5	0	0	84	60	1	0	0	0
Nikšić	4982	2904	884	493	141	72	1132	522	1573	991	9	3	59	39	0	0	1121	738	58	42	5	4
Podgorica	8311	5185	2474	1441	227	138	1129	615	2250	1503	24	4	111	76	2	0	2006	1346	83	57	5	5
Plav	2101	1040	965	587	13	3	339	102	570	253	7	3	11	4	1	0	183	81	11	7	1	0
Petnjica	1033	550	718	443	29	15	136	28	138	58	1	1	1	1	0	0	10	4	0	0	0	0
Pljevlja	2495	1539	608	365	99	63	579	299	858	586	8	0	30	19	0	0	305	202	8	5	0	0
Plužine	249	112	54	25	2	1	81	31	81	34	3	1	2	1	0	0	25	18	0	0	1	1
Rožaje	5253	2910	2874	1851	27	10	932	321	895	465	11	3	32	11	0	0	462	236	20	13	0	0
Šavnik	93	33	20	11	2	0	30	9	31	11	0	0	0	0	0	0	10	2	0	0	0	0
Tivat	399	257	56	32	22	14	69	32	108	75	3	0	13	8	1	1	119	91	8	4	0	0
Tuzi	991	586	487	289	15	5	110	54	233	147	3	1	1	0	1	0	125	80	16	10	0	0
Ulcinj	1649	984	513	322	50	24	230	115	353	223	1	0	18	5	0	0	431	265	51	30	2	0
Žabljak	170	89	16	7	1	1	22	9	79	42	2	0	2	1	0	0	48	29	0	0	0	0
UKUPNO	46596	26860	15180	9031	1148	639	8813	3973	12716	7700	116	24	552	301	5	1	7684	4942	365	239	17	10

² I stepen - osnovno obrazovanje i lice bez stručne spreme, II stepen - niza stručna sprema, III - trogodišnje srednje obrazovanje, IV stepen - četvorogodišnje srednje obrazovanje, V stepen - srednje stručno obrazovanje plus specijalizacija, VI stepen - visa skola, VII stepen - visoka stručna sprema (VII-2 stepen - magistar nauka), VIII stepen - doktor nauka

Nezaposleni po opštinama, biroima rada i stepenima stručne spreme (Tab. 36.)

Rb	PJ/ biro rada	Σ	Ž	I	Ž	II	Ž	III	Ž	IV	Ž	V	Ž	VI-1	Ž	VI-2	Ž	VII1	Ž	VII2	Ž	VIII	Ž
1	Bar	1860	1209	496	318	59	37	289	144	475	328	6	1	47	27	0	0	472	344	16	10	0	0
2	Budva	913	606	160	96	27	18	156	104	304	214	2	1	35	24	0	0	217	145	11	4	1	0
3	Ulcinj	1649	984	513	322	50	24	230	115	353	223	1	0	18	5	0	0	431	265	51	30	2	0
4	PJ Bar	4422	2799	1169	736	136	79	675	363	1132	765	9	2	100	56	0	0	1120	754	78	44	3	0
5	Berane	4515	2417	1499	828	97	61	956	451	1514	828	3	1	55	27	0	0	377	211	14	10	0	0
6	Andrijevića	863	417	322	174	14	3	200	77	284	144	0	0	2	2	0	0	40	17	1	0	0	0
7	Rožaje	5253	2910	2874	1851	27	10	932	321	895	465	11	3	32	11	0	0	462	236	20	13	0	0
8	Petnjica	1033	550	718	443	29	15	136	28	138	58	1	1	1	1	0	0	10	4	0	0	0	0
9	PJ Berane	11664	6294	5413	3296	167	89	2224	877	2831	1495	15	5	90	41	0	0	889	468	35	23	0	0
10	Bijelo Polje	4165	2360	1296	770	145	74	967	423	1058	696	16	2	42	19	0	0	620	359	20	17	1	0
11	Mojkovac	975	529	235	148	21	14	363	155	263	147	1	0	7	5	0	0	84	60	1	0	0	0
12	Kolašin	871	420	276	128	19	12	208	88	265	126	4	1	8	1	0	0	88	61	3	3	0	0
13	PJ Bijelo Polje	6011	3309	1807	1046	185	100	1538	666	1586	969	21	3	57	25	0	0	792	480	24	20	1	0
14	Nikšić	4982	2904	884	493	141	72	1132	522	1573	991	9	3	59	39	0	0	1121	738	58	42	5	4
15	Šavnik	93	33	20	11	2	0	30	9	31	11	0	0	0	0	0	0	10	2	0	0	0	0
16	Plužine	249	112	54	25	2	1	81	31	81	34	3	1	2	1	0	0	25	18	0	0	1	1
17	PJ Nikšić	5324	3049	958	529	145	73	1243	562	1685	1036	12	4	61	40	0	0	1156	758	58	42	6	5
18	Plav	2101	1040	965	587	13	3	339	102	570	253	7	3	11	4	1	0	183	81	11	7	1	0
19	Gusinje	694	368	351	216	1	0	108	33	156	73	3	1	3	1	0	0	62	39	9	5	1	0
20	PJ Plav	2795	1408	1316	803	14	3	447	135	726	326	10	4	14	5	1	0	245	120	20	12	2	0
21	Pljevlja	2495	1539	608	365	99	63	579	299	858	586	8	0	30	19	0	0	305	202	8	5	0	0
22	Žabljak	170	89	16	7	1	1	22	9	79	42	2	0	2	1	0	0	48	29	0	0	0	0
23	PJ Pljevlja	2665	1628	624	372	100	64	601	308	937	628	10	0	32	20	0	0	353	231	8	5	0	0
24	Podgorica	8311	5185	2474	1441	227	138	1129	615	2250	1503	24	4	111	76	2	0	2006	1346	83	57	5	5
25	Tuzi	991	586	487	289	15	5	110	54	233	147	3	1	1	0	1	0	125	80	16	10	0	0
26	Zeta	726	443	186	129	32	15	152	65	235	146	3	0	4	2	0	0	113	85	1	1	0	0
27	Cetinje	1391	737	349	157	35	18	213	99	468	256	2	1	14	5	0	0	292	195	18	6	0	0
28	Danilovgrad	960	590	239	145	27	21	239	124	300	196	4	0	7	2	0	0	141	99	3	3	0	0
29	PJ Podgorica	12379	7541	3735	2161	336	197	1843	957	3486	2248	36	6	137	85	3	0	2677	1805	121	77	5	5
30	Herceg Novi	615	389	75	46	37	16	119	55	144	105	0	0	35	19	0	0	195	138	10	10	0	0
31	Kotor	322	186	27	10	6	4	54	18	81	53	0	0	13	2	0	0	138	97	3	2	0	0
32	Tivat	399	257	56	32	22	14	69	32	108	75	3	0	13	8	1	1	119	91	8	4	0	0
33	PJ Herceg Novi	1336	832	158	88	65	34	242	105	333	233	3	0	61	29	1	1	452	326	21	16	0	0
34	CRNA GORA	46596	26860	15180	9031	1148	639	8813	3973	12716	7700	116	24	552	301	5	1	7684	4942	365	239	17	10

Nezaposleni po opštinama, biroima rada, nivoima i podnivoima obrazovanja³ i polu

(Tab. 37.)

		Nivo Podnivo	I										II		III		IV			
			I-1					I-2					201	201ž	301	301ž	IV-1		IV-2	
			111	111ž	112	112ž	113	113ž	114	114ž	121	121ž					411	411ž	421	421ž
Biro rada	Ukupno	žena	111	111ž	112	112ž	113	113ž	114	114ž	121	121ž	201	201ž	301	301ž	411	411ž	421	421ž
Andrijevića	863	417	15	13	1	0	8	2	10	5	288	154	14	3	200	77	284	144	0	0
Berane	4515	2417	247	161	8	4	27	16	21	9	1196	638	97	61	956	451	1514	828	1	0
Budva	913	606	75	55	0	0	3	2	2	2	80	37	27	18	156	104	304	214	2	1
Bijelo Polje	4165	2360	182	122	14	6	67	45	50	31	983	566	145	74	967	423	1058	696	16	2
Bar	1860	1209	120	76	6	5	28	25	19	13	323	199	59	37	289	144	475	328	6	1
Cetinje	1391	737	7	7	0	0	10	5	6	1	326	144	35	18	213	99	468	256	2	1
Danilovgrad	960	590	26	16	1	1	6	5	3	3	203	120	27	21	239	124	300	196	3	0
Zeta	726	443	26	25	0	0	5	3	1	0	154	101	32	15	152	65	235	146	3	0
Gusinje	694	368	67	49	2	1	18	11	8	6	256	149	1	0	108	33	156	73	3	1
H. Novi	615	389	10	7	3	2	4	3	4	3	54	31	37	16	119	55	144	105	0	0
Kolašin	871	420	5	4	2	0	5	4	6	3	258	117	19	12	208	88	265	126	4	1
Kotor	322	186	11	5	1	0	1	0	0	0	14	5	6	4	54	18	81	53	0	0
Mojkovac	975	529	23	19	0	0	3	3	4	3	205	123	21	14	363	155	263	147	1	0
Nikšić	4982	2904	162	102	11	5	23	15	12	6	676	365	141	72	1132	522	1573	991	8	2
Podgorica	8311	5185	824	524	60	22	106	65	97	52	1387	778	227	138	1129	615	2250	1503	22	4
Plav	2101	1040	208	153	14	6	117	86	78	40	548	302	13	3	339	102	570	253	5	3
Petnjica	1033	550	91	58	7	6	46	37	15	9	559	333	29	15	136	28	138	58	1	1
Pljevlja	2495	1539	71	50	3	2	29	13	14	9	491	291	99	63	579	299	858	586	8	0
Plužine	249	112	13	8	0	0	0	0	0	0	41	17	2	1	81	31	81	34	3	1
Rožaje	5253	2910	300	229	18	10	313	285	77	56	2166	1271	27	10	932	321	895	465	8	3
Šavnik	93	33	2	1	0	0	1	1	2	1	15	8	2	0	30	9	31	11	0	0
Tivat	399	257	11	6	5	1	2	1	6	1	32	23	22	14	69	32	108	75	3	0
Tuzi	991	586	64	45	7	2	28	23	18	10	370	209	15	5	110	54	233	147	3	1
Ulcinj	1649	984	55	39	11	6	40	26	44	22	363	229	50	24	230	115	353	223	1	0
Žabljak	170	89	0	0	0	0	1	1	0	0	15	6	1	1	22	9	79	42	2	0
UKUPNO	46596	26860	2615	1774	174	79	891	677	497	285	11003	6216	1148	639	8813	3973	12716	7700	105	22

³ Nivoi i podnivoi obrazovanja u skladu sa Nacionalnim okvirom kvalifikacija:

111 Podnivo I1 - Bez školske spremne, 112 Podnivo I1 -Završeno 1-3 razreda, 113 Podnivo I1 -Završeno 4 razreda, 114 Podnivo I1 -Završeno 5-7 razreda, 121 Podnivo I2 -Završena osnovna škola, 201 Nivo II, 301 Nivo III, 411 Podnivo IV1 - stepen 40, 421 Podnivo IV1 - stepen 50, 501 Nivo V - stepen 61, 502 Nivo V - stepen 62, 503 Nivo V - stepen 50, 601 Nivo VI - Bachelori 3 godine (180 ECTS), 711 Podnivo VII1 - Bolonja (240 ECTS), 712 Podnivo VII1 - stepen 71, 713 Podnivo VII1 - Bolonja (240 i 180+60 ECTS), 721 Podnivo VII2 - stepen 72, 722 Podnivo VII2 - Bolonja (Master magistri), 801 Nivo VIII

Nivo Podnivo	V						VI		VII										VIII		
	501	501ž	502	502ž	503	503ž	601	601ž	VII-1					VII-2					801	801ž	
Biro rada	501	501ž	502	502ž	503	503ž	601	601ž	711	711ž	712	712ž	713	713ž	721	721ž	722	722ž	801	801ž	
Andrijevića	2	2	0	0	0	0	20	6	3	1	14	8	3	2	1	0	0	0	0	0	0
Berane	55	27	0	0	2	1	141	81	39	27	136	59	61	44	3	2	11	8	0	0	
Budva	35	24	0	0	0	0	83	58	12	7	79	50	43	30	5	3	6	1	1	0	
Bijelo Polje	42	19	0	0	0	0	252	144	77	45	132	70	159	100	5	3	15	14	1	0	
Bar	47	27	0	0	0	0	243	182	17	14	131	79	81	69	5	2	11	8	0	0	
Cetinje	14	5	0	0	0	0	119	76	35	24	43	25	95	70	8	2	10	4	0	0	
Danilovgrad	7	2	0	0	1	0	60	41	9	7	36	24	36	27	0	0	3	3	0	0	
Zeta	4	2	0	0	0	0	58	45	7	3	22	15	26	22	0	0	1	1	0	0	
Gusinje	3	1	0	0	0	0	32	18	6	4	17	12	7	5	4	2	5	3	1	0	
H. Novi	35	19	0	0	0	0	102	68	8	5	64	49	21	16	5	5	5	5	0	0	
Kolašin	8	1	0	0	0	0	38	25	13	8	13	8	24	20	0	0	3	3	0	0	
Kotor	13	2	0	0	0	0	72	48	4	3	41	29	21	17	1	1	2	1	0	0	
Mojkovac	7	5	0	0	0	0	35	27	9	8	18	8	22	17	0	0	1	0	0	0	
Nikšić	59	39	0	0	1	1	445	269	73	54	255	164	348	251	30	20	28	22	5	4	
Podgorica	111	76	2	0	2	0	881	575	160	121	565	364	400	286	39	26	44	31	5	5	
Plav	11	4	1	0	2	0	60	33	7	5	78	21	38	22	5	2	6	5	1	0	
Petnjica	1	1	0	0	0	0	2	2	1	0	3	0	4	2	0	0	0	0	0	0	
Pljevlja	30	19	0	0	0	0	150	106	29	21	78	45	48	30	3	2	5	3	0	0	
Plužine	2	1	0	0	0	0	5	2	0	0	7	6	13	10	0	0	0	0	1	1	
Rožaje	32	11	0	0	3	0	123	59	65	40	235	119	39	18	6	5	14	8	0	0	
Šavnik	0	0	0	0	0	0	7	1	1	0	0	0	2	1	0	0	0	0	0	0	
Tivat	13	8	1	1	0	0	40	32	9	6	45	33	25	20	2	1	6	3	0	0	
Tuzi	1	0	1	0	0	0	62	40	11	9	27	12	25	19	10	5	6	5	0	0	
Ulcinj	18	5	0	0	0	0	271	165	31	22	70	37	59	41	9	4	42	26	2	0	
Žabljak	2	1	0	0	0	0	21	12	2	1	12	7	13	9	0	0	0	0	0	0	
UKUPNO	552	301	5	1	11	2	3322	2115	628	435	2121	1244	1613	1148	141	85	224	154	17	10	

Nezaposleni prema opštinama, biroima rada, polu i dužini traženja zaposlenja

(Tab. 38.)

Rb	Opština	Dužina traženja zaposlenja															
		Ukupno	ž	Do6m	ž	Preko 6do9m	ž	Preko 9do12m	ž	Preko 1do3g	ž	Preko 3do5g	ž	Preko 5do8g	ž	Preko8g	ž
1	Andrijeвица	863	417	97	43	28	8	22	11	250	111	121	59	299	171	46	14
2	Bar	1860	1209	571	391	47	29	88	56	556	375	177	120	373	225	48	13
3	Berane	4515	2417	543	294	126	73	193	102	1143	571	561	308	1788	1016	161	53
4	B. Polje	4165	2360	943	515	211	114	309	177	1384	844	406	224	688	410	224	76
5	Budva	913	606	267	173	26	18	52	35	342	219	94	68	111	85	21	8
6	Cetinje	1391	736	217	131	59	36	83	47	608	313	158	86	174	95	90	28
7	Danilovgrad	960	590	211	128	35	26	50	28	380	253	92	49	146	83	46	23
8	Zeta	726	443	180	112	40	24	48	22	279	184	62	37	93	58	24	6
9	Gusinje	694	368	59	35	15	6	29	16	239	129	156	73	181	101	15	8
10	H. Novi	615	389	305	214	23	17	32	24	110	72	52	26	68	33	25	3
11	Kolašin	871	420	116	67	45	18	57	23	347	162	142	67	89	50	75	33
12	Kotor	322	186	186	127	7	5	5	4	51	27	21	9	24	7	28	7
13	Mojkovac	975	529	159	89	53	30	62	27	396	212	92	53	156	97	56	21
14	Nikšić	4982	2904	1420	704	162	85	226	152	2026	1245	386	250	549	360	210	108
15	Petnjica	1033	550	52	22	26	14	28	15	219	111	219	118	475	266	14	4
16	Plav	2101	1040	164	82	61	24	81	36	679	322	419	210	641	349	56	17
17	Pljevlja	2495	1539	639	359	123	81	114	73	815	546	293	182	338	229	172	69
18	Plužine	249	112	47	16	9	7	9	5	122	53	24	12	35	16	3	3
19	Podgorica	8311	5185	2118	1336	311	193	434	278	3050	1984	986	575	1109	680	303	139
20	Rožaje	5253	2910	593	319	183	88	263	148	1972	1152	1031	673	1146	515	62	15
21	Šavnik	93	33	21	8	3	0	4	1	44	18	6	3	7	2	8	1
22	Tivat	399	257	148	95	11	9	14	11	112	74	24	16	64	43	26	9
23	Tuzi	991	586	202	129	36	21	43	30	366	250	102	49	221	100	21	7
24	Ulcinj	1649	984	517	311	34	24	74	43	599	355	179	118	178	110	67	23
25	Žabljak	170	89	49	24	9	4	17	7	56	35	15	8	13	7	11	4
26	Ukupno	46596	26859	9824	5724	1683	954	2337	1371	16145	9617	5818	3393	8966	5108	1812	692

Nezaposleni

- prema dužini traženja zaposlenja, polu i stepenima stručne spreme -

(Tab. 39.)

Vrijeme	Ukupno	Žene	I	Ž	II	Ž	III	Ž	IV	Ž	V	Ž	VI1	Ž	VI2	Ž	VII1	Ž	VII2	Ž	VIII	Ž
Do 6 mjeseci	9827	5724	1538	909	110	62	1327	521	2519	1460	20	5	103	55	1	0	4053	2603	154	107	2	2
Preko 6 do 9 mjes	1686	955	407	221	25	12	303	127	601	356	6	1	21	15	0	0	310	217	13	6	0	0
Preko 9 do 12 mjes	2337	1371	642	388	35	26	458	220	792	485	5	0	33	16	1	0	344	216	27	20	0	0
Preko 1 do 3 godine	16149	9617	5146	3187	323	196	3250	1593	5031	3116	36	11	181	104	2	0	2058	1333	114	71	8	6
Preko 3 do 5 godina	5819	3393	2553	1554	138	74	1092	522	1403	864	18	3	80	40	0	0	494	312	38	23	3	1
Preko 5 do 8 godina	8966	5108	4540	2680	296	193	1886	842	1868	1182	21	3	85	47	0	0	261	155	8	5	1	1
Preko 8 godina	1812	692	354	92	221	76	497	148	502	237	10	1	49	24	1	1	164	106	11	7	3	0
UKUPNO	46596	26860	15180	9031	1148	639	8813	3973	12716	7700	116	24	552	301	5	1	7684	4942	365	239	17	10

Nezaposleni

- prema godinama starosti i dužini traženja zaposlenja -

(Tab. 40.)

Godine starosti	Ukupno	UkupnoZ	do6m	Ž	6do9m	Ž	9do12m	Ž	1do3g	Ž	3do5g	Ž	5do8g	Ž	preko8g	Ž
Od 15 do 19 godina	371	179	203	86	40	18	15	8	107	63	6	4	0	0	0	0
Od 19 do 24 godina	3967	2316	2013	1218	232	134	238	135	1284	716	165	98	35	15	0	0
Od 24 do 29 godina	5794	3707	2480	1541	261	164	327	220	2009	1338	403	244	293	185	21	15
Od 29 do 34 godine	5330	3427	1196	734	241	152	290	179	2365	1604	618	382	519	326	101	50
Od 34 do 39 godina	5493	3489	1001	604	227	137	295	195	2265	1540	692	406	858	529	155	78
Od 39 do 44 godina	5433	3197	820	459	181	105	285	166	2125	1325	704	400	1140	656	178	86
Od 44 do 49 godina	5025	2775	709	379	151	78	251	151	1728	988	737	436	1235	656	214	87
Od 49 do 54 godina	4876	2555	589	317	134	68	217	127	1615	834	757	448	1337	668	227	93
Od 54 do 59 godina	5066	2549	517	254	126	59	247	116	1433	675	811	463	1533	830	399	152
Preko 60 godina	5241	2666	299	132	93	40	172	74	1218	534	926	512	2016	1243	517	131
Ukupno	46596	26860	9827	5724	1686	955	2337	1371	16149	9617	5819	3393	8966	5108	1812	692

Nezaposleni

– prema opštinama, biroima rada i godinama starosti – (Tab. 41.)

Rb	Opština	Godine starosti																			
		15-19	Ž	20-24	Ž	25-29	Ž	30-34	Ž	35-39	Ž	40-44	Ž	45-49	Ž	50-54	Ž	55-60	Ž	>60	ž
1	Andrijevića	15	6	61	24	65	39	66	35	67	37	75	43	110	47	93	43	158	67	153	76
2	Bar	14	7	180	126	209	138	221	159	240	178	228	142	201	123	195	127	209	130	163	79
3	Berane	76	38	395	228	447	272	401	236	435	245	450	240	472	239	569	285	674	303	596	331
4	B. Polje	98	54	460	293	502	339	453	299	495	318	424	247	407	208	444	212	491	218	391	172
5	Budva	4	2	57	41	113	76	119	93	136	98	96	67	94	58	101	60	105	65	88	46
6	Cetinje	9	3	111	68	190	115	194	118	178	118	154	78	122	65	149	63	186	76	98	33
7	Danilovgrad	17	8	94	67	115	77	135	93	109	72	119	77	105	56	96	60	96	42	74	38
8	Zeta	18	9	74	46	99	67	88	63	85	56	97	61	67	39	70	38	73	39	55	25
9	Gusinje	13	9	76	43	87	51	71	30	81	40	75	38	54	25	80	45	80	45	77	42
10	H. Novi	4	0	80	55	83	62	60	46	61	44	60	38	69	43	50	26	89	49	59	26
11	Kolašin	16	9	63	36	108	68	90	50	86	44	99	54	82	32	113	42	141	55	73	30
12	Kotor	1	1	51	38	50	31	28	17	35	21	31	15	27	15	23	16	38	23	38	9
13	Mojkovac	27	11	83	44	97	63	83	56	83	52	104	55	122	59	123	62	144	63	109	64
14	Nikšić	69	26	477	293	658	436	624	396	743	486	724	419	651	349	452	226	375	170	209	103
15	Petnjica	26	16	51	27	65	38	88	59	82	42	115	61	140	68	156	74	150	70	160	95
16	Plav	50	24	247	131	257	129	266	131	238	111	213	93	189	94	192	98	209	98	240	131
17	Pljevlja	8	3	23	8	30	21	28	11	24	14	24	10	24	13	35	18	32	12	21	2
18	Plužine	61	21	226	137	253	159	221	148	244	161	312	192	257	164	304	182	316	186	301	189
19	Podgorica	186	105	950	598	1142	749	1092	752	1150	797	996	634	845	493	738	423	712	367	500	267
20	Rožaje	153	77	544	310	592	345	563	342	495	262	597	315	615	325	594	304	521	275	579	355
21	Šavnik	1	1	6	1	12	8	16	6	8	4	13	6	11	2	9	3	6	0	11	2
22	Tivat	6	4	38	22	42	31	47	33	43	28	45	33	38	25	48	29	56	33	36	19
23	Tuzi	14	7	117	82	129	93	142	102	137	104	110	62	110	53	89	34	73	24	70	25
24	Ulcinj	16	9	176	99	259	175	237	163	258	167	151	82	160	96	142	75	145	77	105	41
25	Žabljak	1	0	15	5	29	19	14	7	23	14	18	10	13	9	17	10	23	9	17	6
26	Ukupno	903	450	4655	2822	5633	3601	5347	3445	5536	3513	5330	3072	4985	2700	4882	2555	5102	2496	4223	2206

Nezaposleni

- prema godinama starosti, polu i stepenima stručne spreme -

(Tab. 42.)

SSS	Ukupno	Žene	<18	Ž	18-25	Ž	25-30	Ž	30-35	Ž	35-40	Ž	40-45	Ž	45-50	Ž	50-55	Ž	55-60	Ž	>60	ž
I	15180	9031	118	64	1027	682	1059	772	1374	922	1711	1113	2027	1156	1990	1074	1897	978	1872	952	2105	1318
II	1148	639	0	0	12	7	35	13	39	19	96	58	141	82	180	102	226	130	232	115	187	113
III	8813	3973	1	1	698	296	429	232	747	410	1277	689	1351	656	1148	478	1218	515	1271	486	673	210
IV	12716	7700	0	0	1917	1028	1671	1060	1626	1058	1385	932	1174	770	1270	799	1266	773	1418	809	989	471
V	116	24	0	0	10	5	5	3	10	5	9	2	11	1	10	2	13	0	28	4	20	2
VI-1	552	301	0	0	6	3	3	1	3	1	52	34	98	70	91	51	75	47	116	51	108	43
VI-2	5	1	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0	2	1	0	0	1	0	0	0	0	0
VII-1	7684	4942	0	0	1725	1148	2311	1452	1457	964	951	646	504	321	277	185	178	111	155	72	126	43
VII-2	365	239	0	0	46	39	118	67	92	68	50	33	24	19	11	4	11	4	6	1	7	4
VIII	17	10	0	0	0	0	1	1	0	0	1	1	4	2	4	3	1	1	4	1	2	1
Σ	46596	26860	119	65	5441	3208	5633	3601	5349	3447	5532	3508	5336	3078	4981	2698	4886	2559	5102	2491	4217	2205

Nezaposleni

– prema dužini radnog staža, polu i stepenima stručne spreme –

(Tab. 43.)

SSS	Σ	Ž	Bez staža	Ž	Sa stažom	Ž	Do 1	Ž	Preko 1 do 2	Ž	Preko 2 do 3	Ž	Preko 3 do 5	Ž	Preko 5 do 10	Ž	Preko 10 do 20	Ž	Preko 20 do 30	Ž	Preko 30	Ž
I	15180	9031	9476	6468	5704	2563	1690	869	767	398	499	247	572	277	804	351	801	274	461	123	110	24
II	1148	639	402	232	746	407	157	101	93	62	60	38	76	40	146	76	138	68	68	20	8	2
III	8813	3973	2740	1337	6073	2636	1275	640	683	340	481	236	679	335	1088	485	1193	427	536	144	138	29
IV	12716	7700	3946	2357	8770	5343	2061	1267	1069	685	710	474	1023	679	1439	919	1528	903	725	328	215	88
V	116	24	31	10	85	14	7	4	7	0	2	1	4	1	14	1	13	2	28	4	10	1
VI-1	552	301	72	37	480	264	59	32	49	29	14	11	44	29	95	52	124	77	63	23	32	11
VI-2	5	1	0	0	5	1	1	0	1	0	1	0	1	1	0	0	0	0	1	0	0	0
VII-1	7684	4942	2999	1841	4685	3101	1639	1064	805	540	471	333	619	436	570	394	411	258	123	56	47	20
VII-2	365	239	137	94	228	145	75	50	43	26	22	15	26	21	28	18	22	8	9	6	3	1
VIII	17	10	3	2	14	8	1	0	1	1	0	0	1	0	2	1	8	5	1	1	0	0
Σ	46596	26860	19806	12378	26790	14482	6965	4027	3518	2081	2260	1355	3045	1819	4186	2297	4238	2022	2015	705	563	176

Nezaposleni prema opštinama, biroima rada, polu i dužini radnog staža

(Tab. 44.)

BIRO RADA	Ukupno	ž	Bez staža	ž	Sa stažom	ž	Dužina radnog staža															
							Do 1g	ž	Preko 1do2g	ž	Preko 2do3g	ž	Preko 3do5g	ž	Preko 5do10g	ž	Preko 10do20g	ž	Preko 20do30	ž	Preko 30g	ž
Andrijevića	863	417	380	227	483	190	151	70	59	28	31	17	47	18	80	29	76	20	36	7	3	1
Berane	4515	2417	2168	1340	2347	1077	590	325	308	160	212	108	285	131	409	187	376	139	139	25	28	2
Budva	913	606	187	120	726	486	133	80	80	57	46	34	71	58	138	97	141	95	77	47	40	18
Bijelo Polje	4165	2360	1636	1059	2529	1301	655	373	358	211	242	143	284	161	400	209	360	143	194	54	36	7
Bar	1860	1209	546	365	1314	844	335	210	156	106	129	87	160	116	215	147	198	134	80	31	41	13
Cetinje	1391	737	296	158	1095	579	199	113	93	56	83	53	106	64	161	90	226	108	181	78	46	17
Danilovgrad	960	590	294	196	666	394	175	115	87	58	51	37	86	47	120	66	101	53	41	18	5	0
Zeta	726	443	280	187	446	256	106	72	61	39	28	14	53	37	87	46	78	39	32	9	1	0
Gusinje	694	368	490	286	204	82	83	25	44	19	15	7	11	4	24	14	19	9	8	4	0	0
H. Novi	615	389	97	66	518	323	107	67	48	31	38	27	51	33	79	51	96	69	61	27	38	18
Kolašin	871	420	314	191	557	229	123	63	66	27	42	13	68	35	86	39	100	33	66	16	6	3
Kotor	322	186	118	72	204	114	38	18	18	13	13	8	17	11	27	15	33	22	34	11	24	16
Mojkovac	975	529	347	223	628	306	148	75	82	46	52	29	73	36	119	61	117	51	31	8	6	0
Nikšić	4982	2904	1433	943	3549	1961	884	570	452	293	314	204	409	242	593	308	565	240	262	84	70	20
Podgorica	8311	5185	3469	2156	4842	3029	1192	750	609	404	400	275	593	411	772	489	831	510	343	152	102	38
Plav	2101	1040	1418	784	683	256	266	108	99	31	54	18	61	26	94	42	62	22	44	9	3	0
Petnjica	1033	550	751	446	282	104	80	29	47	17	20	9	38	13	45	21	40	12	8	3	4	0
Pljevlja	2495	1539	835	582	1660	957	468	296	245	162	136	79	216	150	248	146	234	97	96	26	17	1
Plužine	249	112	84	47	165	65	36	12	22	10	11	7	16	7	18	6	20	9	35	13	7	1
Rožaje	5253	2910	3383	2127	1870	783	601	288	284	133	164	73	178	84	204	80	296	83	111	37	32	5
Šavnik	93	33	35	13	58	20	13	6	7	2	3	1	6	2	11	5	9	3	7	1	2	0
Tivat	399	257	86	54	313	203	56	37	42	27	20	14	26	17	57	38	64	44	35	18	13	8
Tuzi	991	586	655	414	336	172	112	62	52	31	30	15	43	25	54	24	35	13	8	2	2	0
Ulcinj	1649	984	471	305	1178	679	385	248	183	112	114	74	127	83	131	79	136	56	69	20	33	7
Žabljak	170	89	33	17	137	72	29	15	16	8	12	9	20	8	14	8	25	18	17	5	4	1
UKUPNO	46596	26860	19806	12378	26790	14482	6965	4027	3518	2081	2260	1355	3045	1819	4186	2297	4238	2022	2015	705	563	176

Nezaposleni prema grupama zanimanja i stepenima obrazovanja

(Tab. 45.)

Grupa zanimanja	Ukupno	Ž	I	Ž	II	Ž	III	Ž	IV	Ž	V	Ž	VI-1	Ž	VI-2	Ž	VII-1	Ž	VII-2	Ž	VIII	Ž
01 Proizvođači bilja	463	274	5	3	2	1	46	19	232	135	0	0	2	1	0	0	172	112	3	2	1	1
02 Stočari i živinari	90	39	0	0	0	0	2	2	68	31	0	0	1	0	0	0	18	5	1	1	0	0
03 Ribari i odgajivači ostalih životinja	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
04 Veterinari	109	45	0	0	0	0	2	2	102	41	0	0	0	0	0	0	5	2	0	0	0	0
05 Prerađivači hrane i pića	420	305	0	0	24	6	116	74	212	172	0	0	8	7	0	0	53	40	7	6	0	0
06 Prerađivači duvana	1	1	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
09 Šumari	181	34	2	1	1	0	23	2	142	25	0	0	1	1	0	0	12	5	0	0	0	0
10 Prerađivači i obrađivači drveta	330	111	0	0	19	3	176	45	132	63	2	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0
13 Geolozi	12	6	0	0	0	0	0	0	6	4	0	0	0	0	0	0	6	2	0	0	0	0
14 Zanimanja eksploatacije nafte i zemnog gasa	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0
15 Rudari i oplemenjivači ruda	92	24	0	0	2	0	40	2	43	22	0	0	0	0	0	0	7	0	0	0	0	0
16 Metalurzi	150	80	0	0	1	0	46	24	75	39	0	0	6	1	0	0	21	16	1	0	0	0
18 Obradivači metala	1020	109	0	0	60	0	826	80	59	11	18	0	16	3	0	0	41	15	0	0	0	0
19 Monteri i instalateri u mašinstvu	230	2	0	0	17	0	205	1	3	1	2	0	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0
20 Mašinski konstruktori i projektanti	521	181	0	0	0	0	5	2	494	172	0	0	3	0	0	0	19	7	0	0	0	0
21 Mašinski tehnolozi	369	94	0	0	0	0	0	0	358	93	1	0	7	1	0	0	3	0	0	0	0	0
22 Mehaničari i mašinisti	1563	79	0	0	65	0	1279	41	209	37	10	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
24 Elektroenergetičari	788	103	0	0	3	0	294	4	414	79	7	0	2	1	0	0	68	19	0	0	0	0
25 Elektromehaničari	600	65	0	0	6	1	446	18	141	45	6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1
26 Elektroničari	206	46	0	0	2	0	14	0	166	36	3	0	4	2	0	0	16	8	0	0	1	0
27 Zanimanja telekomunikacija	215	77	0	0	0	0	30	3	174	69	5	2	3	1	0	0	1	0	2	2	0	0
28 Zanimanja računarske tehnike	575	237	0	0	0	0	3	1	368	163	0	0	13	7	0	0	188	65	3	1	0	0
31 Hemičari	458	395	0	0	1	1	44	39	369	320	0	0	3	3	0	0	37	29	4	3	0	0
32 Gumari i plastičari	8	8	0	0	0	0	7	7	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
33 Proizvođači keramike i građevinskog materijala	5	2	0	0	0	0	3	1	1	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0
34 Staklari	3	2	0	0	0	0	1	0	2	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
35 Papirničari	26	19	0	0	0	0	3	1	22	18	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0

36 Grafičari	91	65	0	0	1	0	13	10	68	50	1	1	2	0	0	0	5	3	1	1	0	0
39 Tekstilci	159	137	0	0	3	3	90	73	60	56	1	1	4	3	0	0	1	1	0	0	0	0
40 Proizvođači odjeće	878	815	0	0	217	196	551	515	108	102	1	1	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0
41 Kožari i krznari	64	32	0	0	0	0	48	22	14	8	0	0	2	2	0	0	0	0	0	0	0	0
42 Obučari i kožni galanteristi	192	109	2	0	37	2	141	100	10	6	0	0	2	1	0	0	0	0	0	0	0	0
45 Komunalci	5	5	3	3	2	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
46 Tapetari	7	0	0	0	2	0	4	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
47 Farbari i lakireri	26	0	0	0	4	0	22	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
50 Geodeti	61	29	0	0	0	0	0	0	47	25	0	0	1	1	0	0	13	3	0	0	0	0
51 Arhitekti i urbanisti	181	96	0	0	0	0	0	0	73	32	0	0	0	0	0	0	86	47	22	17	0	0
52 Građevinari	530	195	0	0	50	0	135	35	208	95	2	0	10	5	0	0	120	58	5	2	0	0
53 Zanimanja završnih građevinskih radova	69	0	0	0	8	0	59	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
56 Zanimanja drumskog saobraćaja	786	169	2	0	59	0	150	6	434	118	7	0	1	0	0	0	129	42	4	3	0	0
57 Željezničari	19	7	0	0	3	1	1	1	14	5	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
58 Brodari	341	132	1	0	1	0	1	0	53	3	0	0	40	6	3	1	236	119	6	3	0	0
59 Vazduhoplovci	5	2	0	0	0	0	0	0	2	1	0	0	0	0	0	0	3	1	0	0	0	0
60 Zanimanja PTT saobraćaja	139	106	0	0	0	0	29	24	105	81	1	0	2	0	0	0	2	1	0	0	0	0
61 Zanimanja pretovarnih usluga, unutrašnjeg transporta i prevoza žičarama	13	3	0	0	2	0	1	0	9	2	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0
64 Trgovci	2830	2232	0	0	87	62	1669	1330	1025	812	6	2	23	11	0	0	18	13	2	2	0	0
65 Zanimanja ugostiteljstva i turizma	3327	1947	1	0	142	76	1351	651	1377	881	8	4	58	38	2	0	375	287	13	10	0	0
66 Menadžeri i organizatori	896	545	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	14	7	0	0	840	517	41	20	1	1
67 Ekonomisti	2784	1947	0	0	0	0	5	4	1440	1120	6	3	152	93	0	0	1125	691	54	36	2	0
68 Pravnici	1205	787	0	0	0	0	0	0	235	187	0	0	32	18	0	0	919	572	19	10	0	0
69 Informatičari i statističari	118	57	0	0	0	0	1	0	36	26	1	1	5	2	0	0	70	27	5	1	0	0
70 Kadrovska zanimanja	5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	5	0	0	0	0	0
71 Administratori	402	378	0	0	160	158	170	162	71	57	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
72 Zanimanja odbrane, bezbjednosti i zaštite	336	153	0	0	19	0	3	1	17	2	10	1	4	1	0	0	275	144	7	4	1	0
75 Vaspitači i nastavnici društveno-humanističke oblasti	1062	856	0	0	0	0	0	0	118	81	0	0	63	52	0	0	835	683	46	40	0	0

76 Nastavnici prirodno-matematičke struke	65	38	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	12	6	0	0	50	29	3	3	0	0
77 Nastavnici tehničko-tehnološke struke	14	3	0	0	0	0	0	0	0	0	11	2	1	0	0	0	2	1	0	0	0	0
82 Društveno-humanistička zanimanja	2260	1606	0	0	0	0	0	0	1557	1045	0	0	0	0	0	0	657	529	41	29	5	3
83 Prirodno-matematička zanimanja	659	414	0	0	0	0	0	0	404	238	1	1	1	0	0	0	224	154	24	17	5	4
85 Likovni umjetnici i dizajneri	218	165	0	0	0	0	0	0	48	39	0	0	0	0	0	0	162	120	8	6	0	0
86 Scenski umjetnici, muzičari i književnici	92	62	0	0	0	0	0	0	46	31	0	0	0	0	0	0	46	31	0	0	0	0
87 Zanimanja javnog informisanja	124	90	0	0	0	0	0	0	32	28	0	0	0	0	0	0	89	60	3	2	0	0
88 Ostala zanimanja kulture, umjetnosti i informisanja	420	353	0	0	0	0	0	0	249	205	0	0	0	0	0	0	170	147	1	1	0	0
90 Medicinari	949	691	0	0	0	0	0	0	628	473	0	0	32	21	0	0	281	194	8	3	0	0
91 Stomatolozi	196	122	0	0	0	0	0	0	117	75	0	0	0	0	0	0	73	44	6	3	0	0
92 Farmaceuti	183	160	0	0	0	0	0	0	158	138	0	0	0	0	0	0	15	14	10	8	0	0
93 Zanimanja socijalne zaštite	28	22	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4	3	0	0	23	18	1	1	0	0
94 Zanimanja fizičke kulture	87	30	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	3	1	0	0	77	27	6	1	0	0
95 Sportisti	73	18	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	9	0	0	0	57	17	6	1	0	0
96 Zanimanja ličnih usluga	931	822	0	0	148	127	754	669	26	23	3	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
98 Vjerska zanimanja	84	45	0	0	0	0	0	0	55	26	0	0	0	0	0	0	28	19	1	0	0	0
99 Neraspoređeni	15245	9076	15164	9024	0	0	4	2	73	48	1	0	1	1	0	0	1	1	1	0	0	0
UKUPNO SVEGA=	46596	26860	15180	9031	1148	639	8813	3973	12716	7700	116	24	552	301	5	1	7684	4942	365	239	17	10

Lica sa invaliditetom - Po opštinama, biroima rada i stepenima stručne spreme
(Tab. 46.)

Rb	Biro rada	Σ	Ž	I	Ž	II	Ž	III	Ž	IV	Ž	V	Ž	VI-1	Ž	VI-2	Ž	VIII1	Ž	VII2	Ž	VIII	Ž
1	Andrijevića	456	239	220	132	11	1	108	43	115	63	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0
2	Berane	2251	1215	902	514	82	51	552	260	646	361	0	0	29	13	0	0	40	16	0	0	0	0
3	Budva	74	47	15	6	10	6	25	19	22	15	0	0	1	1	0	0	0	0	1	0	0	0
4	Bijelo Polje	934	515	423	256	78	40	241	109	159	97	7	1	10	6	0	0	16	6	0	0	0	0
5	Bar	340	214	141	94	27	16	76	40	81	57	1	0	7	2	0	0	6	4	1	1	0	0
6	Cetinje	70	33	34	14	6	0	8	4	16	10	0	0	2	2	0	0	4	3	0	0	0	0
7	Danilovgrad	90	53	33	16	11	10	17	7	28	19	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0
8	Zeta	86	41	25	17	15	4	24	7	22	13	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
9	Gusinje	141	90	99	67	1	0	19	8	20	14	0	0	1	0	0	0	1	1	0	0	0	0
10	H. Novi	101	43	16	9	18	5	34	12	23	13	0	0	3	1	0	0	7	3	0	0	0	0
11	Kolašin	81	49	42	22	4	3	15	8	18	15	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
12	Kotor	38	11	10	2	1	1	14	4	8	3	0	0	4	0	0	0	1	1	0	0	0	0
13	Mojkovac	238	138	94	68	14	10	88	32	36	26	0	0	1	1	0	0	5	1	0	0	0	0
14	Nikšić	404	249	91	59	38	21	112	66	133	89	1	0	4	2	0	0	23	11	2	1	0	0
15	Podgorica	716	419	210	121	106	54	166	94	185	120	3	0	6	4	0	0	40	26	0	0	0	0
16	Plav	556	326	321	222	8	1	104	40	109	55	1	0	4	1	0	0	6	5	2	2	1	0
17	Petnjica	487	305	395	266	23	13	42	13	27	13	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
18	Pljevlja	521	314	209	121	45	25	124	70	130	91	3	0	1	1	0	0	9	6	0	0	0	0
19	Plužine	27	10	10	2	1	0	8	5	7	3	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
20	Rožaje	1986	1324	1350	1011	21	7	378	158	207	133	3	0	13	8	0	0	14	7	0	0	0	0
21	Šavnik	10	3	3	1	1	0	5	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
22	Tivat	52	31	13	8	8	4	9	6	16	9	0	0	1	1	0	0	5	3	0	0	0	0
23	Tuzi	120	54	74	36	5	0	25	10	14	7	0	0	0	0	0	0	2	1	0	0	0	0
24	Ulcinj	65	24	24	10	9	4	18	6	13	4	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0
25	Žabljak	20	11	6	3	1	1	1	0	12	7	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
26	UKUPNO	9864	5758	4760	3077	544	277	2213	1022	2048	1238	21	2	88	43	0	0	182	95	7	4	1	0

Lica sa invaliditetom - Po opštinama, biroima rada i nivoima obrazovanja

(Tab. 47.)

Rb	Biro	Σ	Ž	I1	Ž	I2	Ž	II	Ž	III	Ž	IV1	Ž	IV2	Ž	V	Ž	VI	Ž	VII1	Ž	VII2	Ž	VIII	Ž
1	Andrijevića	456	239	23	16	197	116	11	1	108	43	115	63	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0
2	Berane	2251	1215	128	94	774	420	82	51	552	260	646	361	0	0	29	13	9	3	31	13	0	0	0	0
3	Budva	74	47	4	3	11	3	10	6	25	19	22	15	0	0	1	1	0	0	0	0	1	0	0	0
4	Bijelo Polje	934	515	93	61	330	195	78	40	241	109	159	97	7	1	10	6	6	3	10	3	0	0	0	0
5	Bar	340	214	33	27	108	67	27	16	76	40	81	57	1	0	7	2	2	2	4	2	1	1	0	0
6	Cetinje	70	33	2	1	32	13	6	0	8	4	16	10	0	0	2	2	1	1	3	2	0	0	0	0
7	Danilovgrad	90	53	3	3	30	13	11	10	17	7	28	19	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0
8	Zeta	86	41	4	3	21	14	15	4	24	7	22	13	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
9	Gusinje	141	90	25	17	74	50	1	0	19	8	20	14	0	0	1	0	0	0	1	1	0	0	0	0
10	H. Novi	101	43	1	0	15	9	18	5	34	12	23	13	0	0	3	1	4	2	3	1	0	0	0	0
11	Kolašin	81	49	1	1	41	21	4	3	15	8	18	15	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
12	Kotor	38	11	2	0	8	2	1	1	14	4	8	3	0	0	4	0	1	1	0	0	0	0	0	0
13	Mojkovac	238	138	14	14	80	54	14	10	88	32	36	26	0	0	1	1	1	0	4	1	0	0	0	0
14	Nikšić	404	249	11	8	80	51	38	21	112	66	133	89	1	0	4	2	4	2	19	9	2	1	0	0
15	Podgorica	716	419	50	30	160	91	106	54	166	94	185	120	3	0	6	4	12	8	28	18	0	0	0	0
16	Plav	556	326	138	117	183	105	8	1	104	40	109	55	1	0	4	1	0	0	6	5	2	2	1	0
17	Petnjica	487	305	83	67	312	199	23	13	42	13	27	13	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
18	Pljevlja	521	314	36	27	173	94	45	25	124	70	130	91	3	0	1	1	6	4	3	2	0	0	0	0
19	Plužine	27	10	4	1	6	1	1	0	8	5	7	3	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
20	Rožaje	1986	1324	390	357	960	654	21	7	378	158	207	133	3	0	13	8	3	0	11	7	0	0	0	0
21	Šavnik	10	3	0	0	3	1	1	0	5	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
22	Tivat	52	31	5	1	8	7	8	4	9	6	16	9	0	0	1	1	1	1	4	2	0	0	0	0
23	Tuzi	120	54	20	8	54	28	5	0	25	10	14	7	0	0	0	0	0	0	2	1	0	0	0	0
24	Ulcinj	65	24	7	1	17	9	9	4	18	6	13	4	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0
25	Žabljak	20	11	0	0	6	3	1	1	1	0	12	7	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
26	SUM	9864	5758	1077	857	3683	2220	544	277	2213	1022	2048	1238	21	2	88	43	50	27	132	68	7	4	1	0

Lica sa invaliditetom – prema vrstama statusa⁴

(Tab. 48.)

Rb	Biro rada	Σ ⁵	Ž	21	21Ž	22	22Ž	23	23Ž	25V	25Ž	26	26Ž	61	61Ž	62	62Ž	63	63Ž	64	64Ž
1	Andrijevića	457	240	0	0	1	0	1	0	1	1	7	1	0	0	0	0	0	0	447	238
2	Berane	2251	1215	0	0	0	0	35	5	0	0	34	13	0	0	3	1	8	5	2171	1191
3	Budva	74	47	1	0	0	0	2	0	0	0	3	2	0	0	0	0	0	0	68	45
4	Bijelo Polje	941	516	1	0	0	0	23	12	0	0	62	26	0	0	1	1	1	0	853	477
5	Bar	342	216	0	0	1	0	19	9	1	0	22	8	0	0	5	1	4	1	290	197
6	Cetinje	70	33	0	0	0	0	8	5	0	0	7	0	0	0	0	0	2	0	53	28
7	Danilovgrad	90	53	0	0	0	0	9	5	0	0	13	9	0	0	0	0	2	0	66	39
8	Zeta	86	41	1	0	0	0	6	1	0	0	22	7	0	0	0	0	1	0	56	33
9	Gusinje	141	90	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	1	0	139	89
10	H. Novi	101	43	0	0	0	0	8	0	0	0	10	4	0	0	0	0	0	0	83	39
11	Kolašin	82	50	0	0	0	0	12	6	0	0	6	6	0	0	0	0	0	0	64	38
12	Kotor	39	11	0	0	0	0	6	1	0	0	8	4	0	0	0	0	1	0	24	6
13	Mojkovac	243	140	0	0	1	0	30	9	1	1	6	3	0	0	1	0	4	2	200	125
14	Nikšić	404	249	2	0	2	0	32	7	0	0	25	12	0	0	7	2	8	3	328	225
15	Podgorica	723	421	3	0	2	0	54	18	1	1	156	71	0	0	16	8	12	3	479	320
16	Plav	556	326	0	0	0	0	2	1	0	0	15	2	0	0	0	0	3	3	536	320
17	Petnjica	487	305	0	0	0	0	1	0	0	0	5	1	0	0	0	0	0	0	481	304
18	Pljevlja	529	319	0	0	2	1	64	10	0	0	31	15	0	0	0	0	1	0	431	293
19	Plužine	28	11	0	0	0	0	2	1	0	0	1	1	0	0	0	0	1	1	24	8
20	Rožaje	1988	1326	1	0	0	0	17	2	1	0	24	7	0	0	1	0	5	4	1939	1313
21	Šavnik	10	3	0	0	0	0	2	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	7	3
22	Tivat	57	32	0	0	0	0	2	0	0	0	8	2	0	0	0	0	1	1	46	29
23	Tuzi	120	54	0	0	0	0	1	0	1	0	16	4	0	0	4	3	0	0	98	47
24	Ulcinj	65	24	0	0	0	0	2	0	1	0	16	5	0	0	1	0	0	0	45	19
25	Žabljak	20	11	0	0	0	0	2	0	0	0	2	1	0	0	0	0	0	0	16	10
26	UKUPNO	9904	5776	9	0	9	1	340	92	7	3	501	205	0	0	39	16	55	23	8944	5436

⁴ Lica sa Invaliditetom po vrstama invaliditeta 21 - RVI ratni vojni invalid, 22 - MVI mirnodopski vojni invalid, 23 - Invalid rada II i III kategorije (IR), 25 - CIR civilni invalid rata, 26 - KO kategorisana omladina, 61 -Korisnik djelimične invalidske penzije (KDIP), 62 - Lice sa posebnim obrazovnim potrebama – inkluzivno obrazovanje, 63 - Lice sa posebnim obrazovnim potrebama – specijalizovane škole, 64 - Lice sa invaliditetom po rješenju komisije za profesionalnu rehabilitaciju Zavoda.

⁵ Pojedina lica su kategorisana po dva osnova – vrste invaliditeta i u tabeli su prikazani oba puta

Lica sa invaliditetom po rješenju komisija za profesionalnu rehabilitaciju Zavoda – prema stepenu invalidnosti
(Tab. 49.)

Rb	Biro rada	Σ	Ž	20-49% Laki invaliditet	Ž	50-79% Umjereni invaliditet	Ž	80-100% Teški invaliditet	Ž
1	Andrijevića	447	238	329	173	91	52	27	13
2	Berane	2170	1191	1604	869	459	246	107	76
3	Budva	68	45	34	26	25	13	9	6
4	Bijelo Polje	853	477	545	324	277	139	31	14
5	Bar	290	197	167	116	94	66	29	15
6	Cetinje	53	28	32	21	18	6	3	1
7	Danilovgrad	66	39	38	21	21	14	7	4
8	Zeta	56	33	30	18	15	9	11	6
9	Gusinje	139	89	101	69	30	16	8	4
10	H. Novi	83	39	47	26	32	10	4	3
11	Kolašin	64	38	48	29	15	9	1	0
12	Kotor	24	6	14	4	8	2	2	0
13	Mojkovac	199	124	126	82	58	37	15	5
14	Nikšić	328	225	106	84	218	138	4	3
15	Podgorica	479	320	276	194	149	101	54	25
16	Plav	536	320	384	229	119	69	33	22
17	Petnjica	481	304	394	248	67	47	20	9
18	Pljevlja	431	293	251	178	127	85	53	30
19	Plužine	24	8	7	3	17	5	0	0
20	Rožaje	1939	1313	1330	943	517	325	92	45
21	Šavnik	7	3	2	1	5	2	0	0
22	Tivat	46	29	23	19	22	9	1	1
23	Tuzi	98	47	53	26	33	15	12	6
24	Ulcinj	45	19	23	10	16	8	6	1
25	Žabljak	16	10	12	8	3	1	1	1
26	UKUPNO	8944	5436	5976	3721	2436	1424	530	290

Lica sa invaliditetom po godinama starosti

(Tab. 50.)

Opština	Godine starosti																			
	15-19	Ž	20-24	Ž	25-29	Ž	30-34	Ž	35-39	Ž	40-44	Ž	45-49	Ž	50-54	Ž	55-60	Ž	>60	ž
Andrijevića	0	0	3	0	6	3	19	9	27	12	31	22	59	32	57	32	115	56	139	73
Berane	0	0	19	11	56	30	70	35	126	59	205	114	282	159	404	224	547	269	542	314
Budva	0	0	0	0	3	2	3	1	8	4	5	4	12	8	13	9	14	10	16	9
Bijelo Polje	3	0	17	4	18	4	32	14	44	21	79	47	121	71	145	89	240	130	235	135
Bar	3	1	9	4	14	7	16	6	15	9	30	14	47	32	52	36	71	52	83	53
Cetinje	0	0	1	0	4	2	7	2	0	0	5	2	11	3	15	8	15	8	12	8
Danilovgrad	0	0	2	0	10	6	8	5	5	3	7	7	12	6	11	9	18	7	17	10
Zeta	1	0	4	0	8	1	9	5	10	3	9	6	5	3	15	9	14	6	11	8
Gusinje	0	0	3	1	3	1	4	1	6	2	7	5	14	10	30	24	31	20	43	26
H. Novi	1	0	4	2	6	2	4	2	4	1	16	8	17	7	11	3	20	8	18	10
Kolašin	0	0	0	0	0	0	2	2	5	1	6	5	7	4	13	9	26	17	22	11
Kotor	0	0	0	0	2	1	3	1	8	1	6	0	5	3	5	3	6	2	3	0
Mojkovac	0	0	2	0	8	4	10	8	8	4	13	7	28	13	35	16	53	30	81	56
Nikšić	2	1	8	2	14	6	20	4	25	18	55	39	74	50	70	48	79	44	57	37
Podgorica	2	0	26	10	50	24	48	28	49	34	84	47	88	41	111	74	117	70	141	91
Plav	0	0	5	2	11	5	27	15	34	16	42	24	56	37	98	59	112	61	171	107
Petnjica	0	0	2	1	5	2	11	7	21	12	33	25	61	42	94	62	116	62	144	92
Pljevlja	1	1	5	2	13	9	17	5	28	15	48	32	61	39	81	53	106	59	161	99
Plužine	0	0	1	0	1	1	2	1	0	0	3	2	3	2	3	2	4	2	10	0
Rožaje	5	3	16	7	60	35	82	56	131	94	213	153	276	189	356	228	373	234	474	325
Šavnik	0	0	0	0	1	1	1	0	0	0	2	1	1	0	0	0	0	0	5	1
Tivat	0	0	2	1	4	1	6	3	3	1	5	4	3	3	10	5	11	8	8	5
Tuzi	1	1	4	1	8	4	6	3	6	4	12	6	14	9	20	7	21	8	28	11
Ulcinj	0	0	2	0	3	0	7	3	7	3	7	2	9	2	6	4	12	7	12	3
Žabljak	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	2	2	3	3	4	3	2	1	8	2
UKUPNO	19	7	135	48	308	151	415	216	570	317	925	578	1269	768	1659	1016	2123	1171	2441	1486

**Novoprijavljeni
po opštinama, biroima rada, polu i stepenima obrazovanja⁶**

(Tab. 51.)

Opština	Σ	Ž	I	Ž	II	Ž	III	Ž	IV	Ž	V	Ž	VI-1	Ž	VI-2	Ž	VII-1	Ž	VII-2	Ž	VIII	Ž
Andrijevića	199	89	33	16	2	2	22	6	111	51	0	0	0	0	0	0	31	14	0	0	0	0
Berane	1753	909	385	189	14	8	259	106	689	349	1	0	14	6	0	0	376	240	15	11	0	0
Budva	646	416	100	67	8	6	85	53	209	127	1	0	16	8	0	0	218	151	9	4	0	0
Bijelo Polje	2482	1342	509	282	30	18	501	186	774	457	5	0	20	8	1	1	618	373	24	17	0	0
Bar	1548	991	325	198	31	22	184	95	426	272	2	0	36	22	0	0	530	373	14	9	0	0
Cetinje	526	312	102	56	12	9	60	28	167	96	0	0	5	2	0	0	168	117	12	4	0	0
Danilovgrad	932	532	182	105	20	14	231	106	318	182	3	0	3	1	0	0	169	119	6	5	0	0
Zeta	775	417	177	110	19	13	141	51	285	146	5	0	6	3	0	0	140	92	1	1	1	1
Gusinje	136	72	32	17	0	0	13	6	44	21	0	0	0	0	0	0	44	26	3	2	0	0
H. Novi	744	494	101	68	30	19	130	66	187	130	2	1	28	16	0	0	254	183	12	11	0	0
Kolašin	356	162	66	24	4	1	81	35	129	51	2	0	5	2	0	0	66	46	3	3	0	0
Kotor	451	302	49	26	7	3	59	28	141	104	0	0	7	2	0	0	182	136	6	3	0	0
Mojkovac	431	214	59	27	1	1	122	52	150	65	4	3	7	4	0	0	85	61	2	1	1	0
Nikšić	4074	2205	557	284	69	37	797	307	1352	738	8	3	41	24	0	0	1197	773	52	39	1	0
Podgorica	7367	4346	1544	857	88	65	898	441	2271	1298	30	5	85	53	1	1	2336	1551	107	70	7	5
Plav	345	171	81	47	0	0	45	16	120	56	0	0	1	0	1	0	91	48	6	4	0	0
Petnjica	157	75	62	41	0	0	25	5	55	24	0	0	1	0	0	0	14	5	0	0	0	0
Pljevlja	1571	858	249	126	27	10	369	145	583	344	4	0	15	10	0	0	316	218	8	5	0	0
Plužine	120	51	12	6	1	1	34	11	41	14	0	0	2	1	0	0	30	18	0	0	0	0
Rožaje	1445	762	558	334	3	2	187	71	341	168	7	2	11	6	0	0	321	166	17	13	0	0
Šavnik	55	22	11	5	1	1	9	4	23	8	0	0	0	0	0	0	11	4	0	0	0	0
Tivat	522	332	78	50	17	14	77	39	153	91	1	0	17	8	2	2	163	120	13	8	1	0
Tuzi	603	367	215	133	6	5	49	20	187	116	1	0	2	0	1	0	123	80	19	13	0	0
Ulcinj	884	535	217	157	14	7	96	44	172	108	3	1	4	1	0	0	348	199	30	18	0	0
Žabljak	112	50	6	4	0	0	14	5	42	17	0	0	0	0	0	0	49	23	1	1	0	0
UKUPNO	28234	16026	5710	3229	404	258	4488	1926	8970	5033	79	15	326	177	6	4	7880	5136	360	242	11	6

⁶ Izvještaj prikazuje sva novoprijavljena lica, pa i ona kada nezaposleno lice prelazi iz jednog u drugi biro rada

Novoprijavljeni
- prema stepenima stručne spreme -

(Tab. 52.)

	Ukupno	Ž	I	Ž	II	Ž	III	Ž	IV	Ž	V	Ž	VI-1	Ž	VI-2	Ž	VII-1	Ž	VII-2	Ž	VIII	Ž
Prvi put, nema zapošljavanja	4017	2202	804	502	2	2	438	159	1206	588	10	3	11	7	1	1	1488	900	55	40	2	0
Prvi put, ima zapošljavanja	1644	972	246	141	2	1	133	51	483	268	4	1	18	6	0	0	739	493	19	11	0	0
Nije prvi put, nema zapošljavanja	5478	3372	2125	1379	66	49	635	319	1261	729	7	1	28	15	0	0	1277	828	79	52	0	0
Nije prvi put, ima zapošljavanja	17095	9480	2535	1207	334	206	3282	1397	6020	3448	58	10	269	149	5	3	4376	2915	207	139	9	6
UKUPNO:	28234	16026	5710	3229	404	258	4488	1926	8970	5033	79	15	326	177	6	4	7880	5136	360	242	11	6

Novoprijavljeni⁷
- prema razlogu prestanka radnog odnosa -

(Tab. 53.)

Razlog prestanka radnog odnosa	Σ	Ž	I	Ž	II	Ž	III	Ž	IV	Ž	V	Ž	VI-1	Ž	VI-2	Ž	VII-1	Ž	VII-2	Ž	VIII	Ž
01 Izrečena mera prestanka radnog odnosa zbog povrede radnih dužnosti i obaveza	42	12	8	1	1	1	7	2	17	5	0	0	1	0	0	0	7	3	1	0	0	0
02 Pismena izjava zaposlenog da želi da raskine radni odnos (otkaz ugovora o radu)	492	262	82	29	12	8	115	61	173	96	1	1	8	5	0	0	100	61	1	1	0	0
03 Zaključivanje sporazuma s poslodavcem o prestanku radnog odnosa	832	478	125	61	12	6	128	60	273	160	3	1	9	5	0	0	273	179	9	6	0	0
05 Ako zaposleni ne pokaže potrebna znanja i sposobnosti, a nema radnog mesta na koje može biti raspoređen	3	3	1	1	0	0	0	0	2	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
08 Pripravnik nije položio stručni ispit	1	1	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
09 Neopravdani izostanak s posla 5 radnih dana uzastopno	5	3	1	0	0	0	0	0	3	2	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0
10 Neopravdani izostanak s posla 7 radnih dana sa prekidima u toku 3 meseca	3	1	1	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0
13 Odbijanje raspoređivanja na drugo radno mesto na koje je zaposleni raspoređen zbog potreba procesa rada	5	2	2	0	0	0	2	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
14 Odbijanje raspoređivanja iz jednog u drugo mesto rada, kod istog poslodavca	3	2	1	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0

⁷ Izveštaj prikazuje sva novoprijavljena lica, osim lica koja prelaze iz jednog u drugi biro rada

18 Odbijanje zaposlenog za čijim je radom prestala potreba da bude raspoređen na drugo odgovarajuće radno mjesto sa punim radnim vremenom, kod istog poslodavca	2	1	0	0	0	0	1	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
20 Odbijanje zaposlenog za čijim je radom prestala potreba da se radno angažuje na obavljanju poslova koji odgovaraju njegovoj stručnoj spremi, odnosno radnoj sposobnosti	2	1	0	0	0	0	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
21 Odbijanje zaposlenog za čijim je radom prestala potreba da se stručno osposobi, prekvalifikuje ili dokvalifikuje za drugo odgovarajuće radno mjesto sa punim radnim vremenom, kod istog ili drugog poslodavca	1	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
22 Isplaćena jednokratna novčana naknada zaposlenom za čijim je radom prestala potreba	21	12	5	2	1	0	2	0	10	7	0	0	0	0	0	0	3	3	0	0	0	0	0
23 Isplaćena otpremnina zaposlenom za čijim je radom prestala potreba	842	344	120	41	19	10	234	57	322	145	5	0	24	12	1	1	112	74	5	4	0	0	0
24 Organizovanje, odnosno učešće u štrajku koji nije organizovan u skladu sa Zakonom o štrajku	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
25 Navršениh 65 godina života i 15 godina staža osiguranja	1	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
30 Isteška rada na određeno vreme u svojstvu pripravnika	59	34	1	1	0	0	7	1	20	12	0	0	6	3	0	0	24	17	1	0	0	0	0
31 Stecaj preduzeca	300	140	45	9	8	5	68	21	129	75	0	0	9	5	0	0	39	24	2	1	0	0	0
32 Likvidacija preduzeca	123	71	16	10	4	3	31	14	42	25	1	0	4	2	0	0	24	16	1	1	0	0	0
33 Prestanak rada poslodavca	160	89	21	12	6	3	39	18	66	36	1	1	4	2	0	0	22	16	1	1	0	0	0
34 Ako se zaposleni ne vrati na rad u roku od 30 dana od dana povratka sa rada iz inostranstva, vojske ili po prestanku funkcije	3	1	0	0	0	0	0	0	2	1	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0
35 Isteška rada na određeno vreme	10983	6272	1791	939	207	125	1993	865	3677	2181	29	2	148	84	3	1	3000	1983	130	88	5	4	4
36 Isteška radnog angažovanja nezaposlenog lica	197	110	26	15	5	3	29	13	59	31	1	0	2	1	0	0	72	45	3	2	0	0	0
38 Zbog zdravstvenog stanja zaposlenog ili članova njegove porodice	3	1	0	0	0	0	3	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
40 Zbog prestanka rada ostvarenog po drugom osnovu	15	9	3	2	1	0	3	2	4	3	0	0	0	0	0	0	4	2	0	0	0	0	0
42 Ostali razlozi utvrđeni zakonom ili kolektivnim ugovorom	541	280	108	42	12	6	109	46	189	103	1	0	10	4	0	0	106	75	5	3	1	1	1
UKUPNO 1. sa stažom	14640	8132	2359	1168	288	170	2772	1163	4994	2887	42	5	226	124	4	2	3790	2501	159	107	6	5	5
UKUPNO 2. bez staža	13500	7811	3329	2043	115	87	1709	758	3942	2112	37	10	100	53	2	2	4063	2613	198	132	5	1	1
UKUPNO SVEGA=	28140	15943	5688	3211	403	257	4481	1921	8936	4999	79	15	326	177	6	4	7853	5114	357	239	11	6	6

Novoprijavljeni
– prema starosnim grupama –

(Tab. 54.)

	Starosna grupa	Ukupno	I	II	III	IV	V	VI-1	VI-2	VII-1	VII-2	VIII
Rb	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	Do 18 godina	88	87	0	1	0	0	0	0	0	0	0
2	Žena	39	38	0	1	0	0	0	0	0	0	0
3	Od 18 do 25 godina	5868	912	3	768	2254	13	6	1	1860	50	1
4	Žena	3237	531	3	287	1115	4	3	1	1249	44	0
5	Preko 25 do 30 godina	5166	609	8	285	1453	6	4	1	2672	128	0
6	Žena	3149	390	6	133	817	4	2	0	1725	72	0
7	Preko 30 do 35 godina	3676	608	9	433	1152	1	3	2	1389	77	2
8	Žena	2223	395	7	198	668	0	2	1	894	56	2
9	Preko 35 do 40 godina	3365	652	38	677	989	7	45	1	908	48	0
10	Žena	2036	387	24	325	623	1	26	1	617	32	0
11	Preko 40 do 45 godina	2920	769	65	694	804	12	74	1	475	23	3
12	Žena	1651	427	42	313	479	2	54	1	311	20	2
13	Preko 45 do 50 godina	2383	654	69	570	794	15	44	0	224	12	1
14	Žena	1295	338	49	256	463	2	27	0	154	6	0
15	Preko 50 do 55 godina	1998	578	87	487	622	6	56	0	154	7	1
16	Žena	1070	299	54	215	375	1	28	0	95	2	1
17	Preko 55 do 60 godina	1717	477	84	420	563	12	55	0	95	8	3
18	Žena	819	239	50	147	309	1	21	0	46	5	1
19	Preko 60 godina	959	342	40	146	305	7	39	0	76	4	0
20	Žena	424	167	22	46	150	0	14	0	23	2	0
21	UKUPNO	28140	5688	403	4481	8936	79	326	6	7853	357	11
22	UKUPNO Žena	15943	3211	257	1921	4999	15	177	4	5114	239	6

Prestanak vođenja evidencije o nezaposlenim licima prema opštinama i stepenima stručne spreme

(Tab. 55.)

Opština	Σ	Ž	I	Ž	II	Ž	III	Ž	IV	Ž	V	Ž	VI-1	Ž	VI-2	Ž	VII-1	Ž	VII-2	Ž	VIII	Ž
Andrijeвица	295	183	75	52	3	3	63	42	120	67	0	0	3	1	0	0	30	18	1	0	0	0
Berane	2437	1426	632	386	41	37	430	245	879	478	5	2	17	9	0	0	416	257	16	12	1	0
Budva	812	519	134	91	14	10	105	64	268	160	1	0	19	12	1	0	254	173	15	9	1	0
Bijelo Polje	3243	2027	849	611	79	66	681	361	921	560	10	3	22	9	1	1	660	406	20	10	0	0
Bar	2276	1488	500	344	59	42	303	163	666	421	5	3	48	35	0	0	676	466	19	14	0	0
Cetinje	693	435	162	102	22	17	78	41	220	134	0	0	9	4	0	0	193	131	9	6	0	0
Danilovgrad	1288	775	283	181	32	24	297	151	469	285	4	0	3	2	0	0	195	128	5	4	0	0
Zeta	1038	606	249	162	31	23	200	102	384	214	8	0	12	7	0	0	152	97	1	0	1	1
Gusinja	192	123	75	66	0	0	15	8	57	26	0	0	2	2	0	0	41	19	2	2	0	0
Herceg Novi	1055	668	139	99	54	35	201	97	299	196	3	1	44	29	0	0	299	202	16	9	0	0
Kolašin	488	278	142	100	11	9	112	55	150	66	3	0	2	2	0	0	66	44	2	2	0	0
Kotor	598	399	66	35	18	12	89	40	180	124	0	0	17	9	0	0	216	170	11	8	1	1
Mojkovac	624	362	104	65	12	9	175	94	199	108	5	4	6	4	0	0	121	77	1	1	1	0
Nikšić	5159	3009	746	446	146	107	1078	527	1725	987	9	1	57	41	0	0	1347	860	50	40	1	0
Podgorica	9716	5869	2156	1313	204	166	1259	657	3062	1784	37	5	110	68	2	1	2752	1792	128	79	6	4
Plav	412	314	186	170	5	4	46	32	90	64	1	1	2	1	0	0	76	39	6	3	0	0
Petnjica	326	215	208	171	2	1	27	5	59	27	0	0	1	0	0	0	29	11	0	0	0	0
Pljevlja	2094	1182	409	238	53	32	484	207	792	478	2	0	19	13	1	0	323	208	11	6	0	0
Plužine	157	79	17	10	3	3	48	24	53	22	0	0	1	1	0	0	35	19	0	0	0	0
Rožaje	1697	1074	742	557	1	1	221	133	359	198	5	2	12	7	0	0	340	168	17	8	0	0
Šavnik	85	45	21	16	1	1	15	9	31	10	0	0	0	0	0	0	17	9	0	0	0	0
Tivat	816	480	148	82	30	25	145	69	231	131	7	1	20	10	2	2	216	149	16	11	1	0
Tuzi	858	565	380	267	14	11	86	50	250	161	0	0	6	2	1	0	107	65	14	9	0	0
Ulcinj	1192	741	315	226	22	15	158	90	269	164	6	2	14	6	0	0	376	220	32	18	0	0
Žabljak	115	65	4	4	0	0	14	7	46	24	0	0	0	0	0	0	50	29	1	1	0	0
UKUPNO=	37666	22927	8742	5794	857	653	6330	3273	11779	6889	111	25	446	274	8	4	8987	5757	393	252	13	6

Prestanak vođenja evidencije o nezaposlenim licima prema opštinama i nivoima obrazovanja

(Tab. 56.)

Opština	Σ	Ž	I1	Ž	I2	Ž	II	Ž	III	Ž	IV1	Ž	IV2	Ž	V	Ž	VI	Ž	VII1	Ž	VII2	Ž	VIII	Ž
Andrijevića	295	183	1	0	74	52	3	3	63	42	120	67	0	0	3	1	12	7	18	11	1	0	0	0
Berane	2437	1426	151	75	481	311	41	37	430	245	879	478	1	0	21	11	130	77	286	180	16	12	1	0
Budva	812	519	71	52	63	39	14	10	105	64	268	160	1	0	20	12	84	51	170	122	15	9	1	0
Bijelo Polje	3243	2027	165	113	684	498	79	66	681	361	921	560	9	2	24	11	235	131	425	275	20	10	0	0
Bar	2276	1488	198	139	302	205	59	42	303	163	666	421	5	3	48	35	356	240	320	226	19	14	0	0
Cetinje	693	435	9	5	153	97	22	17	78	41	220	134	0	0	9	4	84	53	109	78	9	6	0	0
Danilovgrad	1288	775	34	20	249	161	32	24	297	151	469	285	4	0	3	2	75	48	120	80	5	4	0	0
Zeta	1038	606	40	30	209	132	31	23	200	102	384	214	8	0	12	7	73	49	79	48	1	0	1	1
Gusinja	192	123	21	17	54	49	0	0	15	8	57	26	0	0	2	2	20	8	21	11	2	2	0	0
H. Novi	1055	668	38	31	101	68	54	35	201	97	299	196	3	1	44	29	128	84	171	118	16	9	0	0
Kolašin	488	278	6	4	136	96	11	9	112	55	150	66	3	0	2	2	23	13	43	31	2	2	0	0
Kotor	598	399	33	15	33	20	18	12	89	40	180	124	0	0	17	9	96	75	120	95	11	8	1	1
Mojkovac	624	362	10	7	94	58	12	9	175	94	199	108	2	1	9	7	48	32	73	45	1	1	1	0
Nikšić	5159	3009	155	95	591	351	146	107	1078	527	1725	987	9	1	57	41	460	255	887	605	50	40	1	0
Podgorica	9716	5869	907	555	1249	758	204	166	1259	657	3062	1784	32	4	117	70	1103	690	1649	1102	128	79	6	4
Plav	412	314	56	50	130	120	5	4	46	32	90	64	1	1	2	1	21	12	55	27	6	3	0	0
Petnjica	326	215	34	28	174	143	2	1	27	5	59	27	0	0	1	0	9	4	20	7	0	0	0	0
Pljevlja	2094	1182	83	51	326	187	53	32	484	207	792	478	2	0	20	13	117	67	206	141	11	6	0	0
Plužine	157	79	5	4	12	6	3	3	48	24	53	22	0	0	1	1	12	6	23	13	0	0	0	0
Rožaje	1697	1074	185	148	557	409	1	1	221	133	359	198	3	2	14	7	83	36	257	132	17	8	0	0
Šavnik	85	45	3	3	18	13	1	1	15	9	31	10	0	0	0	0	9	4	8	5	0	0	0	0
Tivat	816	480	68	38	80	44	30	25	145	69	231	131	6	0	23	13	75	44	141	105	16	11	1	0
Tuzi	858	565	72	54	308	213	14	11	86	50	250	161	0	0	7	2	61	37	46	28	14	9	0	0
Ulcinj	1192	741	75	54	240	172	22	15	158	90	269	164	5	2	15	6	241	136	135	84	32	18	0	0
Žabljak	115	65	0	0	4	4	0	0	14	7	46	24	0	0	0	0	15	10	35	19	1	1	0	0
UKUPNO=	37666	22927	2420	1588	6322	4206	857	653	6330	3273	11779	6889	94	17	471	286	3570	2169	5417	3588	393	252	13	6

Oglašena slobodna radna mjesta

– po opštinama i biroima rada –

(Tab. 57.)

Rb	Opština	1.1 – 31.12. 2021. g.		1.1 – 31.12. 2022. g.		Nom. razlika (5-3)	Indeks (5:3)
		Broj prijava o SRM	Broj SRM	Broj prijava o SRM	Broj SRM		
		2	3	4	5		
1	2	3	4	5	6	7	
1	Andrijevica	111	121	146	153	32	126.45
2	Bar	1425	2366	1532	2533	167	107.06
3	Berane	324	505	416	541	36	107.13
4	Bijelo Polje	666	1076	766	1027	-49	95.45
5	Budva	994	2439	1187	2847	408	116.73
6	Cetinje	275	418	318	430	12	102.87
7	Danilovgrad	264	442	338	494	52	111.76
8	Zeta	123	138	149	202	64	146.38
9	Gusinje	99	118	77	94	-24	79.66
10	Herceg Novi	1780	2715	2542	3629	914	133.66
11	Kolašin	217	296	255	339	43	114.53
12	Kotor	720	1097	1007	1747	650	159.25
13	Mojkovac	173	236	161	194	-42	82.20
14	Nikšić	749	1177	952	1356	179	115.21
15	Petnjica	74	100	98	104	4	104.00
16	Plav	132	182	181	238	56	130.77
17	Pljevlja	853	1223	772	1069	-154	87.41
18	Plužine	51	58	92	112	54	193.10
19	Podgorica	3953	6574	5106	7966	1392	121.17
20	Rožaje	157	195	288	331	136	169.74
21	Šavnik	53	57	41	48	-9	84.21
22	Tivat	959	1400	596	1179	-221	84.21
23	Tuzi	148	203	248	302	99	148.77
24	Ulcinj	360	846	448	930	84	109.93
25	Žabljak	111	137	102	132	-5	96.35
26	Crna Gora	14771	24119	17818	27997	3878	116.08

Oglašena slobodna radna mjesta
- po opštinama, biroima rada i stepenima obrazovanja -

(Tab. 58.)

Opština	Ukupno	I	II	III	IV	V	VI1	VI2	VII1	VII2	VIII
Andrijevića	153	24	4	4	63	0	1	0	57	0	0
Bar	2533	577	146	600	721	3	30	0	444	10	0
Berane	541	57	2	53	92	11	8	0	313	5	0
Bijelo Polje	1027	213	3	150	179	7	70	0	404	1	0
Budva	2847	698	232	673	751	31	85	0	372	2	3
Cetinje	430	68	0	45	93	0	10	0	200	13	1
Danilovgrad	494	105	1	165	104	0	23	0	96	0	0
Zeta	202	56	1	30	44	1	2	0	68	0	0
Gusinje	94	9	0	6	16	0	3	0	60	0	0
Herceg Novi	3629	506	869	784	961	32	93	1	369	12	0
Kolašin	339	69	5	82	43	0	30	0	110	0	0
Kotor	1747	410	45	540	252	8	49	0	422	14	7
Mojkovac	194	15	0	22	38	2	26	0	89	2	0
Nikšić	1356	123	11	264	289	5	47	0	580	14	21
Petnjica	104	7	0	10	2	0	11	0	74	0	0
Plav	238	55	0	7	15	0	13	0	147	0	0
Pljavija	1069	130	2	305	248	5	57	0	316	6	0
Plužine	112	22	0	9	19	0	1	0	61	0	0
Podgorica	7966	1039	91	1701	2011	25	204	0	2716	114	65
Rožaje	331	19	0	40	50	4	12	0	203	3	0
Šavnik	48	5	0	8	10	0	3	0	22	0	0
Tivat	1179	261	26	268	341	8	47	0	215	0	0
Tuzi	302	66	0	19	42	0	3	0	172	0	0
Ulcinj	930	197	128	192	161	1	24	0	227	0	0
Žabljak	132	25	0	30	29	0	2	0	45	1	0
Crna Gora	27997	4756	1566	6007	6594	143	854	1	7782	197	97

Oglašena slobodna radna mjesta

- po opštinama, biroima rada i nivoima i podnivoima obrazovanja -

(Tab. 59.)

	Nivo	I					II	III	IV		V			VI	VII				VIII	
	Podnivo	I-1			I-2			IV-1	IV-2					VII-1		VII-2				
Opština	Ukupno	111	112	113	114	121	201	301	411	421	501	502	503	601	711	712	713	721	722	801
Andrijevica	153	0	0	0	0	24	4	4	63	0	1	0	0	0	0	57	0	0	0	0
Bar	2533	143	0	0	0	434	146	600	721	3	30	0	0	22	8	393	21	10	0	0
Berane	541	5	0	0	0	52	2	53	92	8	8	0	3	11	1	296	5	5	0	0
Bijelo Polje	1027	1	0	0	0	212	3	150	179	5	70	0	2	3	2	389	10	1	0	0
Budva	2847	539	0	0	0	159	232	673	751	31	85	0	0	3	1	363	5	2	0	3
Cetinje	430	0	0	0	0	68	0	45	93	0	10	0	0	3	2	185	10	13	0	1
Danilovgrad	494	41	0	0	0	64	1	165	104	0	23	0	0	1	1	92	2	0	0	0
Zeta	202	8	0	0	0	48	1	30	44	1	2	0	0	3	0	59	6	0	0	0
Gusinje	94	9	0	0	0	0	0	6	16	0	3	0	0	0	0	59	1	0	0	0
Herceg Novi	3629	28	0	0	0	478	869	784	961	32	93	1	0	35	4	318	12	12	0	0
Kolašin	339	19	0	0	0	50	5	82	43	0	30	0	0	0	0	108	2	0	0	0
Kotor	1747	63	0	0	0	347	45	540	252	8	49	0	0	3	1	407	11	13	1	7
Mojkovac	194	3	0	1	0	11	0	22	38	2	26	0	0	0	0	87	2	2	0	0
Nikšić	1356	22	0	0	0	101	11	264	289	5	47	0	0	0	1	553	26	14	0	21
Petnjica	104	0	0	0	0	7	0	10	2	0	11	0	0	0	0	72	2	0	0	0
Plav	238	52	0	0	0	3	0	7	15	0	13	0	0	2	0	145	0	0	0	0
Pljavlja	1069	6	0	0	0	124	2	305	248	5	57	0	0	10	0	280	26	6	0	0
Plužine	112	0	0	0	0	22	0	9	19	0	1	0	0	1	0	58	2	0	0	0
Podgorica	7966	1	0	1	0	1037	91	1701	2011	7	204	0	18	150	35	2333	198	103	11	65
Rožaje	331	0	0	0	0	19	0	40	50	4	12	0	0	14	0	166	23	3	0	0
Šavnik	48	0	0	0	0	5	0	8	10	0	3	0	0	0	1	19	2	0	0	0
Tivat	1179	16	0	0	15	230	26	268	341	8	47	0	0	1	1	207	6	0	0	0
Tuzi	302	13	0	0	0	53	0	19	42	0	3	0	0	5	9	151	7	0	0	0
Ulcinj	930	7	0	0	0	190	128	192	161	1	24	0	0	6	7	205	9	0	0	0
Žabljak	132	0	0	0	0	25	0	30	29	0	2	0	0	0	0	44	1	1	0	0
Crna Gora	27997	976	0	2	15	3763	1566	6007	6594	120	854	1	23	273	74	7046	389	185	12	97

Oglašena slobodna radna mjesta
– po djelatnostima i vrsti radnog odnosa –

(Tab. 60.)

Djelatnost	Ukupno:	Novootvoreno	Upraznjeno	Neodređeno	Određeno	Pripravnik	Privremeni poslovi	Sezonski poslovi	Ostalo
A.Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	268	226	42	9	76	0	0	183	0
B.Rudarstvo	116	7	109	7	109	0	0	0	0
C.Prerađivačka industrija	851	402	449	85	687	2	0	75	2
D.Snabdijevanje električnom energijom, gasom, parom i klimatizacija	203	121	82	59	130	12	0	0	2
E.Snabdijevanje vodom; upravljanje otpadnim vodama, kontrolisanje procesa uklanjanja otpada i slične aktivnosti	382	74	308	137	223	1	0	1	20
F.Građevinarstvo	1607	795	812	97	1346	8	0	99	57
G.Trgovina na veliko i trgovina na malo; popravka motornih vozila i motocikala	3453	1268	2185	315	2726	5	19	377	11
H.Saobraćaj i skladištenje	1205	403	802	104	748	69	20	249	15
I.Usluge smještaja i ishrane	5199	2429	2770	212	2014	1	3	2964	5
J.Informisanje i komunikacije	546	292	254	105	427	4	1	5	4
K.Finansijske djelatnosti i djelatnost osiguranja	304	51	253	100	193	0	0	1	10
L.Poslovanje nekretninama	253	148	105	20	132	0	4	96	1
M.Stručne, naučne, inovacione i tehničke djelatnosti	930	627	303	147	719	8	5	18	33
N.Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	1913	1251	662	70	1626	2	1	206	8
O.Državna uprava i odbrana; Obavezno socijalno osiguranje	1724	142	1582	1045	549	92	0	1	37
P.Obrazovanje	6129	410	5719	704	4981	0	0	0	444
Q.Zdravstvena i socijalna zaštita	1936	329	1607	531	1259	9	4	9	124
R.Umjetnost, zabava i rekreacija	419	155	264	172	186	2	1	50	8
S.Ostale uslužne djelatnosti	549	408	141	66	435	0	1	5	42
T.Djelatnost domaćinstva kao poslodavca; Djelatnost domaćinstava koja proizvode robu i usluge za sopstvene potrebe	7	7	0	7	0	0	0	0	0
U.Djelatnost eksteritorijalnih organizacija i tijela	3	0	3	0	3	0	0	0	0
UKUPNO CRNA GORA=	27997	9545	18452	3992	18569	215	59	4339	823

Zapošljavanje prema opštinama, biroima rada i stepenima stručne spreme
- prema podacima Poreske uprave, lica sa evidencije Zavoda -

(Tab. 61.)

Biro rada	I	Ž	II	Ž	III	Ž	IV	Ž	V	Ž	VI1	Ž	VI2	Ž	VII1	Ž	VII2	Ž	VIII	Ž	Ukupno	Žene
Andrijevića	20	9	0	0	16	5	52	20	0	0	1	0	0	0	19	12	0	0	0	0	108	46
Bar	166	99	23	18	148	61	410	246	3	2	16	10	0	0	333	245	6	4	0	0	1105	685
Berane	77	35	3	2	113	48	311	155	0	0	9	4	0	0	247	171	11	7	2	0	773	422
Bijelo polje	157	80	12	5	227	103	391	227	5	1	15	6	0	0	405	308	14	8	0	0	1226	738
Budva	189	109	16	12	293	120	592	328	3	0	19	12	1	0	276	179	19	16	2	0	1410	776
Cetinje	36	19	18	7	39	27	111	71	0	0	5	3	0	0	110	83	9	6	0	0	328	216
Danilovgrad	45	26	7	6	55	27	135	73	3	0	1	1	0	0	96	75	4	3	0	0	346	211
Gusinje	7	3	0	0	10	5	29	10	1	0	0	0	0	0	20	9	1	1	0	0	68	28
Herceg novi	78	47	23	15	133	57	231	144	1	1	18	12	0	0	188	121	14	6	0	0	686	403
Kolašin	46	22	2	1	64	28	108	45	3	0	3	1	0	0	44	28	3	1	0	0	273	126
Kotor	40	24	4	3	65	17	134	70	1	0	6	3	0	0	136	97	10	7	1	1	397	222
Mojkovac	13	7	1	0	58	30	94	45	1	1	2	2	0	0	75	52	4	4	0	0	248	141
Nikšić	115	54	19	17	290	124	584	305	5	1	21	14	1	0	579	411	35	27	1	1	1650	954
Petnjica	7	3	0	0	3	1	9	1	0	0	0	0	0	0	30	17	1	1	0	0	50	23
Plav	42	28	0	0	24	10	80	43	2	0	7	1	0	0	56	31	5	3	0	0	216	116
Pljevlja	97	45	9	3	239	74	412	224	2	0	9	8	0	0	194	114	6	2	0	0	968	470
Plužine	2	2	0	0	22	12	26	7	0	0	1	0	0	0	26	15	1	1	0	0	78	37
Podgorica	428	231	56	43	590	272	1670	893	18	5	58	40	1	1	1730	1232	101	60	8	4	4660	2781
Rožaje	88	40	0	0	65	21	172	75	1	1	8	2	0	0	244	145	25	15	0	0	603	299
Šavnik	4	2	1	1	8	4	15	3	0	0	0	0	0	0	21	15	0	0	2	0	51	25
Tivat	48	19	10	8	82	31	161	76	4	1	10	7	0	0	141	90	10	7	0	0	466	239
Tuzi	34	12	3	1	5	2	45	25	1	0	1	1	1	0	36	29	5	4	0	0	131	74
Ulcinj	149	94	13	7	94	45	198	103	2	1	7	1	0	0	216	137	23	14	0	0	702	402
Žabljak	11	9	0	0	17	12	45	24	0	0	0	0	0	0	33	17	0	0	0	0	106	62
Ukupno	1899	1019	220	149	2660	1136	6015	3213	56	14	217	128	4	1	5255	3633	307	197	16	6	16649	9496

Zapošljavanje prema opštinama, biroima rada i nivoima kvalifikacija

- prema podacima Uprave prihoda i carina, lica sa evidencije Zavoda -

(Tab. 62.)

Biro rada	Ukupno	Nivo	I										II		III		IV			
		Podnivo	I-1					I-2									IV-1		IV-2	
		žene	111	111ž	112	112ž	113	113ž	114	114ž	121	121ž	201	201ž	301	301ž	411	411ž	421	421ž
Andrijevića	108	46	1	0	0	0	1	0	0	0	18	9	0	0	16	5	52	20	0	0
Bar	1105	685	44	32	1	1	2	2	4	3	115	61	23	18	148	61	410	246	3	2
Berane	773	422	14	7	0	0	1	0	2	1	60	27	3	2	113	48	311	155	0	0
Bijelo Polje	1226	738	12	6	2	2	7	5	6	2	130	65	12	5	227	103	391	227	5	1
Budva	1410	776	51	34	0	0	6	4	2	2	130	69	16	12	293	120	592	328	2	0
Cetinje	328	216	2	1	0	0	0	0	1	0	33	18	18	7	39	27	111	71	0	0
Danilovgrad	346	211	9	5	0	0	0	0	0	0	36	21	7	6	55	27	135	73	3	0
Gusinje	68	28	2	0	0	0	1	1	0	0	4	2	0	0	10	5	29	10	1	0
Herceg Novi	686	403	14	8	2	2	3	2	1	1	58	34	23	15	133	57	231	144	1	1
Kolašin	273	126	0	0	0	0	1	1	4	3	41	18	2	1	64	28	108	45	3	0
Kotor	397	222	12	11	1	0	1	0	0	0	26	13	4	3	65	17	134	70	1	0
Mojkovac	248	141	0	0	0	0	0	0	0	0	13	7	1	0	58	30	94	45	1	1
Nikšić	1650	954	11	5	0	0	1	1	2	2	101	46	19	17	290	124	584	305	5	1
Petnjica	50	23	0	0	0	0	0	0	1	0	6	3	0	0	3	1	9	1	0	0
Plav	216	116	12	10	0	0	2	2	0	0	28	16	0	0	24	10	80	43	0	0
Pljevlja	968	470	13	7	0	0	2	0	2	1	80	37	9	3	239	74	412	224	2	0
Plužine	78	37	1	1	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	22	12	26	7	0	0
Podgorica	4660	2781	100	50	4	0	8	5	10	6	306	170	56	43	590	272	1670	893	18	5
Rožaje	603	299	11	4	0	0	2	2	4	2	71	32	0	0	65	21	172	75	1	1
Šavnik	51	25	0	0	0	0	0	0	0	0	4	2	1	1	8	4	15	3	0	0
Tivat	466	239	12	6	0	0	3	1	3	0	30	12	10	8	82	31	161	76	2	0
Tuzi	131	74	7	1	0	0	0	0	3	0	24	11	3	1	5	2	45	25	1	0
Ulcinj	702	402	14	10	3	2	9	7	10	3	113	72	13	7	94	45	198	103	2	1
Žabljak	106	62	0	0	0	0	0	0	0	0	11	9	0	0	17	12	45	24	0	0
Crna Gora	16649	9496	342	198	13	7	50	33	55	26	1439	755	220	149	2660	1136	6015	3213	51	13

Nivo Podnivo Biro rada	V						VI		VII										VIII	
									VII-1					VII-2						
	501	501ž	502	502ž	503	503ž	601	601ž	711	711ž	712	712ž	713	713ž	721	721ž	722	722ž	801	801ž
Andrijevića	1	0	0	0	0	0	1	1	5	2	8	6	5	3	0	0	0	0	0	0
Bar	16	10	0	0	0	0	135	93	23	18	60	43	115	91	0	0	6	4	0	0
Berane	9	4	0	0	0	0	49	32	53	43	85	51	60	45	4	1	7	6	2	0
Bijelo Polje	15	6	0	0	0	0	63	48	122	108	84	54	136	98	1	1	13	7	0	0
Budva	19	12	1	0	1	0	87	54	20	16	73	44	96	65	8	7	11	9	2	0
Cetinje	5	3	0	0	0	0	32	23	15	12	30	22	33	26	2	1	7	5	0	0
Danilovgrad	1	1	0	0	0	0	19	16	8	7	26	22	43	30	3	2	1	1	0	0
Gusinje	0	0	0	0	0	0	8	2	5	4	3	2	4	1	0	0	1	1	0	0
Herceg Novi	18	12	0	0	0	0	63	39	10	7	68	42	47	33	8	3	6	3	0	0
Kolašin	3	1	0	0	0	0	9	4	4	3	16	8	15	13	1	0	2	1	0	0
Kotor	6	3	0	0	0	0	41	29	10	10	42	28	43	30	3	2	7	5	1	1
Mojkovac	2	2	0	0	0	0	10	5	18	16	24	15	23	16	0	0	4	4	0	0
Nikšić	21	14	1	0	0	0	93	60	63	56	209	148	214	147	16	11	19	16	1	1
Petnjica	0	0	0	0	0	0	3	0	6	5	20	11	1	1	0	0	1	1	0	0
Plav	7	1	0	0	2	0	13	8	3	3	26	11	14	9	2	1	3	2	0	0
Pljevlja	9	8	0	0	0	0	52	22	14	11	62	43	66	38	1	1	5	1	0	0
Plužine	1	0	0	0	0	0	6	3	1	0	9	6	10	6	0	0	1	1	0	0
Podgorica	58	40	1	1	0	0	447	293	171	136	493	340	619	463	42	21	59	39	8	4
Rožaje	8	2	0	0	0	0	39	18	53	43	122	66	30	18	6	1	19	14	0	0
Šavnik	0	0	0	0	0	0	5	3	2	2	8	5	6	5	0	0	0	0	2	0
Tivat	10	7	0	0	2	1	37	19	10	6	44	32	50	33	1	1	9	6	0	0
Tuzi	1	1	1	0	0	0	13	12	14	13	4	1	5	3	0	0	5	4	0	0
Ulcinj	7	1	0	0	0	0	112	71	27	21	29	13	48	32	4	4	19	10	0	0
Žabljak	0	0	0	0	0	0	5	4	3	0	7	3	18	10	0	0	0	0	0	0
Ukupno	217	128	4	1	5	1	1342	859	660	542	1552	1016	1701	1216	102	57	205	140	16	6

Pregled zapošljavanja prema djelatnostima poslodavaca

(Tab. 63.)

Djelatnost	I	Ž	II	Ž	III	Ž	IV	Ž	V	Ž	VI1	Ž	VI2	Ž	VII1	Ž	VII2	Ž	VIII	Ž	SUM	Ž
A . Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	23	5	0	0	39	11	54	23	0	0	2	1	0	0	17	8	0	0	0	0	135	48
B . Rudarstvo	2	0	1	0	26	8	36	11	2	0	1	1	0	0	7	2	1	1	0	0	76	23
C . Prerađivačka industrija	195	89	14	10	220	79	455	193	9	1	8	4	0	0	155	107	11	8	0	0	1067	491
D . Snabdijevanje električnom energijom, gasom, parom i klimatizacija	5	2	1	1	14	1	24	7	0	0	0	0	0	0	9	3	2	2	0	0	55	16
E . Snabdijevanje vodom; upravljanje otpadnim vodama, kontrolisanje procesa uklanjanja otpada i slične aktivnosti	68	10	3	2	37	3	71	15	0	0	0	0	0	0	38	17	4	0	0	0	221	47
F . Građevinarstvo	99	13	11	5	192	20	256	60	3	0	6	2	1	0	136	62	7	5	0	0	711	167
G . Trgovina na veliko i trgovina na malo; popravka motornih vozila i motocikala	363	230	41	31	611	337	1349	887	8	5	35	21	0	0	572	415	24	14	2	0	3005	1940
H . Saobraćaj i skladištenje	74	14	11	7	138	16	297	74	2	0	9	2	0	0	126	70	6	2	0	0	663	185
I . Usluge smještaja i ishrane	448	322	40	28	529	250	1036	540	7	3	22	16	2	0	413	243	25	16	3	0	2525	1418
J . Informisanje i komunikacije	10	4	2	1	14	7	57	31	1	1	1	1	0	0	114	77	3	0	0	0	202	122
K . Finansijske djelatnosti i djelatnost osiguranja	2	2	1	1	2	1	11	9	0	0	1	0	0	0	64	40	7	5	0	0	88	58
L . Poslovanje nekretninama	14	8	1	0	14	8	52	22	1	0	3	1	0	0	38	27	1	1	0	0	124	67
M . Stručne, naučne, inovacione i tehničke djelatnosti	51	34	6	2	60	22	194	91	2	0	6	2	0	0	293	196	26	18	3	1	641	366
N . Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	244	67	20	10	306	75	669	259	12	0	28	14	0	0	481	298	28	14	1	0	1762	737
O . Državna uprava i odbrana; Obavezno socijalno osiguranje	29	12	16	6	50	16	186	79	0	0	18	7	0	0	389	222	31	16	1	0	720	358
P . Obrazovanje	79	63	17	16	135	119	324	271	6	3	47	36	1	1	1772	1401	98	71	1	1	2480	1982
Q . Zdravstvena i socijalna zaštita	42	37	10	8	62	44	375	274	2	1	12	12	0	0	233	175	6	5	0	0	742	556
R . Umjetnost, zabava i rekreacija	47	26	3	3	72	28	265	135	0	0	8	2	0	0	195	109	13	10	2	1	605	314
S . Ostale uslužne djelatnosti	104	68	16	14	111	80	244	197	1	0	8	6	0	0	152	127	12	8	3	3	651	503
T . Djelatnost domaćinstva kao poslodavca; Djelatnost domaćinstava koja proizvode robu i usluge za sopstvene potrebe	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	3	1
U . Djelatnost eksteritorijalnih organizacija i tijela	0	0	0	0	1	0	1	1	0	0	0	0	0	0	6	3	0	0	0	0	8	4
Ukupno Crna Gora	1899	1019	220	149	2660	1136	6015	3213	56	14	217	128	4	1	5255	3633	307	197	16	6	16649	9496

**Pregled broja ispata novčanih naknada
po opštinama, biroima rada i mjesecima**

(Tab. 64.)

Rb	Biro rada	Mjesec, 2022. godine												Prosječan broj korisnika
		Januar	Februar	Mart	April	Maj	Jun	Jul	Avgust	Septembar	Oktobar	Novembar	Decembar	
1	Andrijevića	518	509	488	459	459	457	459	460	458	455	452	448	469
2	Bar	468	444	453	439	440	424	423	402	414	405	400	395	426
3	Berane	2471	2455	2444	2205	2214	2208	2216	2211	2174	2153	2170	2163	2257
4	Bijelo Polje	1035	1037	1029	957	965	948	972	958	923	900	920	909	963
5	Budva	191	180	186	167	150	131	128	122	123	125	142	153	150
6	Cetinje	149	145	150	138	137	138	135	136	123	119	129	128	136
7	Danilovgrad	128	135	140	128	115	106	104	106	92	89	94	91	111
8	Zeta	124	148	138	134	122	108	97	90	91	93	95	84	110
9	Gusinje	139	142	145	141	137	137	137	141	135	134	134	136	138
10	Herceg Novi	296	284	275	238	232	204	197	171	192	202	219	219	227
11	Kolašin	90	110	122	111	110	99	89	87	84	77	78	76	94
12	Kotor	124	124	123	111	102	89	87	82	91	88	94	96	101
13	Mojkovac	252	251	251	245	245	243	233	232	226	228	238	236	240
14	Nikšić	686	668	633	577	554	525	613	613	768	776	797	788	667
15	Petnjica	525	523	531	480	482	481	479	481	481	481	480	478	492
16	Plav	572	570	569	520	520	523	523	522	512	510	512	512	530
17	Plužine	643	608	605	579	577	546	558	543	517	35	39	39	441
18	Pljevlja	43	46	41	35	35	37	37	38	35	520	526	523	160
19	Podgorica	1059	1011	1031	972	914	830	870	889	855	813	825	806	906
20	Rožaje	1991	1984	2014	1802	1793	1786	1792	1791	1781	1764	1769	1767	1836
21	Šavnik	10	9	11	10	9	9	8	8	8	8	9	9	9
22	Tivat	137	135	129	123	118	116	108	98	101	89	94	89	111
23	Tuzi	113	117	115	112	107	103	101	102	99	96	97	100	105
24	Ulcinj	123	134	137	126	114	107	95	93	104	115	136	153	120
25	Žabljak	31	35	32	32	31	30	28	28	28	29	30	31	30
26	Ukupno:	11918	11804	11792	10841	10682	10385	10489	10404	10415	10304	10479	10429	10829

Pregled isplata novčanih naknada u 2022. godini

(Tab. 65.)

Rb	Mjesec	Redovna - 40% minimalne zarade – 180,00€ (bruto – 216,90€)		Najniža penzija od 01.09.2022. 253,61€ (bruto 305,60 €)		Redovna - 120% obračunske vrijednosti koeficijenta – 108,00€ (bruto – 130,14€)		Ukupno	
		Broj korisnika	Sredstva bruto	Broj korisnika	Sredstva bruto	Broj korisnika	Sredstva bruto	Broj korisnika	Sredstva bruto
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Januar	9780	2121327.40	150	26412.98	1988	274329.77	11918	2422070.15
2	Februar	9776	2116489.68	149	26854.68	1879	257122.61	11804	2400467.23
3	Mart	9761	2069610.71	142	25725.36	1889	256805.87	11792	2352141.94
4	April	9075	1966315.58	136	25006.24	1630	211562.13	10841	2202883.95
5	Maj	9053	1961909.74	133	25624.31	1496	186082.35	10682	2173616.40
6	Jun	9020	1956710.65	130	25643.25	1235	155152.90	10385	2137506.80
7	Jul	8989	1953960.32	129	25283.32	1371	180661.45	10489	2159905.09
8	Avgust	8947	1935573.57	125	24405.61	1334	173001.37	10406	2132980.55
9	Septembar	8854	1925581.02	149	107602.61	1412	180545.36	10415	2213728.98
10	Oktobar	8812	1907095.84	123	37391.64	1367	180770.82	10304	2125258.30
11	Novembar	8780	1902849.46	122	38211.17	1577	213596.79	10479	2154657.42
12	Decembar	8739	1893673.94	118	35696.05	1572	209174.67	10429	2138544.66

Pregled broja učesnika mjera aktivne politike zapošljavanja u 2022. godini

(Tab. 66.)

	Biro rada	Obrazovanje odraslih	Osposobljavanje za rad kod poslodavca	Program podrške za zapošljavanje mladih	Podsticaji za zapošljavanje	Direktno otvaranje radnih mjesto- javni radovi	Ukupno
1	Podgorica	60	30	18	6	52	166
2	Nikšić	56	9	7	4	38	114
3	Danilovgrad	8	1	1	1	5	16
4	Cetinje	2	3	2	0	9	16
5	Zeta	29	1	5	1	4	40
6	Tuzi	11	2	2	0	3	18
	Ukupno Centralni region	166	46	35	12	11	370
7	BijeloPolje	35	38	18	18	54	163
8	Mojkovac	0	21	4	0	14	39
9	Kolašin	0	12	3	4	4	23
10	Pljevlja	10	38	2	0	13	63
11	Žabljak	0	0	0	0	2	2
12	Plužine	1	0	0	0	5	6
13	Šavnik	0	0	0	0	4	4
14	Berane	71	23	12	4	24	134
15	Andrijevica	0	0	1	0	13	14
16	Plav	2	17	4	7	23	53
17	Gusinje	0	8	0	2	8	18
18	Petnjica	0	0	0	0	3	3
19	Rožaje	0	30	2	3	11	46
	Ukupno Sjeverni region	119	187	46	38	178	568
20	Bar	14	1	3	2	11	31
21	Budva	0	13	2	0	2	17
22	Ulcinj	0	0	4	0	3	7
23	Herceg Novi	10	1	0	0	14	25
24	Kotor	0	0	0	0	1	1
25	Tivat	9	0	0	0	0	9
	Ukupno Primorski region	33	15	9	2	31	90
	UKUPNO UČESNIKA	318	248	90	52	320	1.028
	% UČEŠĆE	31%	24 %	8.8 %	5%	31,2%	100%

